

Space for Available
for Advertising
WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM
preetnamausa@gmail.com

ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਮੁਰਾ ਸੱਚ

Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ
ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ
ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ
ਦਿੰਦੇ
ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 237, ਮਿਤੀ : 26 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 01 ਫਰਵਰੀ 2024 ਵੈਬਸਾਈਟ : www.preetnama.com, www.preetnews.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਕਟਾਰੂਚੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਇਸ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਆਈ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਵੀਡੀਓ, ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਕੀਤੀ ਜਾਰੀ !

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਕ ਵਫਦ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਮੰਤਰੀ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਵੀਡੀਓ ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀ ਕੋਲੋਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਫਦ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਆਪ ਦੇ ਹੋਰ ਮੰਤਰੀ ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ,

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਕੌਮੀ ਤਿਰੰਗਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਵਫਦ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਤੇ ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਵਫਦ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਵਫਦ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਡਰਾਇਆ ਧਮਕਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੰਤਰੀ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਾ ਆਵੇ। ਵਫਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਹੀ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸ

ਤਰੀਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਦੋਆ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਦੋਆ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਆਪ ਆਗੂ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਗਏ ਸਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਬਦਵੈਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਲਈ ਰੋਕ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਵਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈਣ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਦੋਆ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਮਿਲ ਸਕੇ ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਇਹ ਗਲਤ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਇਥੇ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਬਾਰੇ ਮਾਣ

ਸਤਿਕਾਰ ਘਟਿਆ ਹੈ। ਮਜੀਠੀਆ ਤੇ ਡਾ. ਚੀਮਾ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਮੰਤਰੀਆਂ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚੱਕ ਅਤੇ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੂੰ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਤਿਰੰਗਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਟਾਰੂਚੱਕ 'ਤੇ ਬਦਵੈਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੇਸ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਘਿਨੌਣੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਥੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਣੀ ਹੈ ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਤਿਰੰਗਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਐਸ.ਐਫ.ਜੇ. ਦੇ ਮੁਖੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਹੋਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਸਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਾਮ ਲੱਲਾ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪੰਨੂ ਨੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਸਥਿਤ ਦੁਰਗਿਆਣਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਕਪਾਟ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਚਾਬੀਆਂ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਬਾਣਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਡੀ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਵਕੀਲ ਹੈ, ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਯੁਧਿਆ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਬਣਾ ਕੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਥਾਂ ਰਾਮ ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਚੌਥੇ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਨਗਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਸਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਦੁਰਗਿਆਣਾ ਮੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪੰਨੂ ਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦੁਰਗਿਆਣਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਕਪਾਟ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਚਾਬੀਆਂ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਨੂੰ ਨਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੰਦਰ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਣਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ

ਢਾਹੇ ਹਨ। ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. 10 ਜੁਲਾਈ 2019 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਨ ਆਈ ਏ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੇ ਗੈਰ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਯੂ ਏ ਪੀ ਏ ਤਹਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਉੱਤੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰੋਕ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਐਸ.ਐਫ. ਜੇ. ਦੇ ਮੁਖੀ ਪੰਨੂ ਵੱਲੋਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਦੀ ਵੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਆਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਪੰਨੂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਨੂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਹਵਾਲਗੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਟੋਰਾਂਟੋ: ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਿਖਿਲ ਗੁਪਤਾ ਦੀਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ। ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਹੁਣ ਚੌਕ ਗਣਰਾਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਚੌਕ ਗਣਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਖਿਲ ਗੁਪਤਾ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ 'ਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ 'ਚ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਅਸਫਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ 'ਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਕੀਤੀ ਨਿੰਦਾ

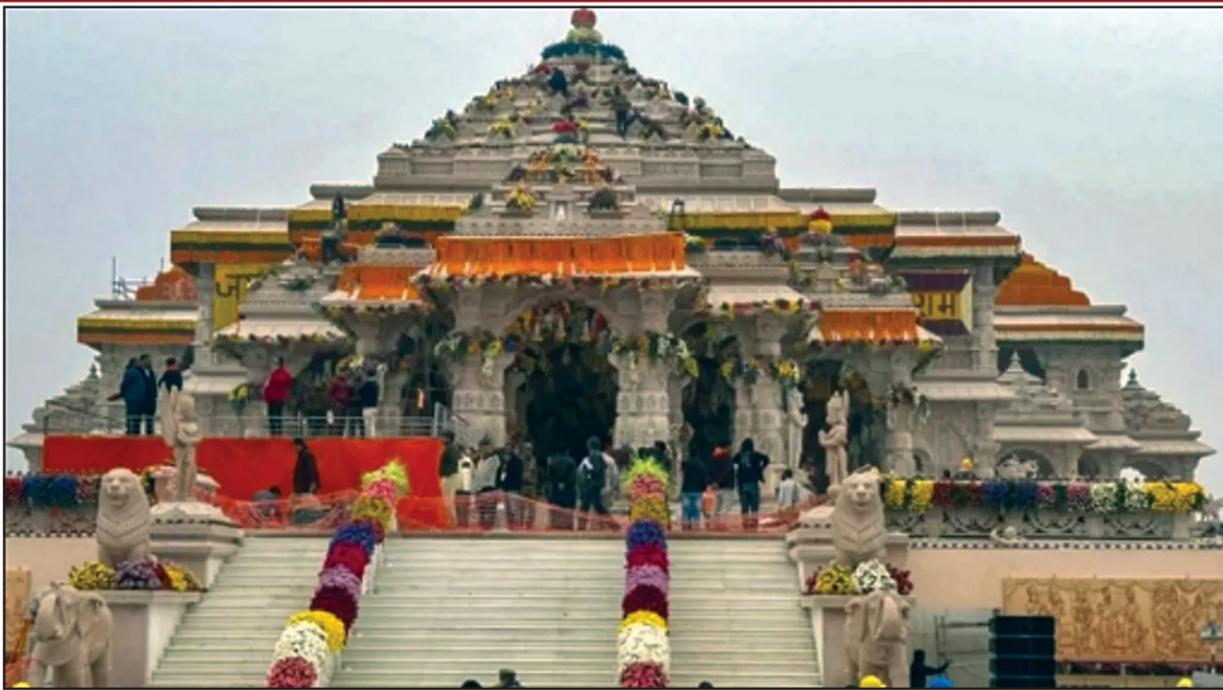

ਓਟਾਵਾ- ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਵਿਡ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਫਰਵਰੀ 2022 ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਓਟਾਵਾ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਟਹਿਰੇ 'ਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿਚ ਜਸਟਿਸ ਰਿਚਰਡ ਜੀ ਮੋਸਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ 14 ਫਰਵਰੀ, 2022 ਨੂੰ

ਅੰਦੋਲਨ ਆਪਣੇ 18ਵੇਂ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਐਕਟ 1988 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਡੇਰੇ ਲਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਜਸਟਿਸ ਰਿਚਰਡ ਜੀ ਮੋਸਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ, ਮੈਂ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹਾਸ਼ਟਰੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਸੀ।

ਅਯੁੱਧਿਆ: ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਅੰਦੋਲਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਡਵਾਨੀ ਸਣੇ 9 ਵੱਡੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੋ

ਅਯੁੱਧਿਆ 'ਚ ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵੀ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨਗੇ। ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ 9 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਰਾਹ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੰਦਰ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਜਦੋਂ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਹੋਣਗੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਲ 2019 ਨੂੰ ਅਯੁੱਧਿਆ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਹਿੰਦੂ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਸੀ। ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਨੇ ਇੱਕ ਟਵੀਟ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਆਗੂ ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੰਘਲ 20 ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (VHP) ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘਲ ਹੀ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਵੱਖ

ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਨੇ ਟਵੀਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਤ ਦੀ ਇਸ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਮੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ

ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਚਿਹਰਾ ਬਣੇ। ਇਸ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਆਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਉਧਵ ਠਾਕਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਧਾਈ ਦੇਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਰੱਬ ਯਾਤਰਾ ਕੱਢੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਨਿਸ਼ਚਤ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਂਗਾ ਅਤੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲਵਾਂਗਾ। ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਧਵ ਠਾਕਰੇ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਉਮਾ ਭਾਰਤੀ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕਰਕੇ ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ ਅਤੇ ਅਡਵਾਨੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਮਾ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ

ਗਏ ਸਨ, ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਅੱਜ ਅਡਵਾਨੀ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਮਾ ਭਾਰਤੀ ਖੁਦ ਵੀ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਅੰਦੋਲਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰਹੇ। ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੁੜ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰਹੇ।

ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਿਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤਾਂ ਕਈ ਹਨ। ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਯੁੱਧਿਆ ਮਾਮਲਾ ਕਈ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਲੰਘਿਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਵੈਂ ਸੇਵਕ ਸੰਘ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ, ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ, ਉਮਾ ਭਾਰਤੀ, ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ, ਵਿਨੋ ਕਟਿਆਰ, ਸਾਧਵੀ ਰਿਤੰਭਰਾ, ਪ੍ਰਵੀਣ ਤੋਗੜੀਆ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਣੂ ਹਰਿ ਡਾਲਮਿਆ ਦੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ। ਆਓ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲੇ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ

ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ

ਮੰਦਰ ਨਿਰਮਾਣ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਅੰਦੋਲ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਆਰਕਿਟੈਕਟ ਸਨ। ਉਹ 2011 ਤੱਕ VHP ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਿਹਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। 17 ਨਵੰਬਰ 2015 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ

ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਸੋਮਨਾਥ ਤੋਂ ਅਯੁੱਧਿਆ ਤੱਕ ਰੱਬ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਨੇ ਸਮਸਤੀਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਡਵਾਨੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਮੁਤਾਬਕ, ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ 6 ਦਸੰਬਰ 1992 ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਅੱਜ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਦਿਨ ਹੈ। ਅਡਵਾਨੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਜੇ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ

1992 ਵਿੱਚ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹੁਣ ਸਮੇਂ ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ ਅਡਵਾਨੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂ ਸਨ। 16 ਦਸੰਬਰ 1992 ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਵਿਵਾਦਤ ਕਾਂਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਗੁੰਬਦ ਡਿੱਗਣ 'ਤੇ ਉਮਾ ਭਾਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਲੇ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਉਹ ਵਾਰਾਣਸੀ, ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਅਤੇ ਕਾਨਪੁਰ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਮੈਂਬਰ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ

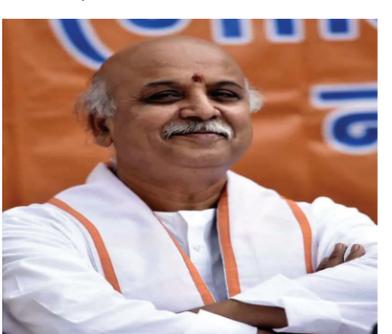
6 ਦਸੰਬਰ 1992 ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਕਾਰ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਈ ਪਰ ਮੁੜ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਪਰਤ ਆਏ। ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ 13 ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਨੋ ਕਟਿਆਰ

ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਲਈ 1984 ਵਿੱਚ ਬਜਰੰਗ ਦਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਮਾਨ ਆਰਐਸਐਸ ਨੇ ਵਿਨੋ ਕਟਿਆਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਸੀ। ਬਜਰੰਗ ਦਲ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਿੱਖਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਛੇ ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਟਿਆਰ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਕਦ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਿਆ। ਕਟਿਆਰ ਫੈਜ਼ਾਬਾਦ (ਅਯੁੱਧਿਆ) ਲੋਕਸਭਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ।

ਪ੍ਰਵੀਣ ਤੋਗੜੀਆ

ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਦੂਜੇ ਆਗੂ ਪ੍ਰਵੀਣ ਤੋਗੜੀਆ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਵਕਤ ਕਾਫ਼ੀ ਸਰਗਰਮ ਰਹੇ ਸੀ। ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਕਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅੱਠਵੀਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ ਬਣਾਇਆ। ਪ੍ਰਵੀਣ ਤੋਗੜੀਆ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਅਲੱਗ ਜਿਹੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਧਵੀ ਰਿਤੰਭਰਾ

ਸਾਧਵੀ ਰਿਤੰਭਰਾ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੁਤਵ ਦੀ ਫ਼ਾਇਰਬ੍ਰਾਂਡ ਆਗੂ ਸਨ। ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤੇ ਅਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਯੁੱਧਿਆ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੜਕਾਊ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੇ ਆਡਿਓ ਕੈਸੇਟ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਬਰ ਦੀ ਔਲਾਦ ਕਹਿਕੇ ਲਲਕਾਰਦੀ ਸਨ।

ਉਮਾ ਭਾਰਤੀ

ਮੰਦਰ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਹਿਲਾ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਮਾ ਭਾਰਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਣ ਕੇ ਉੱਭਰੀ। ਲਿਬਰਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਬਾਬਰੀ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੋਸ਼ਾ ਹੇਠ ਪਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭੀੜ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪੇਈ ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ 2019 ਦੀਆਂ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ ਰਹੇ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ।

ਜੇਕਰ 'ਆਪ' ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਿਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਲੜੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਲੜੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2024 'ਚ 'ਆਪ' ਸਾਰੀਆਂ 13 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚੇਗੀ। ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗਠਜੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰੇਕ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਾਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੂਬਾਈ ਆਗੂ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਵੈਸੇ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 2024 ਲਈ 'ਆਪ' ਦੇ ਇੰਡੀਆ ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਵੀ ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 'ਆਪ' ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮੇਅਰ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਗਠਜੋੜ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਜਿਹਾ

ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗਠਜੋੜ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹਾਲੇ ਗੱਲਬਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 'ਆਪ' ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰ ਪ੍ਰ. ਖਾਲਿਦ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹੀ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਆ (INDIA) ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਰਗੇ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ 'ਆਪ' ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪੰਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨਕ ਆਗੂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੰਡਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

'ਆਪ' ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਝਟਕਾ!

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਾਹਰ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਦੀ ਰਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖੰਭਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨ ਦੀ 'ਆਪ' ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਜੇਕਰ 'ਆਪ' ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਵਰਗੇ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ 'ਆਪ' ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜੇਕਰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਕਦੇ ਵੀ ਗਠਜੋੜ ਲਈ ਬਹੁਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਦਿਖੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਮਾਨ ਦਰਸਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਕਾਬਲ ਨੇਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੀ ਝਲਕ ਪ੍ਰ. ਖਾਲਿਦ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਸਾਫ਼ ਝਲਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਿਸ ਕੋਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੀਟਾਂ

ਫਿਲਹਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 117 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ 92, ਕਾਂਗਰਸ ਕੋਲ 18, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੋਲ 3, ਬਜਪਾ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦ ਇੱਕ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 13 ਸੀਟਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕਾਂਗਰਸ ਕੋਲ 8, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੋਲ 2, ਭਾਜਪਾ ਕੋਲ 2 ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ 1 ਸੀਟ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਇੱਕ ਸੀਟ (ਸੰਗਰੂਰ) ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜਿੱਤੀ ਸੀ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ

ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ 'ਆਪ' ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਤਿੱਖਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 'ਆਪ' ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਕਾਡਰ ਦੁਆਰਾ ਲੜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬਿਤਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਨੇਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਵਿਜ਼ੀਲੈਂਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ 'ਆਪ' ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਠਜੋੜ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ।

ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੰਡੀਆ ਗਠਜੋੜ ਨਾਲ ਜਾਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦ ਲੜਾਂਗੇ। ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਾਂਗੇ ਤੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਮਤਾ ਇੰਡੀਆ ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਅਹਿਮ ਭਾਗ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੋਰ ਵਧਣਗੇ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦੀ

ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਪਿਛੜ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਬਲਾਕ ਇਕੱਜੁੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਭਾਜਪਾ ਚੁੱਕੇਗੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਭਾਜਪਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ, ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਆਖ਼ਰੀ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੋੜ ਆਵੇਗਾ?

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੀਐਸਐਫ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵਧਾਉਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਪੰਜਾਬ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ ਬੀਐਸਐਫ (ਬਾਰਡਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸ) ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਡੀਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ @ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਛੇ ਸਵਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੀਐਸਐਫ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ।

ਪੱਖ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਹੀ ਸੀ, ਅੱਜ ਵੀ ਉਹੀ ਹੈ। ਕੰਗ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, (ਜਦੋਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਸਟੈਂਡ ਅੱਜ ਵੀ ਉਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਧਾਉਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਤਕਰਾ ਵੀ ਸੀ। ਗੁਜਰਾਤ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਨਿਯਮ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਲਈ

ਵੱਖਰਾ। ਕੰਗ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ, @ਜਦੋਂ ਮੈਦੀ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਾਂਗ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ @ਚ ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ @ਚ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਵਧੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੀਐਸਐਫ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਾਇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ਕੀ ਇਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਆਈ ਹੈ? ਅਜਿਹੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ? ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਵਾ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਇੰਨੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਬੀਐਸਐਫ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਕੋਈ ਤਸਕਰ ਆਇਆ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਡਰੋਨ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਤੋਂ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆ ਕੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ

(ਬੀਐਸਐਫ) ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ (ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕੰਮ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਕਰੇਗੀ। ਅਸੀਂ (ਬੀਐਸਐਫ) ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਨੂੰ ਲੱਭਣ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗੇ। ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ ਬੀਐਸਐਫ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਇਹ 80 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ

ਸਿਰਫ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਮਤਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਪਿਛਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮੁੱਦੇ (ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ) ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਬੀਐਸਐਫ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ, ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਵੀ ਲਗਭਗ ਉਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ। ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬੀਐਸਐਫ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਮਲੇ ਦੇਖੇਗੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਖ਼ਬਰ ਏਜੰਸੀ ਪੀ.ਟੀ.ਆਈ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀਐਸਐਫ ਕੋਲ ਸਾਰੇ ਸਰਹੱਦੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਜਰਾਤ ਵਰਗੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਬੀਐਸਐਫ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 80 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੱਕ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਸਰਹੱਦੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ

2024 ਵਿਚ ਵਿਆਹੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਚੰਗਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਵਿਆਹੇ ਲੋਕ ਕੁਆਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ, ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਐਡ ਏਜੰਸੀ ਰੀਡਿਓਊਜ਼ਨ ਅਤੇ ਲਖਨਊ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ 'ਦਿ ਭਾਰਤ ਲੈਬ' ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਦਿ ਮੂਡ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ 2024' ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ- ਆਸ਼ਾਵਾਦ ਦਾ ਮਾਹੌਲਾ। ਦਿ ਭਾਰਤ ਲੈਬ ਨੇ ਸਾਲ 2024 ਪ੍ਰਤੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਾਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਿੰਨੇ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿ ਉਹ ਨਵੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਵਸਥਾ ਪ੍ਰਤੀ ਉਦਾਸੀਨ ਹਨ। ਦੇਸ਼, ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ 'ਚ ਕੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਕ ਸਰਵੇ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਸਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਚੰਗਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਸਾਲ 2024 ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ, ਦੇਸ਼ 5 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, 'ਦਿ ਮੂਡ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ 2024' ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ 'ਦਿ ਭਾਰਤ ਲੈਬ' ਨੇ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ 1565 ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਲਿੰਗ, ਵਰਗ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ 56 ਫੀਸਦੀ ਮਰਦ, 44 ਫੀਸਦੀ ਔਰਤਾਂ, 31 ਫੀਸਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, 69 ਫੀਸਦੀ ਕੰਮਕਾਜੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ, 38 ਫੀਸਦੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਤੇ 62 ਫੀਸਦੀ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਵਰਗ - ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ 2024 ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ

ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ 2024 ਦੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। 62 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ 2024 ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਹਨ ਭਾਰਤ ਸਾਲ 2024 ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਫੀ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਇਸ ਸਾਲ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਅਤੇ ਆਸ ਭਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਲ ਕਰੀਬ 62 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ 35 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਲ ਮਿਲਿਆ-ਜੁਲਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ 3 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 2024 ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਜਤਾਈ ਹੈ ਜਾਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੈਗੇਟਿਵ ਪਤਨੀਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੌਰਵ, ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ 85% ਲੋਕ ਸਾਲ 2024 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਲਈ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਿੱਜੀ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ, ਕੰਮ-ਜੀਵਨ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਆਸ਼ਾਵਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚਾਲਕ ਹੈ। ਚੰਗੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਮਿਲ ਕੇ ਲਗਭਗ 76% ਭਾਰਤੀਆਂ

ਲਈ ਆਸ਼ਾਵਾਦ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਿੰਨਾ ਡਰ? ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 12 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਡਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ 51 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ 2024 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹਨ, ਜਦਕਿ 37 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਨਿਰਪੱਖ ਹਨ। 54 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਤਸ਼ਾਹੀ, ਜਾਂ 55 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ 2024 ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰੇਗੀ। ਵਿਆਹੇ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਕਨੀਕੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। 60.3 ਫੀਸਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ 56.6 ਫੀਸਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਰਵੇ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਆਹੇ ਲੋਕ ਅਣਵਿਆਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਅਣਵਿਆਹੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ 56.17% ਆਸ਼ਾਵਾਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ 66.27% ਵਿਆਹੇ ਕਾਮੇ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹਨ। ਵਿਆਹੇ ਕਾਮਿਆਂ (58.13%) ਅਣਵਿਆਹੇ ਕਾਮਿਆਂ (39.3%) ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਿਹਤਰ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ 33.5% ਦੇ ਨਾਲ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਡਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 29 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜੰਗ ਅਤੇ ਮੰਦੀ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦੱਸਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਸਾਰਕ ਮੰਦੀ ਸਿਰਫ 16.2% ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਔਰਤਾਂ ਸਾਲ 2024 ਵਿੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਗੈਜੇਟਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਔਰਤਾਂ ਨੇ 2024 ਵਿੱਚ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਯੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ

ਇੰਡੀਆ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ, ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਲੜੇਗੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: 2024 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ 'ਇੰਡੀਆ ਗਠਜੋੜ' ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਕਵਾਇਦ 'ਚ ਲੱਗੇ 'ਇੰਡੀਆ' ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਗੁੱਟ ਟੁੱਟਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਹੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਦੇ ਹੋਏ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਸੀਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਇਕੱਲੇ ਲੜਾਂਗੇ। ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜਾਂਗੇ।'

ਚੱਲੇ ਰੇ' ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਏਗੀ। ਹੁਣ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਦੀ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 42 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਹੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜੇਗੀ। ਸਮਾਚਾਰ ਏਜੰਸੀ ਪੀ.ਟੀ.ਆਈ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਨੇ ਨਾਮ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਬੈਠਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, 'ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਮੁਖੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ 10-12 ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ 'ਭਾਰਤ' ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਮੁਖੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ 10-12 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ 'ਗੈਰ ਤਰਕਹੀਣ' ਮੰਗ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ 'ਤੇ ਚਰਚਾ 'ਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਮਤਾ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਟੀਐਮਸੀ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ 10 ਤੋਂ 12 ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਅਯੁੱਧਿਆ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ 'ਚ ਮਿਲਿਆ 3 ਕਰੋੜ 17 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਨ

ਅਯੁੱਧਿਆ 'ਚ ਬਣੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਰਾਮ ਭਗਤ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਦਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ 3 ਕਰੋੜ 17 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾਨ ਵਜੋਂ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਤੀਰਥ ਖੇਤਰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਡਾ: ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੰਦਰ ਪਰਿਸਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਆਏ ਰਾਮ ਭਗਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਮ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਨਲਾਈਨ ਪੇਮੈਂਟ ਰਾਹੀਂ ਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੰਦਰ ਪਰਿਸਰ ਵਿੱਚ 10 ਦਾਨ ਕਾਊਂਟਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਦਾਨ ਕਾਊਂਟਰ 'ਤੇ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਕਰੀਬ 5 ਲੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਕੀਤੇ ਰਾਮਲਲਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ- ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਤੀਰਥ ਖੇਤਰ ਟਰੱਸਟ ਮੁਤਾਬਕ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕਰੀਬ 5 ਲੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਰਾਮਲਲਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ। ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਰਸਮ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਪ੍ਰਗਰਾਮ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਮੰਦਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹੇ

ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਕਰੀਬ 5 ਲੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਰਾਮਲਲਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਵੈਮ ਸੇਵਕ ਸੰਘ ਦੇ ਸਰ ਕਾਰਯਵਾਹ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਹੋਸ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ 'ਚ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਬੈਠਕ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਅਤੇ ਵੀਐਚਪੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜੇ ਤੱਕ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸਫਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਵੈਮ ਸੇਵਕ ਸੰਘ ਦੇ ਵਰਕਰ ਮੰਦਰ ਪਰਿਸਰ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਫਾਈ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ। ਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਸਫਾਈ ਲਈ ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੇ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸੰਜੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਖੁਦ ਮੰਦਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 8000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤਾਇਨਾਤ ਹਨ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਿ ਸੰਜੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡੀਜੀ (ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨਵਾਪੀ ਮਸਜਿਦ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਸਰਵੇ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਹੁਕਮ

ਵਾਰਾਣਸੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਿਆਨਵਾਪੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਐਸ ਆਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਮੁਸਲਿਮ ਪੱਖ ਨੇ ਸਰਵੇਖਣ ਦੀ ਅਧਿਐਨ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 18 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਏ ਐਸ ਆਈ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਅਧਿਐਨ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਗਿਆਨਵਾਪੀ ਮਸਜਿਦ ਦਾ ਸੱਚ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਸਾਹਮਣੇ ਏਐਸਆਈ ਨੇ ਸਰਵੇਖਣ ਦੀ ਸਟੱਡੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪੀ ਸੀ। ਏਐਸਆਈ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਵੇਖਣ ਦੀ ਅਧਿਐਨ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ASI ਦੀ ਸਟੱਡੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਗਿਆਨਵਾਪੀ ਮਸਜਿਦ ਦਾ ਸੱਚ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਏਐਸਆਈ ਵੱਲੋਂ ਬਾਥਰੂਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪੂਰੇ ਗਿਆਨਵਾਪੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਸਰਵੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਰਵੇਖਣ ਗਿਆਨਵਾਪੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਅੱਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ। ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਹਿੰਦੂ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਅਨੁਪਮ ਦਿਵੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਏਐਸਆਈ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਗਿਆਨਵਾਪੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ 100 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ASI ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੰਜੁਮਨੀ ਤਜਮੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਅਨੁਪਮ ਦਿਵੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤੌਰ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੈ। 21 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਅੰਜੁਮਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਏਐਸਆਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਪੱਖ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੁਭਾਸ਼ ਨੰਦਨ ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 4 ਅਗਸਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ 'ਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫਾਫ਼ੇ 'ਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਬਾਂਡ ਭਰਵਾ ਕੇ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 21 ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਏਐਸਆਈ ਨੇ ਕਾਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਮੰਦਰ ਦੇ ਕੋਲ ਸਥਿਤ ਗਿਆਨਵਾਪੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਮਸਜਿਦ ਹਿੰਦੂ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਢਾਂਚੇ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦਾ ਅੰਦੋਲਨ

ਲਖਨਊ: ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਅੰਦੋਲਨ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 2019 'ਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੰਦਰ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖ਼ੁਲਾਸਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾਕਟਰ ਰਵੀ ਭੱਟ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਹਰਿਦੁਆਰ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ ਅਯੁਧਿਆ 'ਚ ਰੁਕੇ ਸਨ। ਉਹ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਵੀ ਗਏ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਇੱਕ ਦੱਖਣ ਹੇਠਾਂ ਤਪੱਸਿਆ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਸਬੂਤ ਅੱਜ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਵੀ ਅਯੁਧਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉੱਥੇ ਮੰਦਰ 'ਚ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਰ 1526 'ਚ ਭਾਰਤ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ 1528 'ਚ ਉਸ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਮੀਰ ਨੇ ਅਯੁਧਿਆ 'ਚ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਢਾਹ ਕੇ ਇੱਕ ਮਸਜਿਦ ਬਣਵਾਈ। ਸੰਨ 1556 'ਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ 'ਚ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਗੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ 1858 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਹੰਗ ਸਿੱਖ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬਾਬਾ ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੇ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਆਪਣੇ 25 ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 14 ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਾਬਾ ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੇ ਮਸਜਿਦ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਤਾਂ ਨਾਅਰੇ

ਲਗਾਏ ਹੀ ਸਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਮ ਦੇ ਵੀ ਜੈਕਾਰੇ ਲਗਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪੂਰੀਆਂ ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਡਾ: ਰਵੀ ਭੱਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਸਜਿਦ 'ਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਹੰਗ ਸਿੱਖ ਬਾਬਾ ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੇ ਮਸਜਿਦ 'ਚ ਟੋਆ ਪੁੱਟਿਆ, ਉੱਥੇ ਹਵਨ ਕੁੰਡ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਹਵਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ 25 ਸਾਥੀ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪਹਿਰਾ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਾਬਾ ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੇ ਉੱਥੇ ਭਗਵਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾਕਟਰ ਰਵੀ ਭੱਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਐੱਫ ਆਈ.ਆਰ.28 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਵਧ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ੀਤਲ ਦੂਬੇ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ ਪਹਿਲੀ ਐੱਫ ਆਈ.ਆਰ.ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮਸਜਿਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੀ 2 ਸਾਲ ਤਕ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮਸਜਿਦ 'ਚ ਅਜ਼ਾਨ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਖ ਵਜਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ 'ਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਮੰਦਰ ਸੀ। ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਜ ਮੰਦਰ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਨੂੰ ਪੰਨੂ ਨੇ ਮਾਨ ਅਤੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਧਮਕੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕਾ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਨੂੰ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਫ਼ਖ਼ਰ-ਏ-ਕੌਮ ਐਵਾਰਡ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨ। ਕਾਲਕਾ ਇੱਥੇ ਉਹ ਇੱਥੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੀਟਿੰਗ ਮਗਰੋਂ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਅਹਿਮ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਕੋਲ ਭਾਈ ਕਾਉਂਕੇ ਸਬੰਧੀ ਜੋ ਰਿਪੋਰਟ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ 'ਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਨੇ ਤਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤਸੀਹੇ ਝੱਲਦਿਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਨੂੰ ਫ਼ਖ਼ਰ-ਏ-ਕੌਮ ਦਾ ਐਵਾਰਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 10 ਫ਼ਰਵਰੀ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ 'ਚ ਵੱਡਾ ਪੰਥਕ ਇਕੱਠ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਕੀ ਤੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਮਾ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਸਿਖਸ ਫ਼ੌਰ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਆਗੂ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਪੰਨੂ ਦੀ ਧਮਕੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਸਟੇਟ ਸਪੈਸ਼ਲ ਐਂਪ੍ਰੋਸ਼ਨ ਸੈੱਲ ਵਲੋਂ ਰਾਜਪੁਰਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਆਈ ਹੈ।

ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਸੰਦੇਸ਼ 'ਚ ਪੰਨੂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ 26 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਰੈਡਰੈਂਡਮ ਵੋਟਰ ਰੈਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ SFJ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਅਤੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਆਪਣੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੰਨੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜੇਕਰ 15 ਫ਼ਰਵਰੀ ਤਕ ਤਿੰਨਾਂ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੇਜਰੀਵਾਲ-ਮਾਨ ਦੀ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ

ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਜਿੱਤਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਪੰਨੂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਜਰੀਵਾਲ-ਮਾਨ ਦੀ ਜੋੜੀ ਨੂੰ 31 ਅਗਸਤ 1995 ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਉਹ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਖ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭੁਗਤਣਗੇ। ਮਾਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪੰਨੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਝੰਡਾ ਫੜਨ ਵਾਲੇ ਹੱਥ ਰਾਕੇਟ ਲੌਚਰ ਫੜਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹੱਟਣਗੇ। 16 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਜਿਸ 'ਚ ਪੰਨੂ ਨੇ ਮਾਨ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, 'ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਮਕੀਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ।' ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਨੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਝੰਡਾ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਟੀ ਨਾਲ ਪੱਟ ਦੀਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਪਰੇਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਪੰਨੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਸਿਰਫ਼ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰੈਡਰੈਂਡਮ ਦਾ ਝੰਡਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ 5 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਰੋਡ ਅਲਰਟ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਿੰਜ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਬੁੱਧਵਾਰ ਸੰਘਣੀ ਝੁੰਦ ਛਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਜ਼ੀਬਿਲਟੀ ਜ਼ੀਰੋ ਤੱਕ ਥੱਲੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਝੁੰਦ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਤ ਲਹਿਰ ਦਾ ਰੋਡ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਝੁੰਦ ਨਿਕਲਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਫਿਰ ਸੰਘਣੀ ਝੁੰਦ ਛਾ ਗਈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਸੀਤ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਫਿਲਹਾਲ ਰਾਹਤ ਮਿਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 5 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਸਮ ਖ਼ਰਾਬ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਤਰਨ ਤਾਰਨ, ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਰੋਡ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਿੰਜ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਣੇ ਪੂਰੇ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਡ ਪਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਟੁੱਟੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਤਾਪਮਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਹੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੈਂਪਰੇਚਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ, ਪਰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਉਣ ਕਰ ਕੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ ਤਾਂ ਸਥਿਰ ਹਨ, ਪਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੈਂਪਰੇਚਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮੌਸਮ ਉੱਤੇ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਡ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਰ ਵਨਸਪਤੀ ਨੂੰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਹਿਕਮੇ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਇਸ ਉੱਤੇ ਗਿਰਾਵਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ 1 ਜਨਵਰੀ 2024 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 22 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਚਾਰ ਵਾਰ ਮੌਸਮ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜੇ ਹਨ। ਸਾਲ 1975 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੌਸਮ ਨਿਰੀਖਣ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਗਭਗ 48 ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਮਹੀਨੇ ਵਾਰ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿ ਦਿਨ ਦੇ ਟੈਂਪਰੇਚਰ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਗਲੋਬਲ ਵਾਰਮਿੰਗ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਮੌਸਮ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਗੱਲ ਜਨਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ 1 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਪਮਾਨ 10.4 ਡਿਗਰੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮੇਅਰ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਵੱਡਾ ਫੈਸਲਾ...

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮੇਅਰ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਵੱਡਾ ਫੈਸਲਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਚੋਣ 30 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮੇਅਰ ਚੋਣਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਸਮਰਥਕ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੌਂਸਲਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਮੇਅਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਯੂਟੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਖਿਚਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਖੁਦ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਯੂਟੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਵਾਬ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸਨ। ਮੇਅਰ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਦਾਖ਼ਲ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਵੀਂ ਤਰੀਕ 6 ਫਰਵਰੀ ਬਹੁਤ ਲੰਮੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮੇਅਰ ਦੀ 18 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵੋਟਿੰਗ ਤੋਂ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ 'ਇੰਡੀਆ' ਗਠਜੋੜ ਲਈ ਬੁਰੀ ਖ਼ਬਰ, ਆਪ 13 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਲੜੇਗੀ ਚੋਣ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਡੀਆ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 13 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਲੜੇਗੀ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਕਰੀਬ 40 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵੀ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਇਕੱਲੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇੰਡੀਆ ਗਠਜੋੜ 'ਚ

ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਮਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜੈਰਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਭਾਰਤ ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਸਪੀਡ ਬਰੇਕਰ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਰਸਤਾ ਲੱਭ

ਜਾਵੇਗਾ। ਜੈਰਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਭਾਰਤ ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਗਠਜੋੜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੇ ਹਾਂ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਆਯਾ ਯਾਤਰਾ ਲਈ

ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖੜਗੇ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਇੰਡੀਆ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਸੀਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਇਕੱਲੇ ਲੜਾਂਗੇ। ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਮ 'ਤੇ ਲੜਨ ਦਿਓ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਮ 'ਤੇ ਲੜਾਂਗੇ। ਆਖਰੀ ਫੈਸਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।' ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 42 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਟੀਐੱਮਸੀ ਸੁਪਰੀਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਭਾਰਤ ਗਠਜੋੜ 'ਚ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਦਰਮਿਆਨ ਆਇਆ ਹੈ।

ਅਯੁੱਧਿਆ 'ਚ ਉਮੜੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ, ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤਕ ਲੱਗੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ

ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਮੰਦਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਕਰੀਬ ਪੰਜ ਲੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਅਯੁੱਧਿਆ 'ਚ ਡੇਰੇ ਲਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਅਯੁੱਧਿਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ 10-15 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਅਯੁੱਧਿਆ ਆਉਣ ਅਤੇ ਰਾਮਲੱਲਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅੱਠ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਿਸਟਮ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ (ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ (ਗ੍ਰਹਿ) ਸੰਜੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਡੇਰੇ ਲਾਏ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਗਾਤਾਰ ਭੀੜ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ 'ਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਾਮ ਭਗਤ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੋਂ ਹੀ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਯਾਨੀ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਰਾਮਲੱਲਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਤਿੰਨ ਲਾਈਨਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਲਗਭਗ ਇਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਲਾਈਨ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੰਗਲਵਾਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅੱਜ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ 'ਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਿਹਤਰ ਹਨ।

ਅਯੁੱਧਿਆ : ਰਾਮਲੱਲਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਅਯੁੱਧਿਆ 'ਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਭੀੜ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ 10 ਵਜੇ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੱਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਲਾਈਨ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੋਂ ਹੀ ਰਾਮ ਭਗਤ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਰਾਤ 10 ਵਜੇ ਤੱਕ ਰਾਮਲੱਲਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਮਾਂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸੱਤ ਵਜੇ ਤੱਕ ਸੀ। ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ ਤੋਂ 11.30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸਵੇਰੇ ਦੀ ਸ਼ਿਫਟ ਵਿੱਚ

ਰਾਮ ਭਗਤ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਮੰਦਰ ਲਈ ਹੁਣ ਤਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦਾਨ ਭੇਟਾ

ਵੈਨਕੂਵਰ: ਅਯੁੱਧਿਆ 'ਚ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੁਣ ਤਕ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਨੂੰ 5, 500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਭੇਟਾ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਦਰ ਲਈ ਭੇਟਾ, ਵਸਤੂਆਂ, ਅਤੇ ਤੋਹਫੇ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੌਦੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਚ ਰਾਮਲੱਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਸਮਾਗਮ ਸੰਪਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਲਈ ਭੇਟਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਰਾਮ ਭਗਤ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫਕੀਰ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦਿਲ ਦੇ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਧਿਆਤਮਕ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਮੋਰਾਰੀ ਬਾਪੂ ਜੀ ਦੀ। ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾਨ ਭੇਟਾ ਮੋਰਾਰੀ ਬਾਪੂ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਰਾਮ ਕਥਾ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਕਥਾਵਾਚਕ, ਮੋਰਾਰੀ ਬਾਪੂ ਅਯੁੱਧਿਆ 'ਚ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਦਾਨੀ ਵਜੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਛੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰਾਮਾਇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਬਾਪੂ ਨੇ ਕੁੱਲ 18.6 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾਨ ਭੇਟਾ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਕਮ ਭਾਰਤ 'ਚ 11.30 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, UK ਅਤੇ ਯੋਰਪ ਤੋਂ 3.21 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ 4.10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਗਸਤ 2020 'ਚ, ਕੋਵਿਡ-19 ਵਰਗੇ ਅੱਧੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਪਿਠੋਰੀਆ 'ਚ ਇੱਕ ਐਨਲਾਈਨ ਕਥਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਮੋਰਾਰੀ ਬਾਪੂ ਨੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਅਪੀਲ 'ਚ ਮੋਰਾਰੀ ਬਾਪੂ ਨੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਨੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਮੋਰਾਰੀ ਬਾਪੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ 15 ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ 11.3 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀ ਰਕਮ ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਸਾਲ ਫ਼ਰਵਰੀ 'ਚ ਕਥਾ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਤੀਰਥ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੁੱਲ ਦਾਨ ਦੀ ਰਕਮ 18.6 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਮੋਰਾਰੀ ਬਾਪੂ ਇਸ ਸਾਲ 24 ਫ਼ਰਵਰੀ ਤੋਂ 3 ਮਾਰਚ ਤਕ ਅਯੁੱਧਿਆ 'ਚ ਰਾਮ ਕਥਾ ਕਰਨਗੇ। ਮੋਰਾਰੀ ਬਾਪੂ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਤੀਰਥ ਖੇਤਰ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਚੰਪਤ ਰਾਏ ਅਕਤੂਬਰ 2023 'ਚ ਬਰਸਾਨਾ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਰਾਮ ਕਥਾ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ ਸਨ। ਚੰਪਤ ਰਾਏ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 22 ਜਨਵਰੀ, 2024 ਨੂੰ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਸਮਾਰੋਹ ਅਤੇ ਮੂਰਤੀ ਦੀ ਰਸਮ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਮ ਲਾਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 24 ਫ਼ਰਵਰੀ ਤੋਂ 3 ਮਾਰਚ ਤਕ ਅਯੁੱਧਿਆ 'ਚ ਕਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ ਲਿੰਗ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲੀਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਬਣਿਆ ਪਿਤਾ

ਮੁੰਬਈ: ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਬੀਡ ਜ਼ਿਲੇ 'ਚ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿੰਗ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਲਲਿਤਾ ਤੋਂ ਲਲਿਤ ਬਣੇ ਪੁਲੀਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੇ ਇੱਕ ਕਮਾਲ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਪਿਤਾ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਲਲਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸਾਲਵ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਰਦ ਬਣਨ ਲਈ ਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਨੇ 2020 'ਚ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਅਤੇ 15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬਣਿਆ। ਬੀਡ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਮਾਜਲਗਾਓਂ ਤਾਲੁਕਾ ਦੇ ਰਾਜੇਗਾਓਂ ਨਿਵਾਸੀ ਸਾਲਵੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਪਰ ਔਰਤ ਬਣਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਰਦ ਬਣਨ ਤਕ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਅੱਜ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ। ਲਲਿਤ ਦਾ ਜਨਮ ਜੂਨ 1988 'ਚ ਲਲਿਤਾ ਸਾਲਵੇ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ 2010 'ਚ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਵਜੋਂ ਪੁਲੀਸ 'ਚ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ 2013 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਚ ਬਦਲਾਅ ਦੇਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਏ ਜਿਸ 'ਚ

ਵਾਈ ਕੋਮੋਸੋਮ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਰਸ਼ਾਂ 'ਚ ਇੱਕ ਐਕਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਈ ਕੋਮੋਸੋਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਔਰਤਾਂ 'ਚ ਦੋ ਐਕਸ ਕੋਮੋਸੋਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਲਵੇ ਨੂੰ ਜੈਡਰ ਡਿਸਫੋਰੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿੰਗ ਰੀ-ਅਸਾਇਨਮੈਂਟ ਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੇ 2018 'ਚ ਲਿੰਗ-ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2018 ਤੋਂ 2020 ਦਰਮਿਆਨ 3 ਸਰਜਰੀਆਂ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਸਾਲਵੇ ਨੇ 2020 'ਚ ਛੱਤਰਪਤੀ ਸੰਭਾਜੀਨਗਰ ਦੀ

ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਾਲਵੇ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਔਰਤ ਤੋਂ ਮਰਦ ਬਣਨ ਤਕ ਦਾ ਮੇਰਾ ਸਫ਼ਰ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਮਿਲਿਆ। ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡਾ ਆਪਣਾ ਬੱਚਾ ਹੋਵੇ।"

ਰੋਜ਼ਾਨਾ 4 ਵਜੇ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਣਗੇ ਰਾਮਲੱਲਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ

ਅਯੁੱਧਿਆ ਅਯੁੱਧਿਆ 'ਚ ਭਗਵਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦਾ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਸਮਾਰੋਹ 22 ਜਨਵਰੀ 2024 ਨੂੰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਮਲੱਲਾ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਚ ਅਯੁੱਧਿਆ 'ਚ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ 'ਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਰਾਮ ਭਗਤਾਂ 'ਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਖ਼ਾਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਅਯੁੱਧਿਆ ਨੂੰ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਡੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀਆਂ ਨਾਲ ਚਮਕਿਆ ਗਿਆ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਯੁੱਧਿਆ 'ਚ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਸਮਾਰੋਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 23 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਰਾਮ ਮੰਦਰ 'ਚ ਰਾਮਲੱਲਾ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਪੋਸਾਨਾ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਕੋਡ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਵੇਰੇ 3 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਾਮਲੱਲਾ ਨੂੰ 4 ਵਜੇ ਜਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਪੰਜ ਵਾਰ ਆਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਚੰਪਤ ਰਾਏ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਮਲੱਲਾ ਨੂੰ ਹਰ ਘੰਟੇ ਫਲ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਭੋਗ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਮੰਦਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 10 ਵਜੇ ਤੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹੇਗਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਮੰਦਰ 'ਚ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ 14-15 ਘੰਟੇ

ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪੂਜਾਰੀ ਸਤੋਂਦਰ ਦਾਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 1949 'ਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਲੱਲਾ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦਾ ਰੰਗ ਦਿਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਨਵੇਂ ਮੰਦਰ 'ਚ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਰਾਮਲੱਲਾ ਆਮ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਖ਼ਾਸ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਉਹ ਪੀਲੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਾਮਲੱਲਾ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਲਾਲ, ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾ, ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪੀਲਾ, ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਪੀਲਾ ਜਾਂ ਕਰੀਮ ਰੰਗ, ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਨੀਲਾ ਅਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਲਾਬੀ ਕੱਪੜੇ ਪਾਰਨ ਕਰਨਗੇ। ਰਾਮ ਮੰਦਰ 'ਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਮਲੱਲਾ ਲਈ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਹੈਰੀਟੇਜ ਐਂਡ ਹੋਸਟੀਲਿਟੀ ਰਿਵਾਈਵਲ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਪੁਣੇ ਤੋਂ ਹੋਸਟੀਲਿਟੀ 'ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ 10-15 ਲੱਖ ਕਾਰੀਗਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁਣਾਈ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 23 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਬੁੱਧਵਾਰ 'ਚ ਤਕਰੀਬਨ 3 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਸਾਫ਼-ਸਫ਼ਾਈ, ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 3: 30 ਤੋਂ 4 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਤੈਅ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਯੰਤਰ ਨੂੰ ਮੰਤਰਾਂ ਨਾਲ ਜਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਮੰਗਲਾ ਆਰਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੋਗ ਲਗਾ ਕੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ 4: 30 ਤੋਂ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਆਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਾਮ ਮੰਦਰ 'ਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਰਾਮਲੱਲਾ ਦੇ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਤੋਂ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕਾਨੂੰਨ 'ਚ ਸੋਧ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਪ੍ਰਵਾਨ : ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਮੁਸਲਿਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਏਐੱਮਯੂ) ਦਾ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦਰਜਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਏਐੱਮਯੂ ਐਕਟ ਵਿਚ 1981 ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਸੱਤ ਜਸਟਿਸਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਡੀਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੋਧ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਗੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ? ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਜੋ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੋਧ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਬਦਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਸੋਧ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਵੇ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਹ ਸੰਸਦ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਸਦ ਸਰਬਉੱਚ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਰਬਉੱਚ ਹਨ, ਉਹ ਜਦੋਂ ਚਾਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਰੁਖ਼ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੈਰੋਕਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਲਗਾਤਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 1981 ਦੇ ਏਐੱਮਯੂ ਐਕਟ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਨਾਤੇ ਜੋ ਦਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਗਈਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੋਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਚੰਦਰਚੂੜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਕੱਟਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ 44ਵੀਂ ਸੋਧ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵੇਲੇ ਹੋਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਰਟ ਇਸ ਗ਼ਲਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰੇ। ਜਸਟਿਸ ਚੰਦਰਚੂੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਸਿੱਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਗ਼ਲਤੀ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਹੈ। ਏਐੱਮਯੂ ਦੇ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦਰਜੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਓਲਡ ਬੁਆਏਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦਖਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਤੱਤਕਾਲੀ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਸਨ।

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Weekly Preetnama www.preetnama.com
+1 (201) 312-4180

PRITPAL KAUR
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ADVISORY BOARD

ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਊਜਰਸੀ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਧਲਵਾਨ ਸ਼ਿਕਾਰੀ

ਜੀ. ਐਸ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ

ਸੁਜਾਨ ਨਾਗ, ਯੂ. ਐਸ. ਏ.

ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਜਾਬ

ਸੁਖਮੰਦਰ ਬਰਾੜ

(ਭਗਤਾ ਭਾਈਕਾ) ਵੈਨਕੂਵਰ,

ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਡਿਜ਼ਾਇਨਰ

9592398822

The Preetnama is not responsible or legally liable for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਮਾ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਢੁਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਕੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ?

ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਸਭਿਅਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੀਵੰਤ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡੂੰਘਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਨੇ ਸਾਰੇ ਮੌਰਚਿਆਂ @ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੈ।

26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਗਣਤੰਤਰ ਯੁੱਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਿਨ ਹਰ ਸਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ, ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਨਾ ਅਕਸਰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਰੇਡਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਇਸ ਸਾਲ ਆਪਣਾ 75ਵਾਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾਏਗਾ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਅਪਣਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਮ੍ਹਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵ @ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਉਪਲਬਧਤਾ, ਅਜਾਂਦੀ, ਜ਼ਮਹੂਰੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਛਾਣ ਨਾਲ ਜਿਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ ਤਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਸਲ ਤੱਤ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮ ਜ਼ੁਲਮ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਅਸਲ ਸਫਲਤਾ ਸਿਰਫ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਘਾਣ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਰੇਖਾਕਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ @ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਿਰਫ ਸਿਆਸੀ ਆਜ਼ਾਦੀ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਲੋਰਾ

ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅਕਸਰ ਧਰਮ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਸ਼ਾਸਨ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਖੋਜ ਸਿਆਸੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ; ਇਹ ਧਰਮ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਅਮੀਰ ਟੇਪਸਟਰੀ ਸਮੇਤ ਜੀਵਨ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਦ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਸਲ ਤੱਤ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਹਿੰਸਾ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਵਾਂਝੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਹਰੀ ਦਬਾਅ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸ਼ੋਹਰਤ ਨਾਲ ਜੀ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਗਣਰਾਜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਤ, ਰੰਗ ਅਤੇ ਧਰਮ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੋ ਸਕੇ। ਸਾਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ - ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜਮਹੂਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਛਾਣ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਯਾਦ ਵਿੱਚ, ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੌਕੇ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਦਾ ਖਾਸ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੁਭ ਦਿਨ 1950 ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੁਨਿਆਦ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਢਾਂਚੇ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ, ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਜੀਵੰਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੀ ਅਮੀਰ ਟੇਪਸਟਰੀ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 30 'ਤੇ)

Preetnama Talk Show

News

Social

Political

Talk Show

Interview

Music

Current Issue

Host : Pritpal Kaur Preet

Web : www.preetnama.com, Email : Preetnamausa@gmail.com

Live on Facebook
page PreetnamaTv

+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

वंदनीय : आस्था की नगरी में श्रीराम के चरण कमल

- निलय श्रीवास्तव

अयोध्या एक नगर नहीं बल्कि आस्था और गंगा-जमुनी तहजीब का जीता जागता प्रमाण है। अयोध्या प्रभु श्री राम की जन्म स्थली है। दुनियाभर में अयोध्या की पहचान स्थापित है। विश्व के अनेक देशों में प्रचलित है कि भारत के लोग अपने धर्म एवं देवी देवताओं के प्रति अपार आस्थावान हैं। यही वजह है कि भारत को भाव भूमि कहा जाता है। अपने जन्मकाल से लेकर आज तक भारत ने अनेक शासकों के राज देखे लेकिन इस भारत की मिट्टी में जो ऊजाड़ है, जो संयम है, जो भाईचारा है, उसे कोई शासक नहीं मिटा पाया। अंग्रेजी राज ने फूट डालो, राज करो की नीति अपनायी और वे विफल हो गए। कदाचित अंग्रेज चले गये लेकिन उनकी बदनीयती पर चलने के लिये मुट्टी भर लोग जब तब इकट्ठे हो जाते हैं और हर बार मुंह की खाते हैं। हिन्दुओं के लिए यह बहुत पीड़ादायक रहा कि श्री राम के जन्म स्थान पर ही भव्य निर्माण के लिये उन्हें काफी संघर्ष करना पड़ा। कई वर्षों तक रामलला अस्थायी टेंट में रहे। अब राम लला भव्य मंदिर में विराजमान हैं। निश्चित ही यह मंदिर श्री राम के विराट व्यक्तित्व के अनुरूप है, जिससे भारतीय जन मानस पर न केवल अनूठी छाप अंकित हो रही है, बल्कि जन-जन में सौहार्द और सद्भावना का माध्यम भी निमित्त हो रहा है। क्योंकि श्री राम

किसी धर्म का हिस्सा नहीं बल्कि मानवीयता का उदत्त चरित्र हैं। उनका सम्पूर्ण जीवन त्याग, तपस्या, कतज्वल और मर्यादित आचरण का उत्कृष्ट स्वरूप है। वेद पुराणों में कहा गया है कि मानव का मन पवित्र और स्वच्छ है तो वह मंदिर है और वहाँ राम बसते हैं। हृदय अयोध्या के समान है यानि राम की अयोध्या। मंदिरों की नगरी अयोध्या का पूरा माहौल पूर्णतः धार्मिक एवं सौहार्दपूर्ण है। वहाँ एक मस्जिद भी थी। कहा जाता है कि बाबर ने मस्जिद का निर्माण मंदिर को नष्ट कर कराया था। इस मामले में सुप्रीम कोर्ट ने फैसला सुनाते समय इस तर्क को सिरे से नकार दिया था। कोई प्रमाण नहीं मिला कि मंदिर तोड़कर मस्जिद बनी थी लेकिन किसी मंदिर नुमा अवशेष पर मस्जिद बनी थी, इसे स्वीकार किया गया था। इस तरह फैसला श्रीराम मंदिर के पक्ष में सुरक्षित रहा। अब अयोध्या में सरयु तट पर श्री राम की प्रतिमा की प्राण प्रतिष्ठा का आयोजन आगामी 22 जनवरी को होने जा रहा है। पूरी दुनिया की नजर अयोध्या पर केन्द्रित रहेगी। अब हम अपने सपनों को साकार होते देखने जा रहे हैं। जल्द ही वह आनंदमयी क्षण हमारे सामने आने वाला है। राम जन्मभूमि पर मर्यादा पुरुषोत्तम की आकर्षक प्रतिमा के दर्शन करने के लिये देश के कोने-कोने से सभी धर्मों के लोग लालायित हैं। उनकी उत्सुकता देखते ही बन रही है। प्रसंगवश

यहाँ बता दें कि इस पुनित कार्य के लिए देश के प्रधानमंत्री नरेन्द्र मोदी बधाई एवं सराहना के पात्र हैं क्योंकि दृढ़ इच्छाशक्ति, श्री राम के प्रति अपार आस्था तथा देश भक्ति की भावना प्रबल होने के कारण आज यह आनंदमय क्षण हमारे सामने आयेगा। राम का चरित्र ही ऐसा है जिससे न केवल भारत बल्कि दुनिया में शांति, अहिंसा, साम्प्रदायिक सौहार्द और अमन का साम्राज्य स्थापित होगा। राष्ट्रीय जीवन के हर क्षेत्र में जो प्रकाश फैलेगा वह इतिहास के पृष्ठों को स्वणिज्म करेगा। भगवान राम केवल भारत वर्ष के ही आराध्य देव नहीं बल्कि विश्वव्यापी हैं। गोस्वामी तुलसीदास ने रामचरित मानस में स्पष्ट लिखा है - व्यापक व्याप्य अखंड अनन्ता। अखिल अमोघशक्ति भगवंता।।

वेद शास्त्रों से ज्ञात होता है कि अयोध्या को भगवान श्रीराम के पूवज्ज विवस्वान (सूर्य) के पुत्र वैवस्वत मनु ने बसाया था, तभी से इस नगरी पर सूर्यवंशी राजाओं का राज महाभारत काल तक रहा। यहीं पर प्रभु श्री राम का दशरथ के महल में जन्म हुआ था। महर्षि वाल्मीकि ने भी रामायण में जन्मभूमि की शोभा एवं महत्ता की तुलना दूसरे इन्द्रलोक से की है। धन-धान्य एवं रत्नों से भरी हुई अयोध्या नगरी की अतुलनीय छटा और गगनचुंबी इमारतों के अयोध्या नगरी में होने का वणज्म भी वाल्मीकि रामायण में मिलता है। कहते हैं कि भगवान श्री

राम द्वारा जल समाधि लेने के पश्चात् अयोध्या कुछ काल के लिये उजाड़ सी हो गयी थी लेकिन उनकी जन्मभूमि पर बना महत्व पहले जैसा ही था। भगवान राम के पुत्र कुश ने एक बार पुनः राजधानी अयोध्या का पुनर्निर्माण कराया। इस निर्माण के बाद सूर्यवंशी की अगली 44 पीढ़ियों तक इसका अस्तित्व आखिरी राजा, महाराजा वृहदल तक अपने चरम पर रहा। कौशल राजा वृहदल की मृत्यु महाभारत युद्ध में अभिमन्यु के हाथों हुई थी। महाभारत युद्ध के बाद अयोध्या उजाड़ सी हो गयी, परंतु श्री राम जन्मभूमि का अस्तित्व फिर भी बना रहा। हम भारत के लोग उस महान परम्परा के हैं, जिन्हें धर्म और कर्म पर विश्वास है। एक-दो नहीं चार सौ साल बाद हम अपने इष्ट देव श्री राम के मंदिर बनने के सपने को साकार होते हुए देख रहे हैं। जहाँ 22 जनवरी को श्री राम की प्रतिमा की प्राण प्रतिष्ठा होने जा रही है। हमारी आने वाली पीढ़ी उनकी अचञ्जा कर भारत को वैभवशाली राष्ट्र के रूप में दुनिया के सामने रखेगी। हम से यहाँ आशय उन सभी वर्गों से है जो भारत के नागरिक हैं। एक सपना जो बहुत जल्द ही सच होने जा रहा है वह यह कि अब बहुत जल्द ही राम जन्म स्थली अयोध्या में श्री राम की पावन प्रतिमा के दशज्म होंगे। यह हिन्दु धर्म के लिये गौरव की बात होगी।

भारतीय नागरिकों के बीच कम हो रही आय की असमानता

- प्रहलाद सबनानी

भारत के बारे में अक्सर यह कहा जाता है कि विशेष रूप से कोरोना महामारी के बाद से भारत के आर्थिक क्षेत्र में च आकार का विकास हो रहा है। आर्थिक दृष्टि से च आकार के विकास से आशय यह है कि देश की अर्थव्यवस्था में गरीब अधिक गरीब हो रहा है और अमीर और अधिक अमीर हो रहा है। हालांकि हाल ही के समय में भारत में आय, बचत, उपभोग एवं खर्च आदि के सम्बंध में इस प्रकार की नीतियां बनाई जाती रही हैं कि देश के गरीब वर्ग को अधिकतम लाभ मिले। इसके लिए कई विशेष योजनाएं, जैसे- गरीब अन्न कल्याण योजना, उज्ज्वला योजना, आयुष मान भारत योजना, आवास योजना एवं प्रत्यक्ष लाभ अंतरण योजना आदि चलाई जा रही हैं। इन योजनाओं के अंतर्गत सब्सिडी आदि की राशि लाभार्थियों के खातों में सीधे ही हस्तांतरित कर दी जाती है। इससे गरीब वर्ग के लाभार्थियों को सहायता की राशि 100 प्रतिशत तक मिल जाती है और इसमें भ्रष्टाचार की सम्भावना लगभग शून्य हो जाती है। भारतीय स्टेट बैंक के आर्थिक अनुसंधान विभाग द्वारा भारत के आयकर विभाग द्वारा जारी किए गए आयकर विवरणियों सम्बंधी आंकड़ों का गहराई से विश्लेषण करते हुए यह बताया है कि भारत में नागरिकों के बीच

आय की असमानता कम हो रही है। देश में वित्तीय वर्ष 2014 में व्यक्तिगत आयकर रिटर्न फाइल करने वाली कुल संख्या में 36.3 प्रतिशत संख्या निम्न आय वर्ग की श्रेणी के नागरिकों की थी, और यह वर्ग अब वित्तीय वर्ष 2021 में मध्यम आय वर्ग की श्रेणी में आ गया है तथा इस बीच इस वर्ग की आय 21.1 प्रतिशत बढ़ी है। इस कारण के चलते 3.5 लाख रुपए वार्षिक आय वाले नागरिकों की संख्या वित्तीय वर्ष 2014 में 31.8 प्रतिशत से घटकर वित्तीय वर्ष 2021 में 15.8 प्रतिशत रह गई है। इसी प्रकार, सबसे अधिक आयकर अदा करने वाले 2.5 प्रतिशत नागरिकों का कुल आय में योगदान 2.81 प्रतिशत से घटाकर 2.28 प्रतिशत हो गया है। अतः देश में मध्यम आय वर्ग के नागरिकों की संख्या तेजी से बढ़ रही है। आय कर दाखिल करने वाले नागरिकों की प्रति व्यक्ति औसत आय वित्तीय वर्ष 2014 में 3.1 लाख रुपए से बढ़कर वित्तीय वर्ष 2021 में 11.6 लाख रुपए हो गई है और वित्तीय वर्ष 2022 में यह 12.5 से 13 लाख रुपए के बीच रहने की सम्भावना व्यक्त की जा रही है। भारत के आर्थिक विकास में भारतीय महिलाओं की भागीदारी भी बढ़ रही है। कुल श्रमिक तंत्र में महिलाओं की संख्या 2017-18 में 23.3 प्रतिशत से बढ़कर वर्ष 2022-23 में 37 प्रतिशत हो गई है। महिलाएं आज कृषि के क्षेत्र में

भी अपना योगदान लगातार बढ़ाती जा रही हैं। आयकर विवरणियां फाइल करने में भी महिलाओं की संख्या अब 15 प्रतिशत हो गई है। भारत में लगातार तेज गति से हो रही आर्थिक प्रगति के चलते आज भारत में दोपहिया वाहनों की तुलना में चार पहिया वाहनों के बिक्री में अधिक वृद्धि दर हासिल हो रही है। वित्तीय वर्ष 2019 में 2.12 करोड़ दोपहिया वाहनो बिक्री हुई थी, जबकि उस वर्ष कृषि क्षेत्र में सकल घरेलू उत्पाद में केवल 2.1 प्रतिशत की वृद्धि दर्ज हुई थी और मानसून में भी लगभग 14 प्रतिशत की कमी रही थी। वर्तमान वित्तीय वर्ष में दोपहिया वाहनों की बिक्री 1.8 करोड़ की रही है। इसके पीछे मुख्य कारण यह बताया जा रहा है कि एक तो मध्यम वर्ग अपने लिए मकानों की खरीद अधिक मात्रा में कर रहा है और दूसरे मध्यम वर्ग आज दोपहिया वाहनों के स्थान पर चार पहिया वाहन खरीदने की ओर आकर्षित हुआ है। इसी प्रकार, आज अर्द्धशहरी क्षेत्रों में लगभग 2 करोड़ परिवार खाद्य पदार्थों को खरीदने हेतु जोमटो ऐप का उपयोग कर रहे हैं। अतः आज भारत के मध्यम वर्ग का टेस्ट बदल रहा है। भारतीय अर्थव्यवस्था में नागरिकों का उक्त व्यवहार यदि आगे आने वाले समय में भी जारी

रहता है तो एक अनुमान के अनुसार, अगले दशक की समाप्ति पर 50 प्रतिशत उत्पादों का उपभोग (लगभग 16 लाख करोड़ रुपए) गरीबी रेखा से नीचे जीवन यापन करने वाले नागरिकों में से 90 प्रतिशत नागरिकों द्वारा किया जाने लगेगा। आज गरीब वर्ग को केंद्र सरकार द्वारा बहुत बड़े स्तर पर मुफ्त अनाज, मुफ्त स्वास्थ्य सेवाएं एवं मकान आदि उपलब्ध कराए जा रहे हैं (अभी तक 4 करोड़ परिवारों को रहने के लिए मकान उपलब्ध कराए जा चुके हैं), जिसके कारण इस वर्ग की 8.2 लाख करोड़ रुपए के अतिरिक्त उपभोग कर सकने की क्षमता बढ़ी है। वित्तीय वर्ष 2013-14 से वित्तीय वर्ष 2021-22 के बीच 5 लाख से 10 लाख रुपए की आय वाले वर्ग में आय कर विवरणियां फाइल करने वाले नागरिकों की संख्या 295 प्रतिशत से बढ़ी है। इसी प्रकार, 10 लाख रुपए से 15 लाख रुपए की आय वाले वर्ग में आय कर विवरणियां फाइल करने वाले नागरिकों की संख्या 291 प्रतिशत से बढ़ी है। वित्तीय वर्ष 2022 में 7 करोड़ नागरिकों द्वारा आय कर विवरणियां फाइल की गई थी, यह संख्या वित्तीय वर्ष 2023 में बढ़कर 7.4 करोड़ हो गई और अब वित्तीय वर्ष 2024 में 8.5 करोड़ हो जाने की सम्भावना व्यक्त की जा रही है। यह संख्या देश में औपचारिक क्षेत्र में कुल श्रमिकों की संख्या का 37 प्रतिशत है।

मानसिक स्वास्थ्य की सुरक्षा के लिए हैप्पी हारमोन्स की जरूरत

स्तर को भी तेजी से बूस्ट होने में मदद करता है। इसी के साथ यदि आप किसी प्रकार के दर्द से पीड़ित हैं या एक्सरसाइज करते हुए आपको दर्द महसूस हो रहा है तो ऐसे में ब्रेन एंडोर्फिन के साथ इंटरैक्ट करता है और आपके दर्द के एहसास को कम कर सकता है।

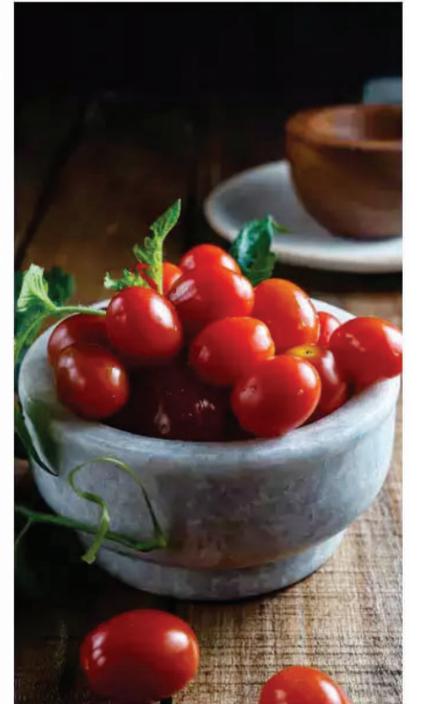
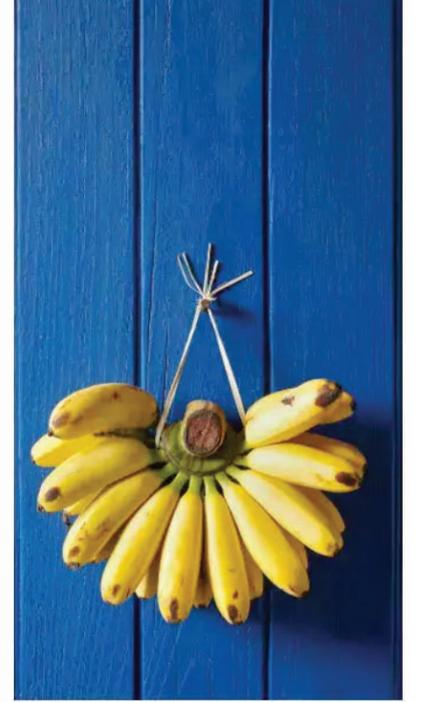
2 . हंसने से मिलेगी मदद--हम हमेशा से सुनते आ रहे हैं कि लाफ्टर इज दी बेस्ट मेडिसिन जी हां! यह पूरी तरह सच है। हंसने से न केवल आपका मानसिक स्वास्थ्य बल्कि आप शारीरिक रूप से भी स्वस्थ रहती हैं। हंसने से डोपामाइन और एंडोर्फिन का स्तर बूस्ट होता है। जो एंग्जाइटी स्ट्रेस और मूड को इंप्रूव करने में मदद करते हैं। नेशनल लाइब्रेरी ऑफ मेडिसिन द्वारा 2017 में 12 साल के बच्चे पर एक रिसर्च किया गया। इसमें पाया गया कि सोशल लाफ्टर आपके शरीर में एंडोर्फिन के उत्पादन को बढ़ा देता है।

3 . कूकिंग और मन पसंदीदा खाद्य पदार्थों का सेवन भी होता है असरदार--मन पसंदीदा स्वादिष्ट व्यंजन के सेवन से आपके शरीर में डोपामाइन और एंडोर्फिन का उत्पादन बढ़ जाता है। इसके साथ ही अपनी फेवरेट डिश कुक करते वक्त आपके शरीर में ऑक्सीटॉसिन का स्तर बढ़ता है। यहां है कुछ खास खाद्य पदार्थों के नाम जिनके सेवन से अलग-अलग प्रकार के हैप्पी हॉर्मोन्स रिलीज होते हैं।

स्पाइसी फूड्स एंडोर्फिन को बढ़ा देता है। योगर्ट बीन्स एग मीट और आलमंड डोपामाइन के उत्पादन को बढ़ाने में मदद करते हैं।

ट्राइप्टोफैन से युक्त खाद्य पदार्थों का सेवन सेरोटोनिन के स्तर को बढ़ा देता है। वहीं प्रोबायोटिक्स जैसे कि योगर्ट किमची इत्यादि शरीर में सभी सभी तरह के हैप्पी हॉर्मोन्स के उत्पादन को बढ़ा देते हैं।

4 म्यूजिक भी होता है काफी असरदार पसंदीदा गाने सुनते हुए इंजॉय करने से आपका ब्रेन डोपामाइन रिलीज करता है। और यदि आप किसी बात से परेशान हैं तो यह आपको धीमे धीमे बेहतर महसूस करने में मदद

करता है। वहीं जैसे-जैसे मूड इंप्रूव होता है सेरोटोनिन के उत्पादन में बढ़ोतरी देखने को मिलती है। इसके साथ ही नेशनल लाइब्रेरी ऑफ मेडिसिन द्वारा प्रकाशित एक अध्ययन के अनुसार चल रहे गानों के रिहर्सल में लोगों के बॉडी में एंडोर्फिन के स्तर को बढ़ा

हुआ देखा गया।
5 . मेडिटेशन करना है जरूरी मेडिटेशन के फायदों के बारे में तो आप सभी जानते होंगे यह स्ट्रेस कम करने के साथ-साथ नींद की गुणवत्ता को बढ़ा देता है।

- डॉ. अरविन्द जैन

नियमित गलतियों की वजह से शरीर में हैप्पी हार्मोन का स्तर गिर जाता है। परंतु इसे लेकर चिंतित न हों अपनी लाइफस्टाइल में कुछ जरूरी बदलाव करके आप इन हॉर्मोन्स के उत्पादन को बढ़ा सकते हैं।

आजकल की तनाव भरी जिंदगी में सभी को मानसिक शांति और खुश रहने की बहुत ज्यादा जरूरत है। क्योंकि तनाव आपके मानसिक शारीरिक एवं भावनात्मक स्वास्थ्य को नकारात्मक रूप से प्रभावित करता है। इसलिए सेहत को ध्यान रखते हुए सबसे जरूरी है आपकी आंतरिक शांति और खुशी। वहीं खुश रहने में आपकी मदद करते हैं शरीर में मौजूद हैपी हॉर्मोन्स। जैसे भूख प्यास चोट तनाव और गुस्से को महसूस तभी कर पाते हैं जब हॉर्मोन्स मस्तिष्क को सन्देश भेजा जाता है ठीक उसी प्रकार हैपीनेस हॉर्मोन्स भी होते हैं जो कुछ अच्छा होने पर ब्रेन को मैसेज देते हैं और हमें अंदर से खुशी मिलती है।

हमारे शारीरिक प्रतिक्रियाओं से लेकर भावनात्मक स्वास्थ्य को रेगुलेटर करने में हॉर्मोन्स का एक सबसे बड़ा हाथ होता है। हॉर्मोन्स भूख लगने से लेकर खुश और दुखी होने तक को महसूस करने में मदद करता है। हॉर्मोन्स शरीर के लिए मैसेंजर की तरह काम करते हैं। वहीं आज हम बात करेंगे कुछ ऐसे ही हॉर्मोन्स के बारे में जो हमें हैपीनेस यानी कि खुशी का एहसास दिलाता है।

1 . डोपामाइन-- इन्हें हैप्पी हॉर्मोन्स के नाम से जाना जाता है। डोपामाइन परिणामस्वरूप

आपको अच्छा महसूस करवाता है। इसका उत्पादन शरीर में तब बढ़ता है जब हम कुछ सुखद अनुभव करते हैं।

2 . सेरोटोनिन-- इसे फील-गुड हार्मोन के नाम से जानते हैं। सेरोटोनिन चिंता और अवसाद को दूर करने में महत्वपूर्ण भूमिका निभाता है। वहीं व्यायाम बाहर समय बिताने और रात को अच्छी नींद लेने से सेरोटोनिन की उत्पादन को बढ़ाया जा सकता है।

3 . एंडोर्फिन-- आमतौर पर यह व्यायाम से जुड़ा होता है। हार्ट एक्सरसाइज एंडोर्फिन बढ़ाने के सर्वोत्तम तरीकों में से एक है। ये शक्तिशाली हार्मोन प्राकृतिक रूप से दर्द को कम करने में मदद करते हैं।

4 . ऑक्सीटोसिन-- यह बॉन्डिंग और अटैचमेंट में अपनी भूमिका दिखता है। चाइल्ड बर्थ और नर्सिंग के दौरान यह महिलाओं के शरीर में काफी तेजी से बढ़ता है। यह लव हार्मोन किसी के स्पर्श से भी बढ़ता है जिसमें हाथ पकड़ना गले लगाना किस करना मालिश और सेक्स शामिल है।

हैप्पी हॉर्मोन्स को किस तरह बढ़ा सकती हैं
1 . एक्सरसाइज करने के लिए समय निकालें नियमित रूप से एक्सरसाइज करने से कई सारे स्वास्थ्य लाभ मिलते हैं। वहीं यह आपके मानसिक और भावनात्मक स्वास्थ्य पर भी सकारात्मक प्रभाव डालता है। आपने रनर्स हाई का नाम सुना होगा यह एक प्रकार का एक्सरसाइज है जो एंडोर्फिन हैप्पी हॉर्मोन को रिलीज करने में मदद करता है। ऐसा नहीं है कि एक्सरसाइज केवल एंडोर्फिन को बढ़ाता है बल्कि यह डोपामाइन और सेरोटोनिन के

ड्रेस वहीं पहनें जो आपको आरामदेह लगे

आजकल महिलाएं भी पुरुषों की तरह ही पैंट-शर्ट पहन रही हैं और इसमें वे अपने को आधुनिक व शक्तिशाली अनुभव करती हैं पर फैशन डिजायनों के अनुसार यह धारणा सही नहीं है। उनका मानना है कि महिलाएं अपने आत्मविश्वास से एक ही वक्त में खूबसूरत और शक्तिशाली दोनों लग सकती हैं। इसलिए ड्रेस वहीं पहनें, जो कम्फर्टेबल हो और आपकी पर्सनैलिटी को अच्छा लगे। जरूरी नहीं कि आप पैंट-शर्ट पहनकर ही अपने को शक्तिशाली साबित करें। पर्सनैलिटी तभी उभरकर आएगी, जब आपका ड्रेस सिलेक्शन और उसको पहनने का तरीका सही होगा। तो नजर डालें कुछ ऐसे ट्रेंड्स पर, जो आपके ओवरऑल लुक को निखारेंगे।

सिंगल कलर ड्रेस

इसमें ऊपर से नीचे तक एक सिंगल कलर (एक रंग) की ही ड्रेस पहनी जाती है। फैशन की दुनिया में इसे मोनोक्रोमैटिक ट्रेंड कहा जाता है। ऊपर से नीचे तक सिंगल कलर ड्रेस में अगर आपको लगता

है कि आप परफेक्ट लुक नहीं पा सकेंगी, तो उसी रंग में कॉन्ट्रास्ट के विकल्प पर जाएं। अपने आउटफिट में एक ही कलर की दो डिफरेंट शेड्स को कैरी करें। उदाहरण के लिए नेवी ब्लू के साथ स्काई ब्लू या फिर ऑलिव ग्रीन को लाइम ग्रीन या मेटैलिक गोल्ड को येलो के साथ पहनें। इस तरह आपको सिंगल कलर में बढ़िया स्टाइलिश गेटअप मिलेगा।

फुटवेअर का कलर हो अलग

एक रंग की ड्रेस कैरी करते वक्त उसी कलर का फुटवेअर कैरी न करें। यानी वाइट ड्रेस के साथ वाइट शूज न पहनें। इसकी बजाय गोल्ड या सिल्वर जैसे मेटैलिक शेड्स ट्राई कर सकती हैं। ऑल ब्लैक के साथ आप मेटैलिक कलर में फुटवेअर पहन सकती हैं। सही लेयरिंग की मदद से भी आप अपने इस लुक को और निखार सकती हैं। लेयरिंग के लिए हमेशा ऐसी अक्सेसरीज चुनें जो आप आत्मविश्वास के साथ पहन सकें। एक रंग की कोई भी अक्सेसरीज या कोई भी कपड़े को साथ पहन

लेने भर से बात नहीं बनेगी। हर दिन आपको फॉर्मल दिखना जरूरी नहीं, कभी-कभी थोड़ा केयर फ्री होना भी जरूरी है। कंफर्ट के लिए लोग अब स्टाइल से समझौता करने को तैयार हैं। यंगस्टर्स ओवरसाइज ड्रेस को स्टाइलिश तरीके से अपना रहे हैं। बड़े ब्रांड्स ने अपने डिजाइनर कलेक्शन में इसे शामिल कर लिया है। हील्स से ज्यादा फ्लैट फुटवेअर को तरजीह दी जा रही है। इसलिए इन्हें फैशनेबल बनाने के लिए कई एक्सपेरिमेंट्स किए जा रहे हैं। कंफर्ट के साथ यह लगभग हर मौके पर कैरी किए जा सकते हैं। इसके अलावा काउ बॉय बूट्स और स्नीकर्स भी इस साल ट्रेंड में रहेंगे। जब आपको सिंगल कलर ड्रेस का डोमिनेंटिंग लुक चाहिए हो और आपका मन शेड्स के साथ प्ले करने का न हो, तो टेक्सचर्स के साथ एक्सपेरिमेंट करें। ऐसे में कॉटन को सियूड, जर्सी को लेस और क्रोचेट वर्क को सिल्क के साथ कैरी कर सकती हैं। वैसे, और भी विकल्प आपके पास हैं।

"Digital Responsibility: Fostering Consciousness in a Technological Era"

By Aubaid Ahmad Akhooon
akhooon.aubaid@gmail.com

In the profound tapestry of human existence, the rise of a disconcerting trend echoes through our digital landscape, where individuals exploit the solemnity of funeral videos. Through the intricate web of YouTube links and personal messages on platforms like WhatsApp, a breach of legal boundaries unveils a disturbing facet of our societal ethos.

Illegality and Moral Implications:

This exploitation, profiting from the sacred moments captured in funeral videos, not only traverses legal boundaries but also raises profound ethical concerns. It is a violation of privacy and copyright laws, showcasing a stark lack of empathy and respect for the grieving process. In this disconcerting act, sensitive moments become commodities for personal gain.

The Dehumanizing Nature of the Practice:

Beneath the surface of this unethical trend lies a poignant commentary on a shifting human behavior – a detachment from empathy and compassion. The reduction of a person's final moments to a mere means of financial gain is indicative of a society where individuals prioritize personal profit over the fundamental tenets of human decency.

Social Media Responsibility:

This monetization trend underscores the imperative for responsible content creation on platforms like YouTube. Creators must bear the weight of ensuring their content respects the privacy and dignity of individuals, especially during vulnerable moments like funerals. Simultaneously, social media platforms must enforce stricter guidelines to prevent the exploitation of sensitive content for monetary gain.

The Call for Sensible Online Conduct:

Addressing this ethical crossroad demands a collective effort to raise awareness about respon-

sible online conduct. Creators must exercise discretion and empathy in their content choices, recognizing the sacred boundaries that should never be crossed. Crucially, fostering a digital environment where respect for others' privacy and dignity is paramount becomes our shared responsibility.

The Shifting Paradigm of Leadership: A Reflection on Intellectual Allegiance:

In parallel, a subtle transformation unfolds in the realm of intellectual leadership. As Alama Iqbal eloquently stated:

"Kar Sakte The Jo Apne Zamane Ki Imamat

Woh Kuhna Damagh Apne Zamane Ke Hain Pairou " Translation: "Those who deserved to lead the modern age have worn out brains and others hold the stage."

These poetic lines encapsulate a contemporary paradox, where those once poised to lead are now embracing roles as followers, attributing their intellect to the prevailing zeitgeist.

Teachers, once beacons of ancient wisdom and sharp intellect, have shifted towards following contemporary trends, favoring modern education over guiding students along the timeless paths of knowledge.

This dichotomy in the capability to lead an era versus surrendering to present-day influences prompts a reflection on the evolving landscape of leadership and the shifting sands of educational philosophy. It raises questions about whether traditional, time-tested wisdom is being overshadowed by the allure of the modern, potentially leaving the youth without the compass of guidance that was once provided.

The metaphorical reference to teachers underscores a profound societal transition, indicating a departure from the role of intellectual stewards to embracing conformity with contemporary trends. This concept delves into the potential consequences of this shift,

prompting contemplation on

whether forsaking age-old wisdom for current paradigms represents a natural evolution or poses a potential loss for future generations. While these issues may seem disparate, they share a common thread – the need for ethical conduct in our rapidly evolving society. As we navigate these challenges, upholding values that honor the sanctity of personal moments and preserve timeless wisdom becomes crucial. May we collectively strive for a more compassionate, ethical, and informed digital space.

"Crafting Minds, Shaping Futures: A Discourse on Education and Collective Consciousness"

In the vast expanse of human existence, consciousness serves as the foundation, guiding our perceptions and actions. Diverse perspectives converge, forming a rich tapestry of individual experiences that inspire creative expressions – from novels to poetry and insightful column writing. Each person, endowed with consciousness, possesses the ability to distinguish between good and evil. Renowned figures throughout history, such as Albert Einstein and Paulo Freire, underscore the transformative power of education. Einstein stated, "Education is not the learning of facts, but the training of the mind to think." Freire highlighted education as the practice of freedom, a means for individuals to deal critically and creatively with reality.

"Allama Iqbal, a visionary poet and philosopher, conveyed profound

messages about life, including education."

"Maqsad Ho Agar Tarbiat-e-Laal-e-Badkhashan , Be-Sood Hai Bhatke Huwe Khursheed Ka Partou"

"If you desire to breed such ruby which is red, Don't beg light of sun that from course has fled"

Allama Iqbal's couplet serves as a powerful commentary on educators' responsibilities and the purpose of education. It urges teachers to guide students purposefully, ensuring the pursuit of knowledge remains focused and transformative. The poet's words resonate as a call for a reevaluation of teaching methods and a reminder of educators' profound impact on shaping the future through enlightened minds.

The imagery of Badkhashan, a region known for its precious stones, signifies the value and potential of a student. Iqbal suggests that the true purpose of education is to mold and polish these gems into individuals of great worth. However, if teachers fail to provide meaningful guidance, the education process loses its purpose, much like the sun's rays that fail to illuminate when scattered without direction.

The poet subtly criticizes the state of education where teachers may not impart the true essence of knowledge, leading students astray. The mention of bhatkay hue khursheed (wandering students) in today's educational institutions highlights Iqbal's concern about the deviation from the true path of learning.

"In the realm of consciousness and moral responsibility, the words of Nelson Mandela echo profoundly: 'Education is the most powerful weapon which you can use to change the world.' This underscores the transformative role education plays in shaping individual perspectives and creating a collective consciousness geared towards positive societal development."

This collective consciousness of

offers a unique opportunity for constructive development. Rather than perpetuating divisive discussions, a more enlightened approach emerges from dedicating time to raise awareness about prevalent societal issues. By fostering a collective commitment to eradicating evils and promoting moral principles, we can contribute significantly to the betterment of society.

It is essential to recognize the profound impact of individual actions on the collective consciousness. Embracing diversity and respecting differing perspectives can serve as a cornerstone for societal progress. In our pursuit of wisdom, it becomes imperative to appreciate the role of each person in contributing positively to the collective consciousness.

"Mindful Ink: Crafting a Narrative of Positive Influence"

Moreover, the power of literature and art in conveying these messages cannot be overstated. Through novels, poetry, and column writing, individuals can bridge gaps, fostering understanding and empathy. By utilizing these modern mediums, we can engage a wider audience in meaningful discussions that transcend cultural and religious boundaries.

In our collective journey towards wisdom and societal harmony, let us recognize the shared responsibility we bear. As a global community, united in our endeavors, may we build a more enlightened and compassionate world. May our actions be guided by the principles of peace and understanding, transcending religious, cultural, and geographical boundaries. In this shared pursuit, may we find common ground and foster a spirit of harmony that transcends adversities, bringing.

About the Author:

Aubaid Ahmad Akhooon is a distinguished Educational Columnist, Motivational Speaker, and Associate Editor of the weekly educational publication 'Education Quill.'

It is very important to make social media more secure and accountable

Recently, a minor British girl has filed a complaint with the police that her digital avatar was sexually exploited in Facebook's system called Metaverse. This new technological platform of Facebook is a virtual three-dimensional space in which people can create their digital avatars and talk to other people's digital avatars, play with them or do any other work. British police say that the virtual avatar of the girl was ganged up by the virtual avatars of some boys. And thus she was sexually exploited in the Metaverse. Although the girl did not suffer any physical trauma in this incident, the mental trauma caused to her due to the real-like experiences in the virtual world is similar to what a woman who is a victim of rape experiences in reality. A big difference between the realization of events seen on the screen in this three-dimensional virtual world and those associated with platforms like social media is that the things and events seen in the Metaverse appear more real. Almost the same feeling there's as if everything is really happening. The British police investigating the latest incident agree with the fact that the metaverse has opened up a new avenue of virtual crimes. Here people can commit all crimes against women to satisfy their malevolent mentality and it will be difficult to send them behind bars for this, because in reality they did not commit the incident at the physical level. But the aspect of these 'virtual' crimes related to women is that their emotional and mental impact can remain on the minds of women throughout their life. Is. They may feel that the men who sexually harassed them digitally not only gratified their ego by torturing them, but they are also free from the clutches of the law. It's a strange dilemma. This is not the first incident of harassment of women. This incident is new of its kind, but many such incidents of digital rape and 'trolling' have happened on social media. Some of the people who are active on platforms like Twitter and Facebook etc., keep waiting for the mistake or statement of some famous person. And then they pounce on them like hungry wolves. Especially women are 'trolled' a lot in this way. A tradition of ridiculing women, putting them in the dock unnecessarily and blaming them on social media like Facebook, Twitter etc. seems to be developing in the country, under which people come into the role of giving judgment without fully understanding

the matter. Let's go. Such actions and comments on social media are counted in the category of cyber crime. There are already some laws for this and under them some people have also been punished. However, the system of such arrests and punishment has also been heavily criticized. But there is no doubt that such ideas, which create hatred against women through the internet through computers, mobiles etc. Promoting 'child porn' or violating privacy are crimes in the eyes of the law. Social media companies like Facebook and WhatsApp have launched some awareness campaigns in our country regarding pressure. But despite these measures, many problems like 'trolling' and 'cyber bullying' still remain. There is no end in sight. Perhaps these are the reasons due to which even the Supreme Court had to comment that the use of things like smartphones should be stopped in the country, so that women and the entire society can be protected from all the online threats like social media. According to the Supreme Court, if any social media company tries to escape by saying that it does not have the technology to prevent such content, then it would be a wrong argument. The Supreme Court has also said that since such cases are related to trolling and child abuse etc., hence the Central Government should make arrangements for this, so that social media platforms like Facebook, WhatsApp etc. can be forced to provide information about the source of any objectionable material present on them. The court's concerns are right, but the tricky question here is what kind of arrangement the government can make in this regard. About five years ago, the Central Govern-

ment, while deciding to create a 'Social Media Hub' for the purpose of monitoring social media, had said that in cases of misuse of social media, there would be punishment of jail and fine. tell melt

Vijay Garg
Retired Principal Educational
Columnist Malout

was said that if a person's comment etc. hurts another person, then the person writing it can face a maximum of three years in jail. Those who 'share', 'forward' or 'retweet' such online content will also receive the same punishment. For this, instead of making a separate law, the government had proposed changes in the existing section of the Indian Penal Code and the IT

Act 2000, which was prepared on the basis of the report received by the government from a committee of ten experts. It was proposed that spreading online hatred and cyber crimes would be punishable under section 153 of the Indian Penal Code. Or action should be taken against committing cyber hooliganism. Under this section, if someone is threatened or given a wrong message on the basis of caste, religion, language, gender, then he can be jailed for up to three years. Similarly, under Section 5053 of the Indian Penal Code, if you make comments or write material inciting violence on any basis, you can be punished with one year in jail or a fine of Rs 5,000. For this, instructions

were given to make a Director General level officer the head of the cyber police force in every state. However, not only the common people but even the Supreme Court itself had commented that Such arrangements would be like creating 'surveillance raj' in the country. Thus, in 2019, the government had withdrawn the notification proposing to create a 'Social Media Hub'. There is no doubt that the entire country and society is in a dilemma regarding social media and mobile internet. It is becoming difficult for people to decide how to use these modern technologies and how to control them. In view of the cases of inappropriate use of internet platforms, the issue of controlling them has often been raised. These are the two extremes of use and misuse. They raise the demand for government systems to control the internet and social media and create a dilemma that such control might start infringing on our constitutional rights to freedom of expression and these media might not become mere government horns. In such a situation when everyone wants to connect with social networking websites, there is a need to create an environment where people should be told how to use them properly. The work of making social media more secure and accountable will have to be done only by those who are experts in this technological world. They understand better.

Diabetes drug Ozempic can reduce severe liver disease risk too

Novo Nordisk's Ozempic and other GLP1 agonists -- popular diabetes drugs -- are also associated with a reduced risk of developing cirrhosis and liver cancer in people with Type 2 diabetes and chronic liver disease, according to a study. GLP1 agonists like Ozempic reduce blood sugar levels and are mainly used to treat Type 2 diabetes. However, as the drug also reduces appetite, it is now increasingly used to treat obesity and has become a popular weight-loss drug. The study, published in the journal Gut, showed that those who took the drug for a long period of time had a lower risk of later developing more severe forms of liver disease such as cirrhosis and liver cancer.

This suggests that GLP1 agonists could be an effective treatment to avoid severe liver disease in people with concurrent Type 2 diabetes, said the researchers from Karolinska Institutet in Sweden. Our findings are interesting because there are currently no approved drugs to reduce this risk," said Axel Wester, Assistant Professor at Karolinska's Department of Medicine. Many of the people in the study

stopped taking GLP1 agonists, resulting in a lack of protective effect. However, those who continued taking their medication over a 10-year period were half as likely to develop severe liver disease. However,

"the results need to be confirmed in clinical trials, but it will take many years for these studies to be completed," Wester said. "Therefore, we use existing registry data to try to say something about the effect of the drugs before that."

A limitation of the method is that it is not possible to control for factors for which there is no data, such as blood tests to describe the severity of liver disease in more detail. However, the researchers have recently built a new database called HERALD where they have access to blood samples from patients. "As a next step, we will investigate the effect of GLP1 agonists in this database," said Hannes Hagstrom, consultant in hepatology at Karolinska. "If we get similar results, it would further strengthen the hypothesis that GLP1 agonists can be used to reduce the risk of severe liver disease."

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 237

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

26 JAN TO 01 FEB, 2024

Hindutva soul of Bharat NewYork celebrated Pran Pratishtha of Shri Ram Temple in Hindu Center Flushing Queens NewYork

Hindutva organization served honored Guests first time with silver coins.

NewYork- On January 22, 2024 Hindutva soul of Bharat NewYork celebrated Pran Pratishtha of Shri Ram Temple in Hindu Center Flushing Queens NewYork. Hindu Center Decoration by Hindutva Soul of Bharat organization. Mr Negi chairman of Hindutva soul of Bharat welcomed all the attendees and gave introduction of organization and Pran Pratishtha of the Shri Ram temple. Mr Goyal spoke after Mr Negi and discussed the current state of India and Hindu

religion. Mr Goyal said today is opening and murti prasthaapna of Ram Mandir in Ayodhya. Today is very auspicious day in Hindustan's history. It is a great day for Hindus. We are celebrating our own Ram Mandir's sthapna. We would like everyone to be proud of our religion. Mata ji Vidhushi chandra bharti ji spoke and She is great learned person and spiritual leader. She spoke for almost

10 minutes and gave her Hindu spiritual speech. Mr. Negi honoured over 100 people for their contribution to the community. Mr. Negi thanked to his team members who helps organised this program. Parmarjit Parmar, Surinder Gupta, Raj Tandan, Vikram Singh, Asish Raj Gathoria, Ajay Rohilla and Loveleen Kaura. Lalita Rana 's family also sponsored delicious food. Everyone had delicious langar (dinner).

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 237

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

26 JAN TO 01 FEB, 2024

Hindutva soul of Bharat NewYork celebrated Pran Pratishtha of Shri Ram Temple in Hindu Center Flushing Queens NewYork

Hindutva organization served honored Guests first time with silver coins.

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 237

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

26 JAN TO 01 FEB, 2024

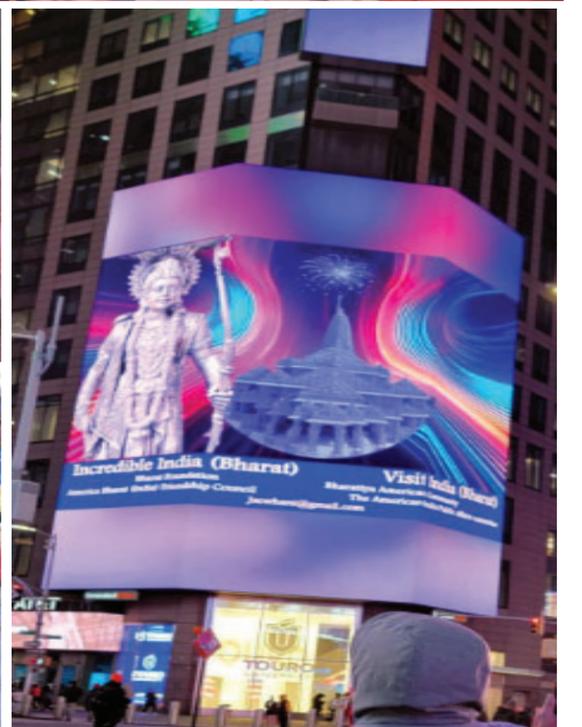
Times Square "The Ram Mandir consecration puja and Jogga Havan " hosted by "Hindu Coalition USA at Times Square on January 21st Sunday"

The Ram Mandir consecration was celebrated with full excitement at Times Square, the "community with people from diverse communities who joined hands and enjoyed the chanting" of Ram Dhun. The event started with (Jogga puja) Havana and prayer of Shree Ramji. Shree "Sita ji and Hanumanji. Despite freezing cold weather, the place was warm with heartfelt emotions. The Heart of New York City : Time Square was vibrant with hundreds of attendees and a loud chant of divine Mantra and Slokas. The event was attended by prominent community leaders including Master Chef Vikas Khanna who said he was there to pay respect to Ram bhagwan and to be in the moment. Sadhvi Bhagawati Saraswati from Parmarth Niketan, Rishikesh also joined the divine celebration and her message was of divine significance and energized

the event She said Rama is a messenger, a symbol of, the "embodiment of righteousness, peace, love, oneness, togetherness, justice, and that is what our world needs today. The spirit, the love, and the message from Ayodhya not only across India, but to every corner of the Earth, and that together we may move into a new era of oneness and goodness. Dr. Sheetal Desai, South Asian Community Leader spoke about how we should include qualities of Ram Sita and Hanumanji in this era in our day to day life. Mr Dinesh Chondra Muzumdar, Leader and Founder of Hindu Coalition of USA, said how excited his entire Bangladeshi Hindu Community is for this glorious event. Mr Jagdish Sehwni and Mr Sreedhar Shanmugam from Shanishwar mandir and Rupa ji chanted Ram Stuti and all attendees started dancing with joy to enjoy the

historic celebration at Time Square. Celebrations in New York was "a joy within all communities that joined together on the streets of New York in Times Square. The energy and positivity that permeated the atmosphere were truly heartwarming. Witnessing the unity of diverse communities coming together to celebrate the consecration of the Ram Mandir was a testament to the spirit of harmony and inclusivity. The temple of Rama was destroyed 500 years ago but with tears of joy the entire South Asian community leaders and friends of the community got together today to celebrate the re-building, the consecration of this sacred and glorious temple. The organizers extended heartfelt gratitude to all for making the consecration event at the Ram Mandir in Times Square a resounding success and a special thank

you to all the volunteers, organizers, and contributors who worked tirelessly behind the scenes to ensure the smooth execution of the event. May the blessings of Lord Ram continue to inspire us all towards a path of righteousness, love, and unity. Once again, thank you for being an integral part of this historic event, together we have created memories that will be cherished for years to come. pictures Caption 1: Dr Sheetal Desai, Mr Jagdish Sehwni and community leaders 2: Left to Right (Dr Sheetal Desai, Mr Jagdish Sehwni and Sadhvi Bhagwati Saraswati) 3: Times Square Billboard 4: All dressed in Ethnic attire to welcome Ram Bhagwan 5: Left to Right (Dr Sheetal Desai, Mr Dinesh Mozumdar President Hindu Coalition USA, Mr Ramdas Gharami with Media. 6: Meenu Parmar, Mr Dinesh Mouzumdar and Dr Sheetal Desai

The library solves human problems

Reading makes a person educated, intelligent and civilized but he gets all the knowledge only from books. Therefore, it is very important for any human being to read as many books as possible in order to progress in life. Those who are interested in reading books, naturally become more intelligent. Friendship with books should be the basis of every person's life.

If a person wants to read books, where should he read them, what kind of book should he have or how should he buy books due to his poor economy? But the simple answer is to fall in love with the human library. A good library will solve many of his problems because there is only one library, where different types of books are available on every subject. From the library, the person can choose the book of his choice. Secondly, by becoming a member of these libraries, he can get a book to read and thus he will not be under any financial pressure.

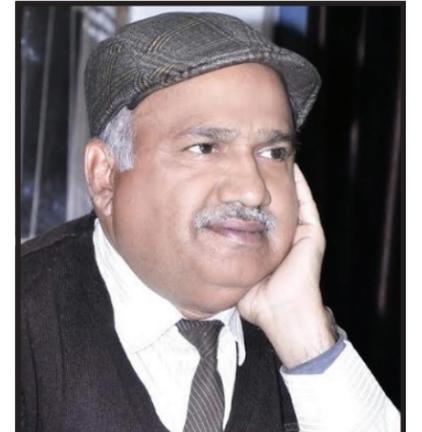
It is very important for schools and colleges to have libraries. On the one hand students will get books related to their syllabus, on the other hand they can read other books for their interest and entertainment. In these libraries children get books of their age. It is the responsibility of every school and college to have a good, clean and well-equipped library where children can sit and study in a quiet environment. Secondly, the number of books in that library should also be good. It is very important to have a librarian in every library so that the books are listed according to the procedure and all the books are well taken care of. A record of the book given and returned to any student should be kept properly.

It has been observed that in many schools the management of libraries is not good. There is no library and if there is, it is not well managed. Many school libraries do not have librarians, which gives an extra burden to a teacher, but doing so

does not bring efficiency to the work, as the teacher does the teaching job.

There is also work to be done. It has also been observed that most of the schools have only cupboard type library. All the books are locked in the cupboards and no one reads them for years. At times, they even eat those books lying around. With which both wealth and knowledge are lost. A library is the lifeline of any school or college. The good and bad management of that school can be gauged from its library. The author has had the good fortune to visit many school and college libraries but only a mixed reaction has come to mind. Some libraries are a collection of very good and good books but many demand great efforts in this regard but what is very frustrating nowadays is that books are among today's children and college students and teachers. Interest in reading is greatly reduced. Most children and college students spend more time on mobiles or laptops than their in-

terest in reading books decreases as a good library is the key to the store of knowledge so school administrators, government education departments and governments. There is a need to establish good libraries in colleges. The government must have a librarian in every school and college library. Even in the villages of Punjab, the tendency of the youth should be shifted from drugs to good books. Great efforts are required to inculcate the habit of reading books in children so that a good knowledgeable society can be built. Now that schools, roads, electricity and other facilities have reached every village in Punjab, the light of knowledge must be in every village. Therefore a good government library needs to be set up in every village. While this will give a new lease of life to the society, the two major tasks of the government, one is to provide employment and the other is to get the rural youth out of drugs. Nowadays even the village farmer is educated

**Vijay Garg Former PES-1
Retired Principal
Government Girls Senior
Secondary School Mandi
Harji Ram Malout**

and he wants to cultivate with modern techniques but without good guidance he fails in his goals. Books on modern technology kept in rural libraries can cater to their needs. We need to understand the importance of libraries in order to acquire all kinds of knowledge.

Parents also need to change their behavior at an elderly age

Parents have an important place in our lives. The service of parents is the greatest service. This relationship plays an important role not only for human beings but also for every animal, bird and every living creature. For parents, their children are their only support. But over time, the attitude of children towards their parents has changed. That is why in many homes parents are beginning to see a change in their love for their children.

The value of this relationship is declining. Families are falling apart due to blind pursuit of money and lack of time. Children do not have time at all for their parents to take good care of their parents and give them time. Children are just busy in their world. Both mother and father have become active in today's time of inflation. Going to work outside the home can sometimes lead to poor parental control and even worse. The number of joint families has dwindled and the number of families has shrunk due to parental work. A parent-child relationship is a relationship in which they are willing to make every sacrifice in life for their children. That is why they try their best to fulfill every little wish of their children. Giving to parents No child can ever give in this life. Many children are leaving their parents because of money. At times, even after the death of the fa-

ther, it becomes very difficult for the children to take care of the mother. In many homes, parents are troubled by the resentment of siblings. In the old days there were more children in the house and they took good care of their parents but nowadays parents have only one or two children and he also struggles to take care of his parents. Some busy parents keep servants in the house for the upbringing of their children but at the head of those servants sometimes the children get very bad and the loss is borne by the parents in the end. These growing family rifts between parents and children can have dire consequences in the future. Only if the relationships are maintained with utmost sincerity, the foundation of these relationships is strengthened and the warmth of the relationships is further enhanced. It is important for everyone to know that no family is complete without parents. From an elderly age, children need to be taught to love and respect their parents. They should also be encouraged to respect their parents in schools and colleges. Some ignorant and ignorant children who fall into the trap of strangers and send their parents to old age homes will also have to change their thinking. Parents always take full care of their children but when it comes time to take care of

them, why do children run away from practicing their religion? It is important for every child to think about this to their parents. Elderly parents need to take more care which is often not accepted by our youngsters and they start running away from this responsibility by calling it a problem. Children should be taught from an early age the importance of joint families so that they can show full respect and dignity to their parents. Parents also need to change their behavior and attitudes towards their children at an early age. This parental relationship should be celebrated every day as Parents' Day rather than as a special day so that parents never waver in their trust in their children and their children become a force to be reckoned with throughout their lives. To live On this day a vow should be made that every day will be celebrated as Parents' Day and happy efforts should be made to commemorate this day. Parents should not realize that they are alone and helpless in this life. So let us all pledge on the occasion of this Parents' Day that we can give our lives for our parents who gave us life so that we will not have any problem in it and all children will be happy with their parents. Live a happy life.

**Vijay Garg Former PES-1
Retired Principal Malout**

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Cheif Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 237

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

26 JAN TO 01 FEB, 2024

Indian Americans Organized the biggest car rally to celebrate Ram Mandir Inauguration despite freezing cold.

Hicksville, New York – The windy, freezing Sunday with sub-zero temperatures afternoon saw enthusiastic Indian Americans show their support for the Ram Lalla consecration in Ayodhya, thousands of miles away. A car rally was organized in Hicksville in Long Island, New York. Hicksville is a hamlet within the Town of Oyster Bay in Nassau County, on Long Island, in New York, with large Indian population.

The rally started from Patel Brothers in Hicksville. More than 150 cars participated in this rally. Each car was adorned with Shri Ram Madir flags. The huge lineup of cars finally reached the beautiful AsaMai temple in Hicksville. The devotees enjoyed an enchanting evening of bhajans alongwith a Ramleela. The entire event was telecast live on Aastha TV and Radio Zindagi.

The organizers for the rally were Dr Raj Bhayani, Mukesh Modi, Dr Dipak Nandi with Mohan Wanchoo, Naveen Shah, Chintu Patel, Gary Sikka and Dr Neeta Jain. The

committee comprised of Sunil Hali, Gobind Bhatija, Pradeep Tandon, Dr Urmilesh Arya, Vimal Goyal, Eric Kumar, Kanak Goliya, Kishore Malik, Harahad Bhai Patel, Vibhuti Jha, Mohinder Taneja, Dr Satish Anand, Dr

Inderpal Chhabra, and Ajay Patel International film maker Mukesh Modi said the car rally was a tribute to Bhavya Ram Madir. He has also dedicated "Jai Shree Ram" Anthem from his film "Political War" and now the car

rally in New York. This moment is divine, this moment is the holiest of all. He has requested every one to light a Diya and spread positivity in the universe. Dr. Raj Bhayani, Mukesh Modi, Dr. Dipak Nandi & Chintu

Patel thanked Nassau county police commissioner Mr. Patrick Ryder, Police officers, Town of Oyster Bay Supervisor Mr. Joseph Saladino, Hicksville Fire Department, all the organizers, Committee, Volunteers, Participants and all the Media.

"Prabhu Ram has finally arrived, "Many congratulations to all the people of the country for this auspicious occasion... After centuries of unprecedented patience, countless sacrifices, renunciations and penances, our Prabhu Ram has come. Ayodhya Ram temple was built legally. I would like to thank the Supreme Court of India which paved the way for the construction of the temple by delivering the verdict on November 9, 2019. "The legal battle over the existence of Lord Ram went on for decades...Ram's existence was questioned... I would like to thank the judiciary that delivered justice and Lord Ram's temple was built in a legal manner. Mukesh Modi also thanked Indian prime minister Mr. Narendra Modi, all the workers, supporters, organizers and the people who have sacrificed their lives. The historic car rally was live broadcast on AASTHA BHAJAN TV, Radio Zindagi, Preetnama TV and Desi Facebook live channels. The community was thrilled to see the initiative by AASTHA TV network and Radio Zindagi, led by Sunil Hali in USA. Preetnama TV by Ms. Pritpal Kaur and Desi Facebook by Neeta Bhasin.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 237

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

26 JAN TO 01 FEB, 2024

Suspense Thriller Film "HIGHWAY905" Trailer Launched.

(PRNewswire) - PRC Production is excited to announce the official release of the much-anticipated trailer for its upcoming suspense thriller, "HIGHWAY905," directed by first-time filmmaker Pawan Kumar Chouhan. The film is set to be released worldwide by World Cinema Partners, USA. The unveiling event, which took place on January 21st, was a star-studded affair,

featuring the entire cast in attendance. Notably, the special guest appearance of David Otunga, renowned WWE wrestler and acclaimed actor, added an extra layer of excitement to the event. The stellar cast includes Jose Eduardo Ramos, Riya Sen, Abby Gumper, Raz Idan, Kirandeep Kaur, Jacqueline Babek, and writer Amit Chouhan. The collaboration of these talented artists promises to deliver a

gripping cinematic experience that will keep audiences on the edge of their seats. "HIGHWAY905" explores the depths of suspense and aims to be a milestone in the thriller genre. The event was graced by the entire team, including executive producers Raj Baheeratnam and Dheeraj Mallick, who played crucial roles in bringing this project to life. Their dedication and vision are evident in the

quality and intensity of the upcoming film. As the trailer captivates audiences with glimpses of the suspenseful narrative, "HIGHWAY905" is poised to be a cinematic masterpiece that will leave a lasting impression on viewers. Stay tuned for the official release date and prepare for a thrilling journey down HIGHWAY905. For media inquiries, please contact: Prime Media Inc - 917-295-3262

(23 ਜਨਵਰੀ ਜਨਮਦਿਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼)

ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਯੋਧਾ ਸਨ ਨੇਤਾਜੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ

ਨੇਤਾ ਜੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਣ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੇਤਾ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੈ ਹਿੰਦ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਭਾਰਤ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਾਅਰਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਖੂਨ ਦਿਓ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਆਂਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਨਾਅਰਾ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ *ਚ ਆਇਆ। ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੜਨ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਪਾਨ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਨਾਲ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਨੇਤਾਜੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਦਾ ਜਨਮ 23 ਜਨਵਰੀ 1897 ਨੂੰ ਉਡੀਸ਼ਾ ਦੇ ਕਟਕ *ਚ ਇਕ ਬੰਗਾਲੀ ਪਰਿਵਾਰ *ਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬੋਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂਅ ਜਾਨਕੀਨਾਥ ਬੋਸ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂਅ ਪ੍ਰਭਾਵਤੀ ਸੀ। ਜਾਨਕੀਨਾਥ ਦੀਆਂ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 14 ਸੰਤਾਨਾਂ ਸਨ, ਜਿਸ *ਚੋਂ 6 ਲੜਕੀਆਂ ਅਤੇ 8 ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਸੰਤਾਨ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਨੇਤਾਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਟਕ ਦੇ ਰੇਵੇਂਸ਼ਾਵ ਕਾਲਜੀਏਟ ਸਕੂਲ *ਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰੈਜੀਡੈਂਸੀ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਸਕੌਟਸ ਚਰਚ ਕਾਲਜ *ਚੋਂ ਹੋਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੇ ਬੋਸ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਕੈਂਬ੍ਰਿਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ *ਚ ਚੌਥੀ ਥਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। 1921 *ਚ ਭਾਰਤ *ਚ ਵਧਦੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਖਬਰ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਬੋਸ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਛੱਡ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਏ। 1928 *ਚ ਜਦੋਂ ਸਾਈਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਆਇਆ ਉਦੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਲ ਝੰਡੇ ਦਿਖਾਏ। ਕੋਲਕਾਤਾ *ਚ ਸੁਭਾਸ਼ ਨੇ ਇਸ ਅੰਦੋਲਣ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਸਾਈਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਅੱਠ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ। ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਇਸ ਸਮੇਤੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਇਸ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਸਨ।

ਬਣੀ। ਨੇਤਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂਅ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਨੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਅਕਤੂਬਰ, 1943 ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਰਮਨੀ, ਜਪਾਨ, ਫਿਲਪੀਨਜ਼, ਕੋਰੀਆ, ਚੀਨ, ਇਟਲੀ ਅਤੇ ਆਇਰਲੈਂਡ ਨੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਜਪਾਨ ਨੇ ਅੰਡਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਦੀਪ ਇਸ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਸੁਭਾਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ *ਚ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਨਾਮਕਰਨ ਕੀਤਾ। ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਦੇ ਪ੍ਰਾਤੀਕ ਚਿੰਨ੍ਹ *ਤੇ ਇਕ ਝੰਡੇ *ਤੇ ਦਹਾੜਦੇ ਹੋਏ ਬਾਘ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਨੇਤਾਜੀ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਦੇ ਨਾਲ 4 ਜੁਲਾਈ 1944 ਨੂੰ ਬਰਮਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਅਰਾ 'ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਖੂਨ ਦਿਓ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇਆਂਗਾ' ਦਿੱਤਾ। ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਬੂੰਦਾਂ ਨਹੀਂ ਐਨਾ ਕਿ ਖੂਨ ਦਾ ਇਕ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ *ਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਡੁਬੋ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। 1944 ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ *ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾ ਲਿਆ।

ਸਿੰਘ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਮਾਫ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਪਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਰਮੀ ਨਾਲ ਸੁਭਾਸ਼ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ *ਤੇ ਗਾਂਧੀਜੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਤੋੜ ਦੇਣ। ਪਰ ਗਾਂਧੀਜੀ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਚਨ ਤੋੜਨ ਲਈ ਰਾਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਥਾਂ *ਤੇ ਅੜੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾ ਬਚਾ ਪਾਉਣ *ਤੇ ਸੁਭਾਸ਼ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਤੌਰ *ਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ *ਤੇ ਬਹੁਤ ਨਰਮ ਹੋ ਗਏ।

1930 *ਚ ਸੁਭਾਸ਼ ਜੇਲ *ਚ ਬੰਦ ਹੀ ਸਨ ਕਿ ਚੋਣਾਂ *ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। 1932 *ਚ ਸੁਭਾਸ਼ ਨੂੰ ਫਿਰ ਜੇਲ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲਮੋੜਾ ਜੇਲ *ਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਅਲਮੋੜਾ ਜੇਲ *ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬੀਅਤ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ *ਤੇ ਸੁਭਾਸ਼ ਇਲਾਜ ਦੇ ਲਈ ਯੂਰੋਪ ਜਾਣ ਨੂੰ ਰਾਜੀ ਹੋ ਗਏ। ਸਨ, 1933 ਤੋਂ 1936 ਤੱਕ ਸੁਭਾਸ਼ ਯੂਰੋਪ *ਚ ਰਹੇ। ਯੂਰੋਪ *ਚ ਸੁਭਾਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਵੀ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਉਥੇ ਉਹ ਇਟਲੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਮੁਸੋਲੀਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਣ *ਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ। 1934 *ਚ ਸੁਭਾਸ਼ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅੰਤਿਮ ਸਾਹਾਂ *ਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਮਿਲੀ। ਖਬਰ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਉਹ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ *ਤੇ ਕਰਾਚੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਲਕਾਤਾ ਪੁੱਜੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਾਚੀ ਪਹੁੰਚਣ *ਤੇ ਹੀ ਪਤਾ ਚੱਲ

ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਕੋਲਕਾਤਾ ਗਏ। ਕੋਲਕਾਤਾ

**ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ
ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਕ
ਮੇਨ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਰੋਡ, ਬਠਿੰਡਾ**

ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਈ ਦਿਨ ਜੇਲ *ਚ ਰੱਖ ਕੇ ਵਾਪਸ ਯੂਰੋਪ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ *ਚ ਸੁਭਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਜੇਲ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। 1938 *ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਬੈਠਕ ਹਰੀਪੁਰਾ *ਚ ਹੋਣੀ ਤੈਅ ਹੋਈ। ਇਸ ਬੈਠਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਕੱਤਰ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਲਈ ਸੁਭਾਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ। ਇਸ ਬੈਠਕ *ਚ ਸੁਭਾਸ਼ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਐਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭਾਸ਼ਣ ਕਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਸੁਭਾਸ਼ ਨੇ ਬੰਗਲੌਰ *ਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਰ ਵਿਸ਼ਵੇਸ਼ਵਰ ਰਾਏ ਦੀ ਅਗਵਾਈ *ਚ ਇਕ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ। 1938, *ਚ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸੁਭਾਸ਼ ਦੀ ਚੋਣ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਭਾਸ਼ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਯੂਰੋਪ *ਚ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੇ ਖੱਦਲ ਛਾ ਗਏ ਸਨ। ਸੁਭਾਸ਼ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਕੱਤਰ ਅਹੁਦੇ

ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ *ਚ ਇਸ ਵੱਲ ਕਦਮ ਚੱਕਣੇ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਪਰ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। 1939 *ਚ ਜਦੋਂ ਨਵਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਸਕੱਤਰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਉਦੋਂ ਸੁਭਾਸ਼ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਕੱਤਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ *ਚ ਕਿਸੇ ਦਬਾਅ ਅੱਗੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਝੁਕੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਸੁਭਾਸ਼ ਖੁਦ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਕੱਤਰ ਅਹੁਦੇ *ਤੇ ਬਣੇ ਰਹੇ। ਪਰ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਸਕੱਤਰ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਲਈ ਪੱਟਾਭਈ ਸੀਤਾਰਮਈਯਾ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣਾ ਹੋਈਆਂ। ਚੋਣਾਂ *ਚ ਨੇਤਾਜੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਨੂੰ 1580 ਅਤੇ ਸੀਤਾਰਮਈਯਾ ਨੂੰ 1377 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਗਾਂਧੀਜੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੁਭਾਸ਼ ਬਾਬੂ 203 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਗਏ। ਗਾਂਧੀਜੀ ਨੇ ਸੀਤਾਰਮਈਯਾ ਦੀ ਹਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਦੱਸੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੁਭਾਸ਼ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਹੱਟ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਮੇਤੀ ਦੇ 14 *ਚੋਂ 12 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਜਵਾਹਰਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਡਟੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੇ। 3 ਮਈ 1939 ਨੂੰ ਸੁਭਾਸ਼ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਫਾਰਵਰਡ ਬਲੋਕ ਦੇ ਨਾਂਅ *ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਬਾਅਦ *ਚ ਫਾਰਵਰਡ ਬਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇਕ ਆਜ਼ਾਦ ਪਾਰਟੀ ਬਣ ਗਈ। ਦੂਜਾ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫਾਰਵਰਡ ਬਲੋਕ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨ ਜਾਗ੍ਰਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਨੇ ਜਪਾਨੀ ਫੌਜ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਭਾਰਤ *ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਨੇਤਾਜੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਚਲੇ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਹਾਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅੰਡਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਦੀਪ ਜਿੱਤ ਲਏ। ਇਹ ਦੀਪ ਆਰਜੀ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ। ਨੇਤਾਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਪਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀਪ ਅਤੇ ਸਵਰਾਜ ਦੀਪ ਦਾ ਨਾਂਅ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਹਾਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਇੰਫਾਲ ਅਤੇ ਕੋਹਿਮਾਂ *ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਬਾਅਦ *ਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪਾਸਾ ਭਾਰੀ ਪਿਆ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਪਿਆ। 6, ਜੁਲਾਈ 1944 ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਰੇਡੀਓ *ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਰਾਹੀਂ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨੇਤਾਜੀ ਨੇ ਜਪਾਨ ਤੋਂ ਮਦਦ ਲੈਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਭਾਸ਼ਣ ਰਾਹੀਂ ਨੇਤਾਜੀ ਨੇ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਿਤਾ ਬੁਲਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜੰਗ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਵੀ ਮੰਗਿਆ। ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਚੁੰਗਲ *ਚੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਨੇਤਾ ਜੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ *ਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਪਰ ਬਾਅਦ *ਚ ਉਸਦਾ ਕਾਫੀ ਸਾਰਥਕ ਅਸਰ ਹੋਇਆ।

ਸਨ, 1946 *ਚ ਹੋਇਆ ਨੌਸੋਨਾ ਵਿਦਰੋਹ ਇਸਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਨੌਸੋਨਾ ਵਿਦਰੋਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਭਾਰਤ *ਤੇ ਜਬਰ ਨਾਲ ਸ਼ਾਸਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਵਿਸ਼ਵ ਇਤਹਾਸ *ਚ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਜਿਹੀ ਕੋਈ ਦੂਜੀ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਜਿੱਥੇ 30:35 ਹਜ਼ਾਰ ਜੰਗੀ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਤ ਕਰਕੇ, ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਪੂਰਵੀ ਏਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਜਪਾਨ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰੰਗੂਨ ਦੇ ਜੁਬਲੀ ਹਾਲ *ਚ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਭਾਸ਼ਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਇਤਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ *ਚ ਦਰਜ ਹੋ ਗਿਆ। ਨੇਤਾ ਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ 18 ਅਗਸਤ 1945 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਦਾ ਜੀਵਨ ੫ ਮੌਤ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਣਸੁਲਝਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨੇਤਾਜੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਭੇਦ ਅੱਜ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਈ ਹਾਦਸੇ *ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਪਰ ਸੁਭਾਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਇਸ ਗੱਲ *ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

26 ਜਨਵਰੀ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਮੁਬਾਰਕਾਂ

ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਸਾਡਾ ਕੌਮੀ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਿਨ ਭਾਰਤ ਮਹਾਨ ਗਣਰਾਜ ਬਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਆਪਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਿਨ ਕੌਮੀ ਜਜ਼ਬੇ ਅਤੇ ਯੂਮਧਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਹਰ ਸਾਲ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ 1950 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਈ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਖਰੜਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ 26 ਨਵੰਬਰ 1949 ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 26 ਜਨਵਰੀ 1950 ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। 26 ਜਨਵਰੀ ਦਾ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ 1930 ਵਿੱਚ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਾਹੌਰ

ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1950 ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਦਿਨ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਗਣਰਾਜ ਵਜੋਂ

ਸੰਦੀਪ ਕੰਬੋਜ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਟੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਗੁਰੂਹਰਸਾਹੇ
ਸੰਪਰਕ ਨੰਬਰ - 98594-00002

ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਕਾਪੀਆਂ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਨਵਰੀ 1950 'ਚ

ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਨਾਗਰਿਕ ਪਰੇਡ ਦੇਖਣ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੇਸ਼ ਆਪਣਾ 75ਵਾਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ, 26 ਜਨਵਰੀ, 2024 ਨੂੰ ਮਨਾਏਗਾ। ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲ ਪੱਧਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਹੋਮਗਾਰਡ, ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਕੈਡਿਟਾਂ, ਸਕਾਊਟ ਗਾਈਡਜ਼, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਬੈਂਡ ਅਤੇ ਸਕੂਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਬੈਂਡ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਾਰਚ ਪਾਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗਿਆ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਗੱਤਕਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਲੋਕ ਨਾਚ ਗਿੱਧਾ ਤੇ ਭੰਗੜਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 26 ਜਨਵਰੀ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਮੁਬਾਰਕਾਂ।

ਸਿੱਖੀਏ ਹਰ ਪਲ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹੋਣਾ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚ ਵੱਡੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਉਸੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਬਰ- ਸੰਤੋਖ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ੁਕਰਗਾਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀਮਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਾਧਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਹੋੜ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਭਰਾ-ਭਰਾ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਪੈਸਿਆਂ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਹੀ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਰਿਸ਼ਤੇ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇੰਨਾ ਮਾੜਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਰਾ-ਭਰਾ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਬਸ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਹੋੜ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਣ ਕਰੀਏ! ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੰਗਾ ਸੋਚੋ। ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਾਕਰਾਤਮਕ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਰੱਖੋ। ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੱਥੇ ਤੇ ਪਈ ਤਿਉੜੀ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪ ਵੀ ਦੁੱਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੰਦੇ

ਹਾਂ। ਜੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਰਹੇਗੀ ਤਾਂ ਘਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਘਰ ਦੇ ਜੀਅ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਗੇ। ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਬਹੁਤ ਵਧੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਗੇ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਘਰ ਦਾ ਮਹੌਲ ਸਵਰਗ ਵਰਗਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਵਧੇਗਾ। ਚਾਹੇ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਸਾਧਨ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਘੱਟ ਹੋਣ। ਵੱਧ ਹੋਣ। ਹਰ ਪਲ ਸਤਿਗੁਰ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੀਮਤ ਸਾਧਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਝੁੰਗੀ ਝੋੜੀਆਂ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਫਿਕਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਸੁਣਦੇ ਵੀ ਹਾਂ ਕਿ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਇਨਸਾਨ ਹਨ, ਜੋ ਫਲਾਈ ਓਵਰਾਂ ਦੇ ਥੱਲੇ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿਰ ਤੇ ਛੱਤ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਹਨ। ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਦਿਨ ਵਧੀਆ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਹੈ। ਸੋ ਕੱਲ ਦਾ ਵੀ ਦਿਨ ਵਧੀਆ ਗੁਜ਼ਰੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਹੱਸ ਖੇਡ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਅਜਿਹੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸਾਧਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਪਲ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਫਿਰ ਦੁੱਖ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਰ ਪਲ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਹਨ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੀਮਤ

ਸਾਧਨ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸੇ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਜਲਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿ ਇਹ ਰੱਬ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਉਸੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਸਬਰ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਿਕਵਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਗਿਲੇ ਸ਼ਿਕਵੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਰਕ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਉਂਦਾ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਤਾਂ ਵੈਸੇ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਹੈ। ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਸਮੇਂ ਦਾ ਕੀ ਕਦੋਂ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਅਸੀਂ ਆਮ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੰਦਾ ਵਿਚਾਰਾ ਭਲਾ ਚੰਗਾ ਰਾਤ ਸੋਇਆ ਸੀ, ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਕਿਉਂ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਗਿਲੇ ਸ਼ਿਕਵਿਆਂ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਰਕ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ? ਕਿਉਂ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਬਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਰਹਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਰਹਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਦੇਖਾ ਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਸਿੱਖ ਲੈਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਆਓ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹੱਸ ਖੇਡ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰੀਏ ਤੇ ਆਪ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਰਹੀਏ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੇਈਏ।

ਸੰਜੀਵ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਮੋਹਾਲੀ
7888966168

ਪ੍ਰੀ ਬੋਰਡ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਜ਼ਰੂਰੀ ?

ਬੱਚਿਓ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹੀ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹੀ ਰੋਟੀ ਖਾਣੀ। ਰੋਟੀ ਸਰੀਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾ ਮਨੁੱਖ ਜਿਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਹਰ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਕੰਮਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰੋਟੀ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਹੋਣਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਇਨਸਾਨ ਵਧੀਆ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਚੰਗਾ ਪੈਸਾ ਕਮਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਲਈ ਪੜ੍ਹਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪ੍ਰੀ ਬੋਰਡ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਲਾਨਾ ਪੇਪਰ ਫਰਵਰੀ, ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਕਿ ਪੂਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਮੁੱਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਲਾਨਾ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੰਗੇ ਨੰਬਰ ਆਉਣ ਦੀ ਫਿਕਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਚੰਗੇ ਨੰਬਰਾਂ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਰੌਸ਼ਨ

ਕਰਨ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਲਾਨਾ ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਬਾਰੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਬੁਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਉਹ ਫਿਰ ਆਖਿਰ ਪਛਤਾਉਂਦੇ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕਾਸ਼! ਪੇਪਰ ਪੈਟਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ। ਇਸੇ ਲਈ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸਲਾਨਾ ਪੇਪਰਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪੇਪਰ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਪੈਟਰਨ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਕਲੀਅਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੰਨੇ-ਕਿੰਨੇ ਨੰਬਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਲਾਨਾ

ਪੇਪਰਾਂ ਤੱਕ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਟੌਪਿਕ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲੈਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚੇ ਸਲਾਨਾ ਪੇਪਰਾਂ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲੱਗ

ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੰਬਰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੁਨਿਹਰੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ! ਪ੍ਰੀ ਬੋਰਡ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਕੇ ਇਹ ਪੇਪਰ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਆਉਣ ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੇ ਘੱਟ ਨੰਬਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਕਲਾਸ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਕੇ ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੰਗੇ ਨੰਬਰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਮ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ। ਸੋ ਚੰਗੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਟਾਈਮ ਟੇਬਲ ਬਣਾ ਕੇ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ ਬੋਰਡ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝ ਜਾਵੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਉਜਵੱਲ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰੀ ਬੋਰਡ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਸ਼ੁੱਭ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਸਟਰ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਇਬਰਾਹੀਮਪੁਰ, ਬਲਾਕ-ਮਾਲੋਰਕੋਟਲਾ 2, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਮਾਲੋਰਕੋਟਲਾ ਮੋਬਾਇਲ 98556-38890

ਪੰਜਾਬੀ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਸ਼ੁਰੂ

ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗੈਂਗ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬਦਨਾਮ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਨਮੋਸ਼ੀ ਝੱਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇੰਗਲਿਸ਼ ਮੀਡੀਆ ਇੰਡੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਗੈਂਗ ਦੱਸ ਕੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਨੈਗੇਟਿਵ ਖਬਰਾਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਲੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਅਮਰੀਕਾ ਕੈਨੇਡਾ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਸ਼ਰੀਫ ਪੰਜਾਬੀ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਰਡਰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਖੋਜੀ ਕ੍ਰਿੱਤਿਆਂ ਅਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਕੈਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੈਕਿੰਗ ਕਰ ਕੇ ਕਈ ਕਈ ਘੰਟੇ ਖੱਜਲ ਖੁਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੁਣ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੇ ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਮੰਗਣ ਦਾ ਨਵਾਂ ਤੇ ਸੌਖਾ ਧੰਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਫਿਰੌਤੀ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਿਹੜੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਫਾਂ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖੱਕਦੇ, ਹੁਣ ਇਸ ਤਰਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਭੱਜ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਮੰਗਣ ਦੀ ਬੁਰਾਈਵੈਨਕੂਵਰ ਸਰੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਐਬਸਫੋਰਡ, ਕੈਲਗਰੀ, ਐਡਮਿਟਨ, ਟਰਾਂਟੋ ਅਤੇ ਬਰੈਂਟਨਾਦਿ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ।

9 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਉੱਟਾਰੀਉ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਐਬਸਫੋਰਡ ਦੇ 23 ਸਾਲਾ ਤਨਮਨਜੋਤ ਗਿੱਲ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਗੈਂਗਸਟਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸੰਘਣੀ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਬਰੈਂਟਨ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਪਾਰਿਕ ਅਦਾਰੇ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਵਸੂਲਣ ਵਾਲੇ ਸੰਗਠਿਤ ਗਰੋਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰਾਨੀਜਨਕ ਇਕਸ਼ਾਫ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਉੱਟਾਰੀਉ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠੇਗੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜਿਊਟਾ ਮੁਹਾਲ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ, ਧਮਕੀਆਂ, ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਅਤੇ ਅੱਗਜ਼ਨੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਦਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਪੁਲਿਸ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਪੁਲਿਸ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗੈਂਗਸਟਰ ਜਿਆਦਾ ਅੱਤ ਚੁੱਕ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ

ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਖੂਨੀ ਹਮਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖੇਗਾ, ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਜਾਨੀ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਤਿਆਵਾਂ ਦੇ 85% ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਸ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਣਸੁਲਝੇ ਪਏ ਹਨ। ਗੈਂਗ ਹਿੰਸਾ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 400 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਮੌਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਗੈਂਗ ਹਿੰਸਾ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੱਲ ਮੌਤਾਂ ਦਾ 27% ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਰਮ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੱਬੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਤਫਤੀਸ਼ ਜ਼ੁਮਾ ਦੀ ਤੋਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਨਮਨਜੋਤ ਗਿੱਲ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਗੈਂਗ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਨਮ ਪੱਤਰੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲ, ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ, ਪਸੰਦੀਦਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੇ ਐਡਰੈੱਸ ਤੱਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈਂਗਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰਾਂ

“ ਕੈਨੇਡਾ ਪੁਲਿਸ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗੈਂਗਸਟਰ ਜਿਆਦਾ ਅੱਤ ਚੁੱਕ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਖੂਨੀ ਹਮਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖੇਗਾ, ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਜਾਨੀ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਤਿਆਵਾਂ ਦੇ 85% ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਸ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਣਸੁਲਝੇ ਪਏ ਹਨ। ਗੈਂਗ ਹਿੰਸਾ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 400 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਮੌਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਗੈਂਗ ਹਿੰਸਾ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੱਲ ਮੌਤਾਂ ਦਾ 27% ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ”

ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਤੇ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਣ ਲਈ ਬੈਠੇ ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ, ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਲੋਡਾ, ਅਰਜ਼ ਡਾਲਾ, ਰਮਨ ਜੱਜ ਅਤੇ ਰਿਕੂ ਬੀਗਲਾਆਦਿ ਵਰਗੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਉਗਰਾਹਣ ਦੇ ਮਾਰਗ ਉਸਤਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਤਫਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਗੈਂਗ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਉਗਰਾਹਣ ਦੇ ਪੈਦੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਕੜੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਲਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਪੈਸਾ ਜਿਆਦਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਡੇਵਿਡ ਐਬੀ, ਸਰੀ ਦੀ ਮੇਅਰ ਬਰੈਂਡਾ ਲਾਕ ਅਤੇ ਰਾਇਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਾਊਟਿਡ ਪੁਲਿਸ (ਆਰ.ਸੀ.ਐਮ.ਪੀ.) ਵਾਸਤੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਗਸ਼ਤ ਅਤੇ ਚੈਕਿੰਗ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਡਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਇਸ ਮੁਸੀਬਤ ਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਹਰਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਗਲਾਤ ਐਨੋ ਵਿਗੜ ਗਏ ਹਨ ਕਿ 6 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ (ਬੀ.ਸੀ.) ਦੀ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨਿੱਕੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨਵੀਂ ਮੁਸੀਬਤ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਹੱਦ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਇਸ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਐਮ.ਪੀ. ਅਤੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨੂੰ

ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਵਰਗਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਉਗਰਾਹਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈਂਗਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲੋਂ ਇਨਸਾਫ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਲੀਡਰ ਦਾ ਫੋਨ ਕਰਵਾਉਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੱਜਾ ਖੱਬਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ। ਇੱਛੋਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਗਰੂਕ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਧੜਾ ਧੜ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਗੈਂਗਸਟਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕਾਲਾ ਧੱਬਾ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਅੱਜ ਇਹ ਲੋਕ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਰਮ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਲ੍ਹ ਨੂੰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ
ਪੰਡੇਰੀ ਸਿੱਧਵਾਂ 9501100062

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਮਾਟੋ ਕੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਮੱਦਦਗਾਰ

ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਦੁੱਖ ਤਖਲੀਫ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਗੋਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਅਗਲੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਖੋਸ਼ਕ ਕੋਈ ਬੋਲੇ ਜਾਂ ਨਾ ਬੋਲੇ ਉਹ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ ਕਿ ਘੋੜੇ ਦੇ ਅਗਿਓਂ ਲੰਘਣਾ ਵੀ ਘਾਟਾ ਹੈ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਲੰਘਣਾ ਘਾਟਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਕੌਣ ਗੱਲ ਕਰੇ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਅੱਜ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਸ ਹਫਤੇ ਜੋ ਹੱਥ ਬੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਗੱਲ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੈਂ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਕੋਈ ਨੇ ਦਸ ਵਜ਼ੇ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਤੋਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਨੂੰ ਕਾਰ ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਏਰੀਏ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਸੜਕ ਦੇ ਉਲਟੇ ਪਾਸਿਉਂ ਇੱਕ ਟਰੈਕਟਰ ਚਾਲਕ ਪਿੱਛੇ ਕਰਾਹਾ ਪਾ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਧੁੰਦ ਸੀ। ਪੰਜਾਹ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਟਰੈਕਟਰ ਤੇ ਗੱਡੀ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਟੱਕਰ ਹੋ ਗਈ। ਗੱਡੀ ਚਾਲਕ ਨੇ ਸੀਟ ਬੈਲਟ ਲਾਈ ਲਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਖੋਸ਼ਕ ਟੱਕਰ ਬੜੀ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਹੋਈ ਪਰ ਕਿਸਮਤ ਚੰਗੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਏਅਰ ਬੈਗ ਖੁਲ ਗਏ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮੁੰਡਾ ਸੱਟ ਫੈਟ ਤੋਂ ਬੱਚ ਗਿਆ। ਟਰੈਕਟਰ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਗੱਡੀ ਸੜਕ ਤੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਖਤਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਹਿ ਗਈ। ਕਾਰ ਚਾਲਕ ਨੇ ਹਿੱਮਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਸੜਕ ਤੇ ਆ ਕੇ ਉਹ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਬਾਰੇ ਦਸ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਠੀਕ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵੀ ਗੱਡੀ ਉਥੇ ਆ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੜਕ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਪੁੱਛ ਤਾਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਚਲ ਗਿਆ ਕਿ ਗਲਤੀ ਟਰੈਕਟਰ ਵਾਲੇ ਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਲਟਾ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਾਰ ਚਾਲਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦਵਾ ਦਾਰੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ। ਇੰਨੇ ਕਰਦੇ ਕਰਾਉਂਦੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਥਾਣੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਮੁੰਡੇ ਦਾ

ਸੂਬੇਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਰੀਆ
ਮਮਦੋਟ 7589155501

ਹਾਲ ਚਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹੱਥ ਦੇ ਕੇ ਬਚਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਜਨਾਬ ਤੁਸੀਂ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਬਜਾਏ ਥਾਣੇ ਕਿਉਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹੋ। ਅਗੋਂ ਜਬਾਬ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਗਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਗੋਂ ਥਾਣੇਦਾਰ ਬੜੇ ਰੋਹਬ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ - ਤੁਸੀਂ ਸੜਕ ਮਜ਼ਾਕ ਸਮਝਿਆ ਹੈ? - ਜਨਾਬ ਥਾਣੇ ਡਰਾਈਵਰ ਬਣ ਕੇ ਬਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁੱਛ ਲਾਇਸੈਂਸ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਗੱਡੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਬਟੂਆ ਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਇਸ ਕੋਲ ਤੋਂ ਹੈਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਾਕਾ ਤੇਰਾ ਡ੍ਰਾਇਵਿੰਗੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਕਿਥੇ ਆ। ਮਾਸੜ ਜੀ ਉਹ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਬਟੂਵੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਤੇਰਾ ਬਟੂਵਾ ਕਿਥੇ ਹੈ, ਉਹ ਥਾਣੇਦਾਰ ਸਾਬ ਕੋਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬਟੂਵੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਉਹ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਿਥੇ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਸਾਬ ਜੀ ਮੇਰਾ ਮੋਬਾਈਲ ਤੇ ਬਟੂਵਾ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਅੱਛਾ ਫਿਰ ਉਹ ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਬਟੂਵੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਕੱਢ ਕੇ ਵਿਖਾਇਆ। ਫਿਰ ਕਹਿੰਦਾ ਸਾਨੂੰ

ਤੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਇਆ। ਮੁੰਡਾ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਸਾਬ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਨਾਬ ਜਿਸ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰਚਾ ਕੱਟ ਦਿਉ। ਅਗੋਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਅਸੀਂ ਬੈਠੇ ਕਾਹਦੇ ਵਾਸਤੇ ਹਾਂ। ਪਰਚਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਕੱਟਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਤੁਸੀਂ ਦੇਰ ਨਾ ਲਾਓ ਗੱਲ ਹੋਨੇ - ਬੈਠੇ ਲਾ ਦਿਉ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇੰਨਾ ਕੁ ਖੱਜਲ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੱਲ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਪਰਾ ਦੀ ਹੈ। ਮੁੰਡਾ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਬੈਠਾ ਨਾ ਚਾਹ ਨਾ ਪਾਣੀ। ਜਦੋਂ ਪੁੱਛੀਏ ਕਹਿਣੇ ਐੱਸ ਐੱਚ ਓ ਨੂੰ ਆ ਲੈਣ ਦਿਉ। ਜੇ ਐੱਸ ਐੱਚ ਓ ਆਵੇ ਤੇ ਕਹਿਣੇ ਡਿਊਟੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਆ ਲੈਣ ਦਿਉ। ਸ਼ਾਡੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਸਿਰੇ ਨਾ ਲੱਗੀ ਅਸੀਂ ਬੱਕ ਹਾਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਵਕੀਲ ਬੁਲਾ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਕਿ ਟਰੈਕਟਰ ਵਾਲਾ ਬਹੁਤ ਜਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਆਵੋ। ਮੈਂ ਵਕੀਲ ਸਾਬੂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸਮਝਾਈ ਸੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਇਸ ਤਰਾਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਫਿਰ ਵਕੀਲ ਕਹਿੰਦਾ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਕਲੈਂਡ ਦਾ ਪਰਚਾ ਕੱਟ ਦਿਉ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਇੰਨਾ ਕੁ ਭੰਬਲਭੂਸੇ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਰੱਖਿਆ ਕੇ ਕੋਈ ਕਹਿਣ ਕਹਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਾਮ ਪੈ ਗਈ ਨਾ ਅਸੀਂ ਇੱਧਰ ਜੋਗੇ ਨਾ ਉੱਧਰ ਜੋਗੇ। ਹਾਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਹੈੱਡ ਕੁਆਟਰ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਖੋਸ਼ਕ ਦਫਤਰ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਉਥੋਂ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਐਸ ਪੀ ਸਾਹਬ ਨਾਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਰ ਐਸ ਪੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਨਿਗੂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਤੇ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਮੋਟਾ ਮੋਟਾ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। (ਮੈਂ ਆਈ ਹੈਲਪ ਯੂ) ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਮੱਦਦਗਾਰ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਅਜਕਲ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ।

ਪੁਸਤਕ ਪੜਚੋਲ

ਡਾ. ਹਰਿੰਦਰ ਚੰਡਿਹੋਕ

ਕਵੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਵਿ ਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੰਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਹਾਲਾਤ, ਸੋਚ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਕਾਵਿ ਸਿਰਜਣਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਰੰਗ, ਕਿਤੇ ਦਰਦ, ਕਿਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪਹਿਲੂ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ। ਕਵਿਤਰੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਹਥਲੀ ਪਲੇਠੀ ਪੁਸਤਕ 'ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਚੁੱਪ ਹੈ' ਵਿੱਚ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਬਿਖੇਰੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਹਾਇਕੂ ਵੀ ਲਿਖੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕਵਿਤਰੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਲਮ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਕਾਗਜ਼ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਬਦ ਲੇਖਕ ਦੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ, ਉਹ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰੱਕ ਕਵਿਤਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਨੀਂ ਸੌ ਨੌਬੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਤੇ ਫਿਰ ਕਾਫੀ ਵਧਣ ਨਾਲ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਨੌਂ, ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਚੌਦਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਮਸਫ਼ਰ ਅਤੇ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਜਸਵੀਰ ਰਾਣਾ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸੂਰ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਕਾਵਿ ਮੁਹਾਵਰਾ ਸਿਰਜਦੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਅਰਵਿੰਦਰ ਕਾਕੜਾ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਅੰਦਰਲੇ ਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਅਨੁਭਵ

ਭਾਵੁਕਤਾ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਨਾਲ਼ ਲਬਰੇਜ਼ ਪੁਸਤਕ 'ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਚੁੱਪ ਹੈ'

ਗਰਦਾਨਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫ਼ੀਆ ਹਯਾਤ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਆਸ, ਸੁਚੇਤ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਔਰਤ, ਅੱਤਿਆਚਾਰ, ਰਿਸ਼ਤੇ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਚਲਨ, ਕੁਦਰਤ ਤੇ ਮਨੁੱਖ, ਪਿਆਰ, ਮਿਥਿਹਾਸ, ਵਾਤਾਵਰਣ, ਰੁੱਖ, ਪਰਵਾਸ ਵਰਗੇ ਪਹਿਲੂ ਨਜ਼ਰੀਂ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਔਰਤ ਨਾਲ਼ ਸਬੰਧਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਹੌਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲੈਣਾ, ਸੁੰਦਰ ਔਰਤਾਂ, ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚਪੇੜ, ਅਨੰਤ ਸਫ਼ਰ, ਵਿਰਾਸਤੀ ਗੁਨਰ, ਗਰੀਬੀ, ਆਤਮ ਛਲ, ਬਾਈਪਾਸ, ਰੁਪਾਤਰਣ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੀ ਮਲਿਕਾ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਹੈ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਔਰਤ ਨਾਲ਼ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਉਝ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਵਿੱਤੀ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏਕ ਆਸ ਮਨੁ ਮਾਹਿ, ਦਿਹੁ ਸਜਣ ਅਸੀਸੜੀਆ ਆਦਿ।

ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਰਿਸ਼ਤਾ, ਨਹੀਂ ਮੰਜੂਰ ਪਿੱਤਰ ਸੱਤਾ, ਆਖ਼ਰੀ ਸਾਹ, ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਉਦਗਮ, ਤੇਰਾਂ ਅਪੁੱਲ, ਗਲਤ ਸਥਕ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪੁੱਛੇਗੀ ਉਹ ਵੀ ਗੌਰ ਤਲਬ ਹਨ। ਸੁਚੇਤ ਔਰਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰੰਗ ਹੈ :-

'ਉਹ ਔਰਤ ਜੋ ਬੇਖੋਫ਼ ਹੈ, ਡਰਦੀ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਵਧੀਕੀ ਜਰਦੀ ਨਹੀਂ, ਧੀਰ ਹੈ, ਗੰਭੀਰ ਹੈ, ਜੂਝਦੀ ਹੈ, ਅਸੀਰ ਹੈ।'

ਪੰਨਾ 22

ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖਤ ਕਵਿਤਾ ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਬਖਾਨ ਸਵੈ ਕਵੀ ਮਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਘਟਨਾ ਵੇਲੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰ ਸਥਲ ਦੀਆਂ ਕਨਸੋਆਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਜ਼ਰੂਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਆਲਣਾ, ਬੋਟ, ਬਿਲੀ ਦੇ ਗੋੜੇ ਤਾਂ ਵੇਖੇ ਹਨ ਪਰ ਵਾਰਦਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਿਲਰੇ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਖੰਭਾਂ ਦਾ ਖਲਾਰਾ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੁੰਗਰ ਰਹੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਆਸ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਯੁਗ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਸਮੀਕਰਣਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਕਵਿਤਾ 'ਫੇਸਬੁੱਕ ਉੱਤੇ ਕਵਿਤਾ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ' ਰਾਹੀਂ ਸੋਸ਼ਲ

ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਸਾਹਿਤਕ ਚੋਰੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਖੁੱਸਿਆ ਸੁਰਗ ਅਤੇ ਦਲਾਨ ਸਾਡੀ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅੱਜ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅਗਿਆਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਕਾਵਿ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ਼ ਜੋੜਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਯਤਨ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ 'ਆਤਮ-ਛਲ' ਔਰਤ ਦੇ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ :-

'ਔਰਤ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਨਾ ਹੀ ਬੋਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਔਰਤ--।'

ਪੰਨਾ 52

ਮਨੁੱਖੀ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਦੀ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦਿਲ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਥਾਂ ਟਿਕਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦਿਲ ਕਵਿਤਰੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਚਾਰ ਕਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਚਾਰ ਦੁਆਰ ਹਨ। ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ :-

'ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰੋਂ ਇਹ ਨੇ ਚਾਰ ਕਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਚਾਰ ਦੁਆਰ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਡੁੱਲ੍ਹੇ ਹਵਾਦਾਰ।'

ਪੰਨਾ 62

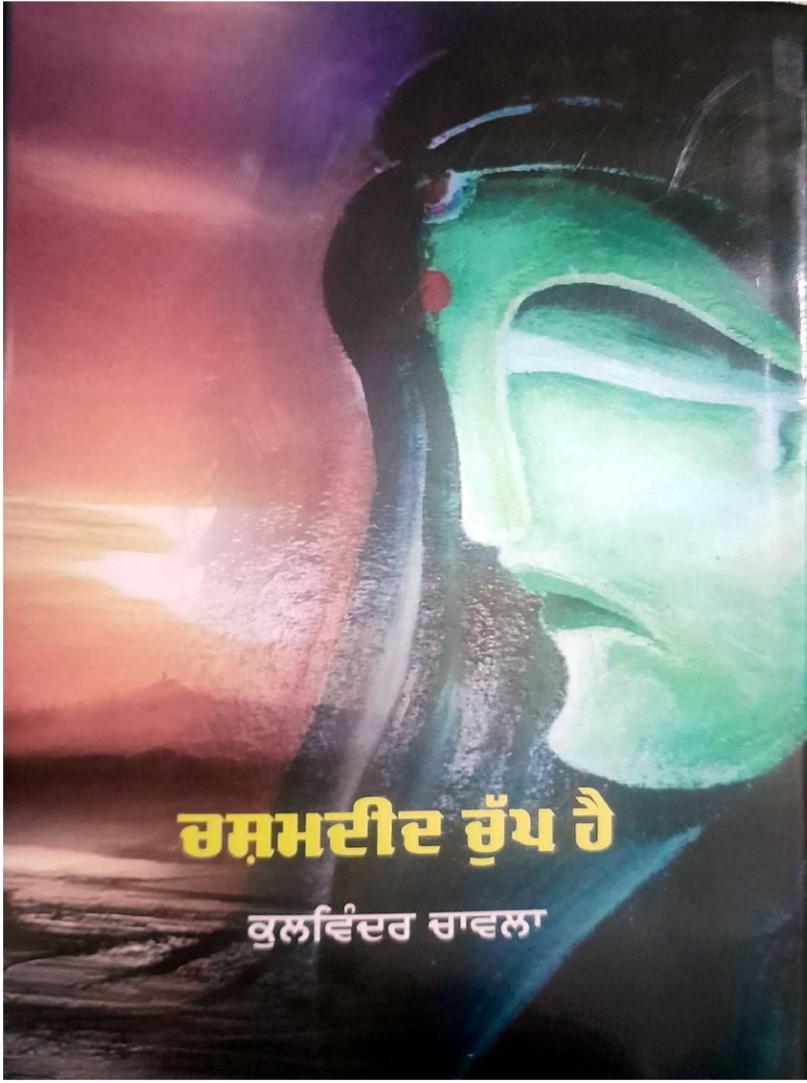
ਕਵਿਤਾ 'ਹਾਥੀ ਦੇ ਦੰਦ-ਨਵੇਂ ਅਰਥ' ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਹਾਥੀ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਬਿੰਬਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਰੰਗ-ਢੰਗ, ਚਿਹਰੇ-ਮੁਹਰੇ ਅਤੇ ਵਰਤਾਓ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਵਿਵਰਣ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਾਰੇ ਕਵਿਤਾ 'ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਲਹਿਰਾਇਆ ਪਰਚਮ' ਵਿੱਚ ਅਸਲੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ :-

'ਝੰਡੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਗੌਰਵ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਨੇ ਪਰ ਅਸਲੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਝੰਡੇ ਨਹੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਨੇ।'

ਪੰਨਾ 80

ਪਿਆਰ-ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਵੀ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਕਤ ਵਿਹਾਅ ਕੇ ਮਿਲਿਆ ਦਾ ਕੋਈ ਮਕਸਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮਿਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੇ ਜਦੋਂ ਦਿਲ ਕੌਰਾ ਪੰਨਾ ਹੋਵੇ, ਜੋਬਨ ਰੁੱਤ, ਬਸੰਤ ਬਹਾਰ ਹੋਵੇ। ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੀ ਕਵਿਤਾ 'ਆਉਂਦਾ ਉਦੋਂ' ਵਿੱਚ ਅਲੇਖ ਕਰਦੀ ਹੈ :-

'ਜੇ ਮਿਲਣਾ ਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਮਿਲਦਾ ਉਸ ਰੁੱਤੇ'

ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਚੁੱਪ ਹੈ
ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਚਾਵਲਾ

ਜਦੋਂ ਦਿਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸੀ ਸੱਖਣੀ, ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਨਾਮ ਕੋਈ, ਕਿਸੇ ਪੰਨੇ ਉੱਤੇ। ਪੰਨਾ 92 ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਰਲ ਹੈ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਪਾਠਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ਼ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ

ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪਲੇਠੀ ਪੁਸਤਕ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਲਈ ਲੇਖਿਕਾ ਵਧਾਈ ਦੀ ਪਾਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਸ ਹੈ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਚੰਗੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਸਾਬਕਾ ਏ.ਐਸ. ਪੀ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਵਾਰਡੀ ਸੰਪਰਕ ਨੰ: 95010-00224

ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਹੇ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ !

ਅੱਜ ਦਾ ਦੌਰ ਭੱਜਦੌੜ ਦਾ ਦੌਰ ਹੈ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਪੈਸੇ, ਸ਼ੋਹਰਤ ਅਤੇ ਤੌਰਕੀ ਦਾਰੋਲ਼ਾ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਵੱਡਾ ਘਰ ਅਤੇ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ 'ਸੁਪਨਾ' ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਤਰਲੋਂਮੱਛੀ ਹੋਇਆ ਫਿਰਦਾ ਹੈ / ਭੱਜਦੌੜ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਜੀਅ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖ਼ਬਰੇ! ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਮਾਨਸਿਕ ਸਕੂਨ ਤੋਂ ਸੱਖਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ/ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਅਮੁੱਲ ਹਿੱਸਾ ਰਹੇ 'ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ' ਹੁਣ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਕਿਨਾਰੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਜਿੱਥੇ 'ਪਰਵਾਸ' ਨੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਉੱਥੇ ਹੀ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੇ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਸਮੇਟ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਹਿਜੇ-ਸਹਿਜੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੈਸੇ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦੀ ਚਾਹਤ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤਾਤ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਇਕਲਾਪੇ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਹੰਢਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਇਕੱਲਤਾ ਨੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜਿਹਨਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕਦੇ ਰੱਣਕਾਂ / ਹਾਸੇ-ਠੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਉਹ ਘਰ ਅੱਜ ਸੁੰਨੇ ਵੀਰਾਨ ਪਏ ਆਮ ਹੀ ਦਿੱਸ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਧੀ-ਪੁੱਤ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ

ਆਉਂਦਾ। ਨਤੀਜਨ, ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ 'ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ' ਨਾਮ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ 'ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ' ਸਾਡੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪਰ! ਸਮੇਂ ਦੇ ਗੋੜ ਨੇ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਜਿਹਨਾਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ 'ਪਰਵਾਸ' ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਆਪਣੇ ਬੁਢਾਪੇ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਵਾਸਤੇ 'ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮਾਂ' ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਘਰਾਂ ਦੇ ਨਿੱਕੇ-ਮੋਟੇ ਝਗੜਿਆਂ ਕਰਕੇ ਵੀ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ।

ਅੱਜ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿਛਲਿਆਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪਤਨੀ, ਬੱਚੇ, ਮਾਂ-ਬਾਪ, ਚਾਚੇ, ਤਾਏ, ਭੂਆ ਫੁੱਫੜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ 'ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ' ਦਾ ਪ੍ਰਚੱਲਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਨੂੰਹ/ਧੀ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨੂੰਹ/ਧੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਬਲਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਨੂੰਹ / ਧੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ/ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਅੱਜ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਨੂੰ ਤਰਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ! ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਕਾਮਯਾਬੀ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੂਤ ਸਵਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਝ ਕਹਿ ਲਵੋ ਕਿ ਸਮੇਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚੇ ਚਾਅ ਕੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਪਿੰਡਾਂ-ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦੇ। ਇਸ ਲਈ

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰਨ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਕਰਕੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਰੋਨਾ ਕਾਲ ਵੇਲੇ ਕਈ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦਾ 'ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ' ਤੱਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ 'ਸੰਸਕਾਰ' ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਸਾਡੇ

ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਤਾਂ 'ਸਰਵਣ ਪੁੱਤਰਾਂ' ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਖ਼ੈਰ! ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ / ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੀ 'ਚੰਗੀ ਬਣਤਰ' ਲਈ ਵੀ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ

ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਇੱਝ ਹੀ ਗਿਰਾਵਟ ਵੱਧਦੀ ਗਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ 'ਅਮੀਰ' ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ ਪਰ! ਸਾਡੀ ਸਮਾਜਿਕ ਬਣਤਰ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਦੋਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪੈਸਾ, ਸ਼ੋਹਰਤ ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ! 'ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ' ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਰਕਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਬਣਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਉਹੀ ਅਧਿਆਪਕ ਯਾਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰੰਗ ਚੜਾਇਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਰਾਹ ਦਿਖਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਰੋਇਲ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਆਦਰਸ਼ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਰੋਇਲ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਲਿਆ। ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਾਖਲਾ ਕਰਾਉਣ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਜਮਾਤਾਂ ਵੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ। ਜਗਦੇਵ ਸਰ ਉਨੀ ਦਿਨੀਂ “ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ” ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਵੱਖਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਨ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਭਾਅ ਗਿਆ। ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਸਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਮੈਂ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਡਰ ਗਿਆ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਬੋਲਿਆ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦ ਮੈਂ ਸੈਮੀਨਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜਗਦੇਵ ਸਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣ ਬੈਠ ਗਏ। ਮੈਨੂੰ ਸਰ ਦੀ ਇਹ ਸਾਦਗੀ ਕਾਫੀ ਪਸੰਦ ਆਈ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰ ਨੇ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਪੁੱਛਿਆ ਤੇ ਸਾਰੀ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਉੱਪਰ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀ ਡੂੰਘਾ ਆਦਰ ਤੇ ਸਨੇਹ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਰ ਮੈਨੂੰ ਅਸਲ ਮੰਜਿਲ ਵੱਲ ਹੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਯੋਗਤਾ ਪੱਖੋਂ ਐੱਮ ਏ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ 2016 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੀ ਐੱਚ ਡੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕੋਰਸ ਵਰਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰ ਨੂੰ ਪੀ ਐੱਚ ਡੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ। ਸਰ ਪੀ ਟੈੱਟ ਪਾਸ ਅਤੇ ਐੱਨ ਐੱਸ ਐੱਸ ਅਤੇ ਐੱਨ ਸੀ ਸੀ ਵਿੱਚ ਬੈਸਟ

ਵਲੰਟੀਅਰ ਦੇ ਤੌਰ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਅਧਿਆਪਨ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਨ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਜਿਆਦਾਤਰ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇਣਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮਾਸਕ ਆਪ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਭੀਖੀ ਸਹਿਰ ਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ। ਸਭਿੱਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਿਵੇਂ ਲੋਕ ਗੀਤ, ਨਾਟਕ, ਸਕਿੱਟ ਵਿੱਚ ਆਪ ਮੋਰੀ ਰਹੇ। ਸਰ ਦਾ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਨੁਕੜ ਨਾਟਕ ‘ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜੰਮਣਾ’ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਸਾਲ ਕਰਵਾਏ ਖੇਤਰੀ ਯੁਵਕ ਤੇ ਲੋਕ ਮੇਲਾ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਕਾਲਜ ਮਾਨਸਾ ਵਿਖੇ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ। ਸਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਵੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ ਸਰ ਅਕਸਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਲਿਖਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਆਈ ਬੁੱਕ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਆਸਕਿ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਵਧੀਆ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਰਫ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਜਾਂ ਸਮਝਾਉਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜਿੰਦਗੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰੇਰਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਯੂਥ

ਫੈਸਟੀਵਲ ਮਾਨਸਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਇੱਕ ਖੁੱਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ “ ਸੋਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ਤੂੰ ਪੱਕਾ ਨੌਟ (ਪੰਜਾਬੀ) ਲਾਵੇਗਾ ” ਮੈਨੂੰ ਸਰ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਬਦਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਬਦ ਮਿਲ ਜਾਣ ਤਾਂ ਰਾਹ ਖੁੱਲ ਜਾਦੇ ਹਨ। ਅਫਸੋਸ ਮੈਂ ਉਸ ਦਿਨ ਸਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਏ ਸਭਿੱਆਚਾਰਕ ਉੱਦਮ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਹਾਸਿਲ ਨਾ ਕਰ ਚੋਏ ਸਥਾਨ ਤੇ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਪੱਕਾ ਨਿਸਚਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਸਰ ਦੇ ਨੌਟ ਸਬੰਧੀ ਬੋਲੇ ਸਬਦਾਂ ਤੇ ਜਰੂਰ ਪਹਿਰਾ ਦਿਆਗਾ। ਜਗਦੇਵ ਸਰ ਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਲਜ ਕਲਾਸਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਜਦ ਮਰਜ਼ੀ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਨੌਟ ਦੀ ਮੁਫਤ ਕੋਚਿਗ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਲਗਪਗ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ, ਸਰ ਸਾਨੂੰ ਪੇਪਰ ਪਹਿਲਾ ਜਾਂ ਪੇਪਰ ਦੂਜਾ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਟੋਪਿਕ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਕਾਇਦਾ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਦਿੰਦੇ। ਗਰਮੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਸਰ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਗਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਾ ਪਾਉਦਾ। ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਸਰ ਨੇ ਨੌਟ ਦੀਆਂ

ਮੁਫਤ ਕਲਾਸਾਂ ਲਗਾਈਆਂ। ਸਰ ਦੀਆਂ ਸੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨੌਟ ਦਾ ਪੇਪਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਜਲਟ ਵੀ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਦਿਨ ਰਿਜਲਟ ਨਾ ਦੇਖਿਆ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਉਮੀਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਸਰ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਫੋਨ ਆਇਆ “ ਸੋਨੂੰ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਰਿਜਲਟ ਦੇਖ ਲਿਆ ? ” ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸਰ ਜੀ ਤਾਂ ਸਰ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ “ ਤੂੰ ਰਿਜਲਟ ਦੇਖ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਆ, ਤੇਰੇ ਤੇ, ਤੂੰ ਪੱਕਾ ਪਾਸ ਹੈ ” ਮੈਂ ਉਸੇ ਵਕਤ ਨਤੀਜਾ ਦੇਖਿਆ ਤੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸੰਭਾਲੀ ਨਾ ਗਈ ਮੈਂ ਉਸੇ ਵਕਤ ਸਰ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਫੋਨ ਲਗਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਸਰ ਨੂੰ ਦਿਨੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਜਿੰਨੀ ਮਾਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੁੱਲਾਂ ਲੱਦੇ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰ ਦੀ ਇਸ ਦੇਣ ਦਾ ਮੈਂ ਸਦਾ ਦੇਣਦਾਰ ਰਹਾਗਾਂ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਦੇਵ ਸਰ ਧਿਆਨ ਕਮਜੋਰ ਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਿਲੇਬਸ ਕੇਦਰਿਤ ਜਾਂ ਸਿਲੇਬਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਵਾਲ ਸਰ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਉੱਤਰ ਬੜੇ ਸਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੰਦੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਰ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛ ਲਿਆ ਜਾਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਗਲਤ ਜਵਾਬ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ‘ਚ ਲਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀ ਡਾਇਰੀ ਦੇ ਨੋਟ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਤੇ ਅਗਲੇ ਉਸਦਾ ਉੱਤਰ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਚਾਹੇ 10 ਵਾਰੀ ਸਮਝੋ ਚਾਹੇ 20 ਵਾਰੀ ਸਮਝੋ ਸਰ ਹਰ ਵਾਰੀ ਦੁਗਣੀ ਤਿਗਣੀ ਅਨਾਰਜੀ ਨਾਲ ਹਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਮੱਥੇ ਤਿਉੜੀ ਪਾਇਆ ਸਮਝਾਉਂਦੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਪਿਰਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸੈਮੀਨਾਰ ਜਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਹਿਰੀ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ 50 ਤੋਂ 60 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵੰਡ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ “ਚੰਗੇ ਅਧਿਆਪਕ ਚੰਗੇ ਕਾਮੇ ਤੇ ਚੰਗੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਲਚ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ” ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਅਸਿ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਦੇਵ ਸਰ ਉੱਪਰ ਕਾਫੀ ਢੁੱਕਦੀ ਜਾਪੀ। ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਅਧਿਆਪਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਬੁਲਾਰੇ ਵੀ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਸਭਿੱਆਚਾਰਕ, ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਗਦੇਵ ਸਰ ਹੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਤੇ ਕਾਲਜ ਬੰਦ ਪਏ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਰ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਉਪਰਾਲਾ ਨੌਟ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਯੂ-ਟਿਊਬ ਉੱਪਰ ਆਪਣਾ ਚੈਨਲ ਬਣਾ ਕੇ ਘਰ ਬੈਠੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਰੱਖਿਆ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਦੁਆ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਸਤਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲਾਲਚ ਮੁਕਤ, ਮਿਹਨਤੀ, ਅਣਥੱਕ, ਯੋਗ, ਸਕਤੀ ਭਰਪੂਰ ਤੇ ਹੱਸ-ਮੁੱਖ ਜਗਦੇਵ ਸਰ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਰੱਬ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਸਾਥ ਮਾਣ ਸਕਣ।

ਪੰਨਵਾਦ ਸਾਹਿਤ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੋਨੂੰ
ਐੱਮ.ਫਿਲ ਪੰਜਾਬੀ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ

ਕੀ ਔਰਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰਮ ਹੈ ?

ਅੱਜ ਚਾਹੇ ਪਾਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਔਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕੋਥੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਮਾਂ ਆਪਣੀ ਬੱਚੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਭਾਵ ਕਿ ਜਵਾਨ ਬੇਟੀ ਅਤੇ ਮਾਂ ਵਰਗੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਟੀ ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਂ ਦੇ ਗਰਭ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਨਮ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਅਦ। ਅਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਮਜੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਯਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ

ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਡਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਔਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਬਦਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਅੱਜ ਲੜਕੀਆਂ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਸ ਮਾਨਸਿਕ ਤਨਾਵ ਦਾ ਕੀ ਜੋ ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਕੀ ਜੋ ਇੱਕ ਮਰਦ ਦੁਆਰਾ ਗੰਦਗੀ ਭਰੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਔਰਤ ਦੀ ਸੁਧਰੀ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿਰਫ ਮਹਿਜ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਹਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਔਰਤ ਘਰ, ਪਰਿਵਾਰ, ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਪਾਠਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਹਿਲਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਲੇਖਾਂ ਬਾਰੇ ਫੀਡਬੈਕ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਘਰੇਲੂ ਜੁਲਮ, ਵਿਤਕਰੇ, ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਸੋਚ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੰਨਾ ਵਿਚੋਂ ਜਿਆਦਾਤਰ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਦੁਖੜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਸਾਂਭ ਰਹੀਆਂ ਹਾਂ, ਨੌਕਰੀਆਂ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਤ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ

ਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਚਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਦ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸੁਪਨੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨਾ ਦਿੱਤੇ, ਆਖਰ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਆਪਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਦੋਂ ਜਿਉਣੀ ਹੈ। ਸੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਔਰਤ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰਮ ਹੈ ? ਇਸ ਸ਼ੰਕੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਔਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੋਝੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ। ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬੇਟਿਆਂ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ, ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਰ ਔਰਤ ਨਾਲ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਇਆ ਜਾਵੇ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਗੱਲ

ਗੱਲ ਤੇ ਤਾਅਨੇ ਮਿਹਣੇ ਦੇ ਕੇ ਜਲੀਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਦੀਆਂ ਸੱਸਾ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਲਈ ਲੱਭਦੀਆਂ ਹਨ ਉਵੇਂ ਦੀਆਂ ਸੱਸਾ ਆਪਣੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਬਣਨ। ਨੂੰਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਦੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਲਈ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਖੁਦ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਧੀਆਂ ਬਣ ਕੇ ਦਿਖਾਉਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜੀ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾਂ ਪਹਿਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਉਸ

ਦੀ ਪਾਲਣਾ, ਸਿੱਖਿਆ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੇਦਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਸਫਲ ਇਨਸਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਲੈਣੇ ਪੈਣਗੇ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸੁਪਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਸਕੀਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਉਹ ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੇ ਕਿ ਕੀ ਔਰਤ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰਮ ਹੈ ?

ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ
977918066

ਪਠਾਨਕੋਟ ਦਾ 28 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਪਨਾਮਾ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਪਤਾ ਹੋਇਆ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਕਹਿ ਕੇ ਡੌਕੀ ਰੂਟ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ

ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲੇ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸਨ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਮਬੀਏ ਤੱਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਮੁਤਾਬਕ ਨੌਕਰੀ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਜਗਮੀਤ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਗਮੀਤ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟ੍ਰੇਵਲ ਏਜੰਟ ਨਾਲ ਜਗਮੀਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕਰਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਡੌਕੀ ਰੂਟ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਪਨਾਮਾ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਪਤਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਗਮੀਤ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੈਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਉਸ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਗਮੀਤ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਆਖਰੀ ਵਾਰੀ ਸੰਪਰਕ 19 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪੰਧੋਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਚਾਚੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਪਠਾਨਕੋਟ ਹੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿਖਿਆ ਲਈ ਉਚੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ।

ਡੌਕੀ ਰੂਟ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਕੰਬ ਉੱਠੇ
ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਣ ਲਈ 45 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਐਡਵਾਂਸ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ, ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਉੱਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨਾ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ, 19 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕੋਲੰਬੀਆ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਮੂਹ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਹਨ, ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਮਾ ਦੇ ਜੰਗਲ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜਗਮੀਤ ਨੂੰ ਡੌਕੀ ਰੂਟ ਰਾਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਦਮ ਕੰਬ ਗਏ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਗਮੀਤ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਏਜੰਟ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੋਨ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਅਸੀਂ ਜਗਮੀਤ ਨਾਲ ਗਏ ਹੋਰਨਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ

ਆਇਆ ਕਿ ਜਗਮੀਤ ਪਨਾਮਾ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਏਜੰਟ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਤਾਲਾ ਲਗਾ ਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਆਖਰੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਵੀ ਪਨਾਮਾ ਦੇ ਜੰਗਲ ਦੀ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਸੀ
ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਾਚਾ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਗਮੀਤ ਨੂੰ ਜਦੋਂ 15 ਦਿਨ ਦਿੱਲੀ ਬਿਠਾਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਜਗਮੀਤ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਗਿਆਨਾ ਦੀ ਫਲਾਈਟ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਏਜੰਟ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ

ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੇ ਡੀਐਸਪੀ ਸਿਟੀ ਸੁਮੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਆਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਟਰੇਵਲ ਏਜੰਟ ਵੱਲੋਂ ਡੌਕੀ ਜ਼ਰੀਏ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਪਨਾਮਾ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਉੱਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਟ੍ਰੇਵਲ ਏਜੰਟ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 420 (ਧੋਖਾਧੜੀ) 346 (ਬੰਦੀ ਬਣਾਉਣ) ਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਡੌਕੀ ਰੂਟ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ

ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਪ੍ਰਭਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਭਾਵੁਕ ਹੁੰਦੀ ਆਖਦੀ ਹੈ ਕਿ 19 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਅਗੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਦ ਨੌਟਵਰਕ ਮਿਲਣ ਤੇ ਫੋਨ ਕਰੇਗਾ ਲੇਕਿਨ ਮੁੜ ਫੋਨ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਇਸੇ ਉਡੀਕ 'ਚ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਦੋਂ ਫੋਨ ਆਵੇਗਾ। ਜਗਮੀਤ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ

ਸਨ ਕਿ ਜਗਮੀਤ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਵੇ। ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਭਾਵੁਕ ਹੁੰਦੇ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪਲ ਇਹ ਉਡੀਕ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਨੇਹਾ ਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਦਿਨ ਗੁਜ਼ਾਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰੇਵਲ ਏਜੰਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੱਜ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਏਜੰਟ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੌਖੀ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ। ਡੌਕੀ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉੱਥੋਂ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋਏ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਨਾਮ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਉੱਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਏਜੰਟ ਕੁਝ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਏਕਵਾਡੋਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੋਂ ਡੌਕੀ ਰਾਹੀਂ ਕੋਲੰਬੀਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਨਾਮਾ। ਪਨਾਮਾ ਦਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਜੰਗਲ ਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਸਟਾ ਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਤੋਂ ਹੌਡੂਰਸ ਵਿੱਚ

ਐਂਟਰੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਫਿਰ ਗੁਆਟੇਮਾਲਾ ਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਕਸੀਕੋ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਏਜੰਟ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਅਤੇ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਕਸੀਕੋ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਡੌਕੀ ਦਾ ਪੈਂਡਾ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੌਕਰ ਦੀ ਸੈਟਿੰਗ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨੌਟਵਰਕ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਡੌਕਰ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਭਖਦਾ ਹੋਇਆ ਲਾਵਾ

ਅੱਜ ਉਹ ਬਹੁਤ ਉਦਾਸ ਸੀ ॥ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਟਹਿਲਦੇ ਫਿਰਨਾ ਉਸ ਦੀ ਰੋਜ ਦੀ ਆਦਤ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ॥ ਅੱਜ ਉਸਨੂੰ ਬੇਚੈਨੀ ਜਿਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ॥

ਆਖਰ ਉਹ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਤੇ ਆ ਕੇ ਪਲ ਪਰ ਲਈ ਠਹਿਰ ਗਈ ॥ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਉਸ ਵੱਲ ਆ ਰਹੇ ਨੇ, ਉਸ ਭੀੜ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਚੇਹਰਾ ਜਾਣਿਆ ਪਛਾਣਿਆ ਜਿਹਾ ਜਾਪਿਆ ॥ ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇਕ ਦਮ ਹੱਡਬੀਤੀ ਦਾਸਤਾਨ ਕਿਸੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਸੀਨ ਵਾਂਗ ਘੁੰਮ ਗਈ ॥

ਹੈ ਅ... ਇਹ ਉਹੀ ਦਰਿੰਦਾ ਏ, ਜਿਸਨੇ ਕਈ ਵਰੇ ਪਹਿਲਾ ਖੇਤ ਹਰਾ ਚਾਰਾ ਲੈਣ ਗਈ ਨੂੰ ਪਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਧੋਲ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਮੈਂ ਨੂੰ ਖਿੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਮੁਰਝਾ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ॥

ਮੇਰੇ ਚਾਵਾਂ ਦਾ ਇਸ ਪਾਪੀ ਨੇ ਪਲ 'ਚ ਗਲਾ ਘੁਟ ਦਿੱਤਾ ॥ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਇਸ ਕਮੀਨੇ ਨੇ, ਐਸਾ ਦਾਗ ਮੇਰੇ ਤੇ ਲਾਇਆ ਅੱਜ ਤੱਕ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਧੋਣ ਦੀ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ ॥ ਨਹੀਂ ! ਇਸਨੂੰ ਸਮਾਜ 'ਚ ਜਿਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਜਾਲਮ ਵੋਟਾ 'ਚ ਖੜਾ ਹੋ ਕੇ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਹਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਰੋੜ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਆਲਾਂ ਨੇ ਉਸ ਚੇਹਰਾ ਭਖਦੇ ਹੋਏ ਅੰਗਿਆਰਿਆਂ ਵਾਂਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ॥

ਉਹ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਵਾਂਗ ਅੰਦਰ ਚਲੀ ਗਈ ॥ ਫੁਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਫੇਰ ਬੂਹੇ ਤੇ ਖੜ ਗਈ ॥ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ ॥ ਸਾਡਾ ਨੇਤਾ ਕੌਸਾ ਹੋ..... ਜਿੱਤੇਗਾ ਬਾਈ ਜਿੱਤੇਗਾ..... ਨਾਹਰੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸੀ ॥ ਜਿਉ ਹੀ ਲੀਡਰ ਕੁੱਝ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ... ਠਾਹ ! ਠਾਹ ! ਕਰਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨੇ ਥਾਏ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ॥ ਬੜੇ ਕਰਦਾ ਲੀਡਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ ॥

ਲੀਡਰ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਉਸਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ॥ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਦਾ, ਉਸਨੇ ਪਿਸਤੌਲ ਦੀ ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਆਪਣੇ ਸਿਰ 'ਚ ਮਾਰ ਲਈ ਤੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਮੂੰਹ ਭਾਰ ਡਿੱਗ ਪਈ ॥ ਲੋਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ॥ ਜਿਹਨੇ ਮੂੰਹ ਉਹਨੀਆਂ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ॥ ਕੋਈ ਕੁੱਝ ਕੋਈ ਕੁੱਝ... ਪਰ ਇੱਧਰ ਭਖਦਾ ਹੋਇਆ ਲਾਵਾ ਸਾਂਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ॥

ਪ੍ਰੇਰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸ਼ੁਕਰੀਆ... ! ਪੰਨਵਾਦ... !

ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਬੋਲਿਆ, ਚੱਲੋ, ਸਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਟੈਸਟ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਓ ! :- ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਘਬਰਾ ਗਏ। ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਪੰਨੇ ਫਰੋਲਣ ਲੱਗੇ ਤੇ ਕੁਝ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਨੋਟਸ ਕਾਰਲੀ-ਕਾਰਲੀ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗੇ।

:- ਇਹ ਸਭ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ... :- ਅਧਿਆਪਕ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਤੁਹਾਡੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਪੇਪਰ ਵੰਡੇ ਗਏ ਤਾਂ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨੂੰ ਪਲਟ ਕੇ ਵੇਖਣਾ ਹੈ... :-

ਪੇਪਰ ਵੰਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। :- ਠੀਕ ਹੈ, ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਪੇਪਰ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ :-, ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਅਗਲੇ ਹੀ ਪਲ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸਨ। @ਪਰ ਇਹ ਕੀ? ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੀ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਇੱਕ ਕਾਲਾ ਬਿੰਦੂ। @

:- ਇਹ ਕੀ ਸਰ! ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ! :- ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ।

:- ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਬਸ ਤੁਸੀਂ ਇਸੇ ਨੂੰ ਐਕਸਪਲੇਨ ਕਰਨਾ ਹੈ... ਅਤੇ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਦਸ ਮਿੰਟ ਹਨ। ਚੱਲੋ... ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਓ... :-

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਲਿਖਣ ਲੱਗੇ।

ਟਾਈਮ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਉੱਤਰ-ਕਾਪੀਆਂ @ਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਸਭ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗੇ। ਲੱਗਭੱਗ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਕਾਲੇ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਐਕਸਪਲੇਨ

ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਮੌਜੂਦ ਸਫ਼ੇਦ ਥਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ, :- ਇਸ ਟੈਸਟ ਦਾ ਤੁਹਾਡੀ ਅਕਾਦਮਿਕਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹਦਾ ਕੋਈ ਅੰਕ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਦਾ ਇੱਕ ਹੀ ਮਕਸਦ ਹੈ... ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਭੁਤ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ... :-

:- ਵੇਖੋ, ਇਸ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ 99% ਹਿੱਸਾ ਸਫ਼ੇਦ ਹੈ ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ @ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ 100% ਜਵਾਬ ਸਿਰਫ ਉਸ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਐਕਸਪਲੇਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਸਿਰਫ 1% ਹੈ... ਅਤੇ ਇਹੋ ਗੱਲ ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ... ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਹੀ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ... ਕੋਈ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਆਪਣੀ @ਲੁੱਕ@ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਬਸ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਰੋਣਾ ਰੋ ਰਿਹਾ ਹੈ... ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ @ਬਲੈੱਸਿੰਗਜ਼@ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ...! ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਦਿੱਡ-ਭਰ ਖਾਣਾ ਖਾ ਕੇ ਰੱਬ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ...! ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹੁੰਦੇ...! :-

* ਪ੍ਰ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ-151302 (ਬਠਿੰਡਾ) 9417692015.

ਕੀ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸਕੇਗਾ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਕਿੱਥੇ ਖੜ੍ਹੇ

ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਦੀ ਤਰੀਕ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਸਿਆਸੀ ਬਹਿਸ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਚਰਚਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਦੀ ਤਰੀਕ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਜੇ ਅਧੂਰਾ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਉਦਘਾਟਨ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸ਼ਕਰਾਚਾਰੀਆ (ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਵਾਨ) ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਲਚਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਜਪਾ, ਆਰਐੱਸਐੱਸ, ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਲਾਂ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਹਰੇਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਅਕਸ਼ਤ (ਸ਼ੁਭ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਵਿੱਤਰ ਚੌਲ) ਵੰਡ ਕੇ, ਕਲਸ਼ ਯਾਤਰਾ ਵਰਗੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਰੋਲੀਆਂ ਕਰਕੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਰ ਕੋਨਾ ਭਗਵੇਂ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸ਼ਰਧਾ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਇਸ ਉਦਘਾਟਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਨੋਰਥ ਤੋਂ ਕੋਣੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਵਰਤਮਾਨ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਅਯੁੱਧਿਆ ਕਾਂਡ ਕਦੇ ਵੀ ਸਿਰਫ ਧਾਰਮਿਕ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿਆਸਤ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਅੰਦੋਲਨ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂਤਵ ਅਤੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ, ਸਗੋਂ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਖਾਕੇ (ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ) ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੰਦਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਹਰ ਅਗਲੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਪਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਪਵੇਗਾ। ਕੀ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਮੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ? ਅਤੇ ਕੀ ਭਾਜਪਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਲਗਾਤਾਰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕੇਗੀ?

ਕੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਫਿਰ ਮਿਲੇਗਾ ਫਾਇਦਾ?
ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਚੋਣ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਵੋਟਰ ਆਧਾਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਵਧਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਕਦੇ ਦੋ ਸੈਂਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ 100 ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ। ਸੇਵੇਲੋਜਿਸਟ (ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਚੋਣ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ) ਅਤੇ ਲੋਕਨੀਤੀ

ਸੀਐੱਸਡੀਐੱਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 2014 ਅਤੇ 2019 ਦੌਰਾਨ ਹਿੰਦੂ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਆਸਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੋਟ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮੰਦਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 51 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠ ਨੇ 2019 ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਿੱਤੀ। ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, “2014 ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਗਭਗ ਇੰਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠ ਸੀ। ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮੰਦਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 32 ਫੀਸਦੀ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਿੱਤੀ।” “ਇਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲ ਹੈ।”

ਇਸ ਲਈ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਮੌਕੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਰੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲ ਹੀ ਜਾਣਗੀਆਂ। 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਫੜਿਆ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ 2014 ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਤਤਕਾਲੀ ‘ਯੁਪੀਏ’ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗ੍ਰੇਸ਼, 2019 ਵਿੱਚ ਪੁਲਵਾਮਾ-ਬਾਲਾਕੋਟ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣੇ ਮਾਹੌਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੋਟਰਾਂ 'ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, “ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 2024 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹਿੰਦੂਤਵ ਦੇ ਮੁੱਦੇ @ਤੇ ਲੜੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੋਵੇਗਾ।” “ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੋਟਰ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣਗੇ।” ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਤਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਨਿਰੋਲ ਧਰਮ ਅਤੇ ਆਸਥਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜਦੋਂ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਇਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਅਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਧਵ ਭੰਡਾਰੀ

ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, “ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਲੋਕ-ਅੰਦੋਲਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਨਤੀਜਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ।” ਅਯੁੱਧਿਆ 'ਚ ਮੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਅੰਦੋਲਨ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਬੱਧੀ ਭਖਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਭਾਜਪਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਜ਼ਰੀਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਧਾਰਨਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਧਰਾਤਲ ਉੱਤੇ ਦਿਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲ

ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਵੇਚ ਸਕਦੇ।” ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ, “ਇਸ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਪਰ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਣੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਉਠਾਉਣਗੇ। ਪਰ ਇਹੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੈ।”

ਮੰਡਲ ਜਾਂ ਕਮੰਡਲ; ਜਾਤ ਜਾਂ ਧਰਮ?
ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿਚਲੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਮੰਡਲ ਬਨਾਮ ਕਮੰਡਲ ਦਾ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇਖਾਂਗੇ? ਜਦੋਂ 80ਵਿਆਂ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 90ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਖ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੰਡਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉੱਥੇ ਸੀ

ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਚੋਣ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਅਤੇ ਜਾਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਾਰਕ ਹਨ। ਅਸਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ? ਕੀ ‘ਕਮੰਡਲ’ ਦੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ‘ਮੰਡਲ’ ਰੋਕ ਸਕੇਗਾ? ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਇੰਡੀਆ ਗੱਠਜੋੜ ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਬਸ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਜਾਤ ਅਧਾਰਤ ਜਨਗਣਨਾ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ‘ਜਿਤਨੀ ਆਬਾਦੀ ਉਤਨਾ ਹੱਕ’ (ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਇਸੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 1992-93 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2024 ਤੱਕ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਾਣ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ

ਕੀ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਮਹਿੰਗਾਈ-ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਗਰ ਹੋਵੇਗਾ?

ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਵੀ ਹੈ - ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਤੋਂ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੋਗੇ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਜਿਊਣਾ ਦੁੱਬਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਟਰ ਵਾਰ ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ ਇੰਡੀਅਨ ਇਕੋਨਮੀ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ 8 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਹੈ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੇ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬਜਟ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹੇਠਲੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਕੀ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇਹ ਮੁੱਦੇ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਪੱਤਰਕਾਰ ਗਿਰੀਸ਼ ਕੁਬੇਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, “ਇਹ (ਧਾਰਮਿਕ) ਜਨੂੰਨ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਲੋਕ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰਥਕ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਗੂ ਇਸ ਜਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋ ਲੋਕ ਸਮਾਜਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਪਦਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਉਹ ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਣਗੇ। ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

‘ਲੋਕਨੀਤੀ ਸੀਐੱਸਡੀਐੱਸ’ ਦੇ ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਮੁਤਾਬਕ, ਭਾਵੇਂ ਲੋਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਰਗੇ ਭਖਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਪਰ ਅਸਲ ਵੋਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇ ਅਤੇ ਇਹੀ ਸੱਚਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ, ਲੋਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਕੁਝ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਸਾਡੇ ਸਰਵੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਬਾਵਜੂਦ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਉੱਤਰਾਖੰਡ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਛੱਤੀਸਗੜ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ, ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਰਾਇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ, ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਹੈ, ਇਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਏਕਾ ਹੈ। ਕਈ ਮਾਹਰਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਹੋਵੇ। ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦਾ ਅਧਿਆਏ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਅਧਿਆਏ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਧਰਮ ਅਤੇ ਜਾਤ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਰੂਪ ਹੁਣ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੁਣ ‘ਕਮੰਡਲ’ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੇ ‘ਮੰਡਲ’ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ‘ਜਨਮੋਚਕ’ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸੁਮਨ ਗੁਪਤਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, “2014 ਤੱਕ, ਉੱਥੇ ਸੀ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦੇ ਜੋੜਾ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਮੰਡਲ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਮੰਡਲ ਵੀ ਸੀ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦੇ ਸਨ।” “ਪਰ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਸਿਆਸਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਮੰਡਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਪੱਛੜੇ, ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਮੰਡਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।” ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਈ ਸਕੀਮਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵਰਗ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆ ਗਿਆ। ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਰਾਮਦੱਤ ਤਿਪਾਠੀ ਦਾ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ “ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ‘ਰਿਲੀਜ਼ਨ ਪਲੱਸ ਵੈੱਲਫੇਅਰ’ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।” ਲੋਕਨੀਤੀ ਸੀਐੱਸਡੀਐੱਸ ਦੇ ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਤਵ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਤੀ ਜਨਗਣਨਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, “ਮੰਦਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਤ ਅਧਾਰਤ ਜਨਗਣਨਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਅਜਿਹੀ ਜਨਗਣਨਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜਾਤ ਨਾਲੋਂ ਧਰਮ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।” “ਇਹ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਿ ਜਾਤ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ‘ਹਿੰਦੂ ਖਤਰੇ ਮੈਂ ਹੈ’ ਯਾਨੀ ਹਿੰਦੂ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।” ਕੁਮਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, “ਇਹ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰੇਗਾ ਜਾਤ ਜਨਗਣਨਾ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ।”

ਕੋਚਿੰਗ ਕਲਾਸਾਂ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ 'ਤੇ ਕੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਮਾੜਾ ਅਸਰ, ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਾਸਾਂ ਬਾਰੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧਦੀਆਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੈਰ ਕਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਧਦੇ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ?

ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਚਿੰਗ ਕਲਾਸਾਂ ਦੀ ਫੀਸ, ਜਮਾਤ ਕਮਰਿਆਂ, ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਧੀਆਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਕਲਾਸਾਂ ਦੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਵਰਗੇ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਸਪੈਕਟਸ(ਦਾਖਲਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਲਾਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਹੀ-ਸਹੀ ਲਿਖੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨਗੇ। ਕੋਚਿੰਗ ਕਲਾਸਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰਾਂ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਟਿਊਟਰ (ਅਧਿਆਪਕ) ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਸਿਲੇਬਸ, ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ, ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਫੀਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਣਗੇ ਜਾਂ 12ਵੀਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਅੱਖਿਆਈ ਦੇ ਪੱਧਰ, ਸਿਲੇਬਸ, ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਯਤਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਦਿਅਕ ਮਾਰਗ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ, ਸੱਚਾਈ, ਸਕੂਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਲਈ ਬਦਲਵੇਂ ਕਰੀਅਰ ਬਦਲ ਵੀ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੇ ਬੋਝ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ

ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਹ ਬਦਲਵੇਂ ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣ ਸਕਣ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚਣ ਲਈ ਮੌਕੇ(ਨਕਲੀ)-ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਦਲਾਂ ਅਤੇ ਰਸਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਣਗੇ। ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮੈਡੀਕਲ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ, ਕਾਨੂੰਨ, ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ

ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਅਤੇ ਲੈਕਚਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਗੇ। ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਿਧੀ, ਕੋਰਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਗੇ। ਮਾਪੇ ਸੈਂਟਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਪਰ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੇਲੋੜੇ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਦੇ ਨਾਂਹਮੁਖੀ ਅਸਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੈਂਟਰ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਪਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜਨਤਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ

ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਮੰਦੇ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਫੀਸ ਬਾਰੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ?

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਫੀਸ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਈ ਗਈ ਫੀਸ ਦੀ ਬਣਦੀ ਰਸੀਦ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੱਧ-ਵਿਚਾਲੇ ਕੋਰਸ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਉਸਦੀ ਬਕਾਇਆ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਸਮੇਤ ਹੋਸਟਲ ਅਤੇ ਮੈਂਸ ਫੀਸ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰ-ਰੋਟਾ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੀਸ ਜਾਂ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਕੋਚਿੰਗ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਕੋਡ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਕੋਡ ਵਰਗੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਕਿੱਟ ਰੱਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਹਰੇਕ ਕਮਰਾ, ਹਵਾਦਾਰ, ਬਿਜਲੀ ਰੋਧੀ, ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਧੁੱਪ ਆਉਂਦੀ ਹੋਵੇ। ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੇਟੀ, ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਅਤੇ ਜਨਾਨਾ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਖਾਨੇ ਵੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਬਣ ਰਹੀ ਨਵੀਂ ਮਸਜਿਦ ਦਾ ਕੰਮ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਯੁੱਧਿਆ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 25 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪੈਂਦੇ ਇਸ ਪਿੰਡ ਧਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਘਰ, ਇੱਕ ਮਸਜਿਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਦਰਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪਈ ਹੈ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨ ਕ੍ਰਿਕਟ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚਰਵਾਹੇ ਬੱਕਰੀਆਂ ਚਰਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਦਿਖ ਰਹੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਲੰਬਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਇਹ ਉਹੀ ਪੰਜ ਏਕੜ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 2019 ਵਿੱਚ ਅਯੁੱਧਿਆ ਲੈਂਡ ਡਿਸਪਿਊਟ ਕੇਸ ਦੇ 2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਸਜਿਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਹਾਲੇ ਕੁਝ ਵੀ ਬਣਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਬੋਰਡ ਹੀ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ 'ਇੱਥੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਕਲਚਰਲ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ

2019 ਵਿੱਚ ਅਯੁੱਧਿਆ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਵਾਲੀ ਵਿਵਾਦਤ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਰਾਮ ਮੰਦਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੁੰਨੀ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜ ਏਕੜ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਸਜਿਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 'ਇੱਥੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਕਲਚਰਲ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ' ਨਾਮੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ 'ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਤੀਰਥ ਸ਼ੇਤਰ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ' ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਰਾਮ ਮੰਦਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਮਸਜਿਦ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਹਾਲੇ ਕੁਝ ਵੀ ਬਣਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਦਰਗਾਹ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਕੰਧ ਉੱਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲੱਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਮਸਜਿਦ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ - ਮਸਜਿਦ ਮੁਹੰਮਦ ਬਿਨ ਅਬਦੁੱਲਾਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਈਚਾਰਾ ਕੀ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਮਸਜਿਦ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਬਾਰੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ

ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮੰਨਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਡਰੇ ਹੋਣ। ਇਕਬਾਲ ਅੰਸਾਰੀ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੈਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਹ ਮਸਜਿਦ ਬਣਨ ਦਾ ਕੰਮ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਣ ਉੱਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਸਜਿਦ ਇੱਥੇ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਹੁਣ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ (ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ) ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ, ਹੁਣ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕਦੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਸਜਿਦ ਬਣਾਈ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਰੋਸ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ

ਰਹਿੰਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸਵਾਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛ ਰਹੇ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਮਿਲੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਖਲੀਕ ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਸ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਬਾਰੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਨਜ਼ਰੀਆ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਰੀਆ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਦੂਜੀ ਮਸਜਿਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ? ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬਦਲਵੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਬਦਲਵੀ ਥਾਂ! ਇਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਦੇ ਦੋ ਨਿਯਮ ਤੋੜੇ ਹਨ, ਵਕਫ਼ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਨੇ ਕੁਰਾਨ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸ਼ਰੀਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਵਕਫ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਵਕਫ਼ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਵੇਂ ਮਸਜਿਦ, ਕਬਰਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂ ਗਹਿਣੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਨਵੀਂ ਮਸਜਿਦ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਉਸਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

'ਇੱਥੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਕਲਚਰਲ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ' ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਬਰ ਹੁਸੈਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡਜ਼(ਪੈਸਿਆਂ) ਦੀ ਘਾਟ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਮੁਫਤ ਇਲਾਜ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ, ਮੁਫਤ ਖਾਣੇ ਲਈ ਕੈਂਟੀਨ ਅਤੇ 1857 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜੰਗ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਵੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਫੰਡਜ਼ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਬੂਲੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ, ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਮੁਫਤ ਇਲਾਜ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਇੱਥੇ ਮੁਫਤ ਖਾਣਾ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨਵਾਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕੰਮ ਜਲਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 2-3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਮਸਜਿਦ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਉੱਤੇ ਉੱਠੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਮਸਜਿਦ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਕਬੂਲੀ ਕਿ ਇਸਲਾਮਿਕ ਕਾਨੂੰਨ - 'ਫ਼ਿਕ' ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੰਜ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਬਦਲ ਵਿੱਚ ਮਸਜਿਦ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਸਜਿਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ-ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਮਸਜਿਦ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ।

ਅਯੁੱਧਿਆ: ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕੁਝ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ

ਅਯੁੱਧਿਆ 'ਚ ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵੀ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨਗੇ। ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ 4,000 ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 7,000 ਸੰਤਾਂ-ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 70 ਏਕੜ ਦੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਮੁਹੱਲਾ ਹੈ, ਕਟਰਾ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਜੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਮਠਿਆਈ ਦੇ ਡੱਬੇ ਬਣਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਠਿਆਈ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਖਰੀਦਿਆ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਡੱਬਾ ਕਾਰੀਗਰ ਫੂਲ ਜਹਾਂ ਸਿਰਫ 9 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ 7 ਦਸੰਬਰ 1992 ਨੂੰ ਹਿੰਸਕ ਭੀੜ ਨੇ ਉਸਦੇ ਘਰ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਫਤਿਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਫੂਲਜਹਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਸਾਡੇ ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਸਿੱਧੇ ਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਜੋ ਮੰਦਰਾਂ ਲਈ ਮਠਿਆਈ ਦੇ ਡੱਬੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਿੱਚ ਰਹੇ। ਫਿਲਹਾਲ, ਅਸੀਂ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਸਕੂਨ ਨਾਲ ਹਾਂ, ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਪਾਰ ਕਰ ਲਈ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਨ ਡਰਿਆ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਕਿਤੇ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਫਿਲਹਾਲ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਹੀ ਹੈ। ਫੂਲਜਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਮਹਿਜ਼ 50 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ @ ਤੇ ਹਫੀਜ਼-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 31 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਪਨਾਹ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਸੀ। ਦੰਗਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤਾਏ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਫੀਜ਼-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਉਸ ਹਦਾਸ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਅਮਨ-ਚੈਨ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਹਿਮ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਡਰੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੇ। 16ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ 1992 ਵਿੱਚ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਯੁੱਧਿਆ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਹੋਏ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 2000 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਹਿੰਦੂ ਪੱਖ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਪੱਖ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਮੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ ਚੱਲੀ।

ਲੰਬੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ

ਹਿੰਦੂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਢਾਹ ਕੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ (ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ) ਨੇ 2019 ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, 'ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਢਾਹਿਆ ਗਿਆ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਵੀ ਤੇਜ਼

ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੀ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਮੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਅਯੁੱਧਿਆ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 20 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਧਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਮਸਜਿਦ ਲਈ ਵੀ ਥਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਸਜਿਦਾਂ, ਮਦਰੱਸੇ ਅਤੇ ਮਕਬਰੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪੂਜਾ-ਅਰਚਨਾ ਅਤੇ ਨਮਾਜ਼ ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ, ਤਹਿਰੀਬਾਜ਼ਾਰ ਜੋਗੀਆਂ ਦੀ ਮਸਜਿਦ, ਖਾਨਖਾਹੇ ਮੁਜ਼ੱਫਰੀਆ, ਮਸਜਿਦ ਦੋਰਾਹੀ ਕੂਆਂ, ਮਸਜਿਦ ਕਾਜ਼ੀਆਨਾ, ਮਸਜਿਦ ਬਦਰ ਪੰਜੀਟੋਲਾ, ਮਸਜਿਦ ਮਦਾਰ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਮਸਜਿਦ ਇਮਾਮਵਾੜਾ।

ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ

ਕਰੀਬ 30 ਲੱਖ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਅਯੁੱਧਿਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਲੱਖ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਨਵੇਂ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਰਹਿੰਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 25-30 ਲੱਖ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ

ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਲਿਕ ਖਾਨ ਦੀ ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਫੈਜ਼ਾਬਾਦ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਇੱਥੇ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਅੱਠ-ਦਸ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੁਝ ਲੋਕ ਅਯੁੱਧਿਆ ਤੋਂ ਟਾਟਸ਼ਾਹ ਮਸਜਿਦ 'ਚ ਇਹ ਦੱਸਣ ਆਏ ਸਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਕਾਫੀ ਭੀੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਉਲੇਮਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਛੱਡ ਕੇ ਨਾ ਜਾਓ, ਅਸੀਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਯੁੱਧਿਆ ਨਾ ਛੱਡੋ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਾਂਗੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਹਨ ਕਿ ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਿਮ ਪਰਿਵਾਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਕੰਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਗੰਗਾ-ਯਮੁਨੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ

ਫਿਰ ਸਾਡੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਸੁੰਨੀ ਸੈਂਟਰਲ ਵਕਫ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮੁਹੰਮਦ ਆਜ਼ਮ ਕਾਦਰੀ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਗੰਗਾ-ਯਮੁਨੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਹਾਂ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਾਰੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕੀਏ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰ ਸਕੇ। ਇੱਥੇ ਜੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ, ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹੀ ਇੱਥੇ

ਦੇ ਲੋਕ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਲ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਚੱਲੀ ਘੰਟੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਵੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਚੌਕ ਇਮਾਮਬਾੜਾ ਦੇ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਾਮਿਦ ਜਾਫਰ ਮੀਸਮ ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੀ ਸ਼ੀਆ ਵਕਫ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧੰਨੀਪੁਰ 'ਚ ਮਸਜਿਦ ਵੀ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਮੰਦਰ ਵੀ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ 22 ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਕੁਝ ਮੀਡੀਆ ਵਾਲੇ ਇੱਥੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਗੇ। ਹੋ ਭਾਈ, 22 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹੀ ਕੁਝ ਕਰਨਗੇ ਜੋ 21 ਨੂੰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਭਾਜਪਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਭਰੋਸਾ

ਅਯੁੱਧਿਆ ਤੋਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਲੱਲੂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਡਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਉਹ ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੇ ਹੋਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੋ ਵੀ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਧਰਮ ਨੂੰ ਵੱਧ ਮਿਲਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਧਰਮ ਨੂੰ ਘੱਟ। ਸਾਡੀ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ

ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ। ਵੈਸੇ, ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 100 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਬਣੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਮਦਰੱਸੇ ਵਿੱਚ ਗਏ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੀ ਹਾਜ਼ੀ ਹਾਫਿਜ਼ ਸਈਦ ਅਦ ਏਖਲਾਕ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਦੁਰਿੱਤੀ ਵਿਚ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੇਟ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਹਾਜ਼ੀ ਸਾਹਬ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

ਮੈਂ ਕੱਤਾਂ ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਨਾਲ ਚਰਖਾ ਚੰਨਣ ਦਾ

ਸਾਡਾ ਪੁਰਾਤਨ ਵਿਰਸਾ ਬੜਾ ਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਬੜੇ ਸੋਹਣੇ ਤੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਜੀ ਸੰਵਰੀ ਤੇ ਸੰਗਿਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਚਰਖਾ ਹੀ ਦੇਖ ਲਵੋ ਸਾਡੇ ਘਰ ਮੇਰੀ ਦਾਦੀ ਜੀ ਦਾ ਚਰਖਾ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਪਿੱਤਲ ਦੀਆਂ ਮੋਖਾਂ ਤੇ ਚਿੜੀਆਂ ਇੰਨੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ ਕਿ ਦਿਲ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਅਸ-ਅਸ ਕਰ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਜਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਚਰਖਾ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਦਾਜ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਚਰਖੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰੀਝਾਂ ਤੇ ਸੱਧਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਾਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਧੀ ਆਪਣੇ ਬਾਬਲ ਦੁਆਰਾ ਰੀਝਾਂ ਨਾਲ ਬਣਵਾ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਚਰਖੇ ਦੀਆਂ ਵਡਿਆਈਆਂ ਕਰਦੀ ਨਾ ਥੱਕਦੀ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜਿਆਦਾ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਦੀ ਸੀ। ਕਾਲੀ ਟਾਹਲੀ ਦਾ ਚਰਖਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ

ਵਿੱਚੋਂ ਖੁਸਬੂ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਚੰਦਨ ਦੇ ਚਰਖੇ ਦਾ ਵੀ ਜਕਿਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਨੀਂ ਮੈਂ ਕੱਤਾਂ ਪਰੀਤਾਂ ਨਾਲ ਚਰਖਾ ਚੰਨਣ ਦਾ, ਸਾਵਾ ਚਰਖਾ ਚੰਨਣ ਦਾ, ਇਹ ਚਰਖਾ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੇ ਦਿੱਤਾ, ਵਿਚ ਲਵਾਈਆ ਮੋਖਾਂ, ਹਰ ਪਲ ਮਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਂ, ਜਦ ਚਰਖੇ ਵੱਲ ਵੇਖਾਂ, ਚਰਖਾ ਚੰਨਣ ਦਾ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਚਰਖੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਕੁੜੀਆਂ ਸਾਰੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਚਰਖੇ ਕੱਤਦੀਆਂ ਤੇ ਨਾਲ ਲੰਮੀਆਂ ਹੋਕਾਂ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਛੋਹ ਲੈਂਦੀਆਂ। ਨਵੀਆਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਤ ਪਰਦੇਸੀ ਹੁੰਦੇ, ਉਹ ਚਰਖਾ ਕੱਤਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਚਰਖੇ ਦੀ ਘੂਕ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਜਾਦੂ ਵਰਗਾ ਅਸਰ

ਕਰਦੀ। ਜੋਗੀ ਉੱਤਰ ਪਹਾੜੋਂ ਆਏ, ਚਰਖੇ ਦੀ ਘੂਕ ਸੁਣ ਕੇ। ਚਰਖੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕੱਤਣੀ, ਅਟੇਰਨ, ਗਲੋਟੇ, ਪੂਣੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਗੂੜ੍ਹਾ ਰਿਸਤਾ ਏ। ਜਿੱਥੇ ਚਰਖੇ ਦਾ ਜਕਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ ਜਕਿਰ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਕੱਤਣੀ ਵਿਚ ਪੂਣੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਰੂੰ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਵਾਰ ਕੇ ਬਣਦੀਆਂ ਸਨ। ਗਲੋਟੇ ਤੰਦ ਕੱਤ ਕੱਤ ਕੇ ਬਣਦਾ ਸੀ। ਅਟੇਰਣ ਨਾਲ ਗਲੋਟੇ ਅਟੇਰਦੀ ਲੱਛੇ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਚਰਖੇ ਤੋਂ ਸਾਡੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮਿਹਨਤੀ ਤੇ ਕਰਮਣ ਹੋਣ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਜਮਾਨੇ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਹੱਥੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਹਰ ਕੰਮ ਤੇ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਲੱਗਦੀ ਸੀ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਖੇਤਰ ਬਣਾਉਣ ਪਿਛੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਮਿਹਨਤ ਹੀ ਦੇਖ ਲਵੋ। ਕਿੰਨਾ ਸੰਜਮ, ਸੰਤੋਖ ਨਾਲ ਇਹ

ਕੰਮ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਘਬਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜਲਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਰਾਹ ਵੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਚਰਖੇ ਬਾਰੇ ਅੱਜ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਅੱਜ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਚਰਖੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਇਕ ਨੁਮਾਇਸ਼ੀ ਵਸਤੂ ਹੀ ਦਿਸਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਚਰਖੇ ਦੇ ਬਣਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜੋ ਜਜ਼ਬਾਤ, ਰੀਝਾਂ ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਛੁਪੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਉਹ ਅਣਜਾਣ ਹਨ। ਚਰਖਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਛੁਪਾਈ ਬੈਠਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਘੁੰਮ ਚਰਖਿਆਂ ਘੁੰਮ ਵੇ ਤੇਰੀ ਕੱਤਣ ਵਾਲੀ ਜੀਵੇ। ਕੱਤਣ ਵਾਲੀ ਜੀਵੇ ਨਲੀਆਂ ਵੱਟਣ ਵਾਲੀ ਜੀਵੇ। ਰਾਜਨਦੀਪ ਕੌਰ ਮਾਨ 6239326166

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ, ਲੇਖ ਅਤੇ ਕਾਵਿ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਈ ਦੇਖੋ ਸਾਡੀ ਵੈਬਸਾਈਟ
www.preetnama.com
 ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਈ ਮੇਲ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜੋ
preetnamausa@gmail.com

ਪੰਜਾਬੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਰੋੜ ਦਾ ਕਰਜ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਲਈ ਲਿਆ, ਉਹ ਇਸ ਪੈਸੇ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਕੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ?

96% ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਠੰਕੀਕਰਨ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। 27% ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ। 21% ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਬਣਾਓ। 8% ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ। ਅਧਿਐਨ ਪੇਂਡੂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਸ 'ਤੇ ਅਧਿਐਨ: ਰੁਝਾਨ, ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਪੇਂਡੂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਧਾਰਨ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਰਾਹੀਂ, ਸੂਬੇ ਦੇ 22 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 44 ਬਲਾਕਾਂ, 44 ਪਿੰਡਾਂ, 640 ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰ, 660 ਗ਼ੈਰ-ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 1300 ਘਰਾਂ ਦਾ ਸੈਂਪਲ ਸਾਈਜ਼ ਬਣਿਆ। ਦਿਹਾਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਚੁਣੇ ਗਏ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 9492 ਪਰਿਵਾਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 1266 ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਸਨ ਅਤੇ 8226 ਗ਼ੈਰ-ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਸਨ।

ਮੋਹਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਨੂੜ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਸੰਭੂ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ 23 ਸਾਲਾ ਗੁਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਇੱਥੇ ਦਰਜੀ ਹਨ। ਬੀਬੀਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਹੀ ਉੱਜੜ ਗਿਆ। ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਚ-ਵਾਚ ਕੇ ਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰਜਿੰਦਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਬਰੈਮਟਨ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ 'ਚ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਤੁਸੀਂ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਦਰਜੀ ਹਾਂ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਇੰਨੇ ਪੈਸੇ ਜੁਟਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਬਹੁਤੇ ਵਧੀਆ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਗਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਥੇਰਾ ਕੁਝ ਹੈ। ਪਰ ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਪੇ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ ਵੇਚ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਨਹਿਰੇ ਭਵਿੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼
ਦਰਅਸਲ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਪੀਏਯੂ), ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਪੈਟਰਨਾਂ @ਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਬੋਝ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ @ਤੇ 18-25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ, ਸਪਾਊਸ ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਂ ਪੀਆਰ 'ਤੇ 4-4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਗਏ ਪਰਵਾਸੀਆਂ 'ਤੇ 25 ਤੋਂ 32.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 19.38 ਫੀਸਦ ਪਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ, ਪਲਾਟ/ਘਰ, ਕਾਰਾਂ, ਸੋਨਾ ਅਤੇ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਸਮੇਤ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ। ਪਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਔਸਤ ਮੁੱਲ ਰੁਪਏ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1.23 ਲੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਤਰਜੀਹੀ ਵਸਤੂ ਸੋਨਾ ਸੀ।

ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ, ਬੇਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇ ਸੋਨਾ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ। ਲਗਭਗ 18 ਫੀਸਦ ਛੋਟੇ ਖੇਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਛੇ ਫੀਸਦ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਰਮਿਆਨੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਖੇਤ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ। ਆਪਣਾ ਸੋਨਾ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, 28.42% ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, 35% ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ, 17% ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ 32% ਦੀ ਆਮਦਨ ਘੱਟ ਸੀ (2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ)। ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਟਰੈਕਟਰ ਵੀ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ। ਅਧਿਐਨ ਮੁਤਾਬਕ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਲਈ ਵੇਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਪੂਰੇ ਸੂਬੇ ਲਈ 5636 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਣਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ।

ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਔਸੀਐੱਸਟੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਾਲੇ, ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ, ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਪਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਘਰ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ। ਲਗਭਗ 56 ਫੀਸਦੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲਏ ਹਨ। ਪਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਧਾਰ ਲਈ ਗਈ ਔਸਤ ਰਕਮ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ 3.13 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ, ਗ਼ੈਰ-ਸੰਸਥਾਗਤ ਉਧਾਰ 38.8 ਫੀਸਦ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਪੈਸਾ 61.2 ਫੀਸਦ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸੂਬਾ ਪੱਧਰ @ਤੇ, ਬਾਅਦ ਮਾਲਵਾ 14.28% ਅਤੇ ਦੋਆਬਾ

ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਗਭਗ 14,342 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਉਧਾਰ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਧਿਐਨ ਮੁਤਾਬਕ ਕੈਨੇਡਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਸੰਦੀਦਾ ਸਥਾਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਈ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ (41.88%) ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਸੰਦੀਦਾ ਸਥਾਨ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਈ (16.25%), ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ (9.63%), ਇਟਲੀ (5.54%), ਯੂਕੇ (3.49%), ਅਮਰੀਕਾ (3.25%) ਅਤੇ ਹੋਰ (19.98%) ਹਨ। ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ 22 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ 44 ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 13.34% ਪੇਂਡੂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ (65%) ਮਰਦਾਂ (35%) ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੇ IELTS ਬੈਂਡ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ। ਖੋਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪੀਏਯੂ ਦੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ਾਲਿਨੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਮਿਤ ਗੁਲੇਰੀਆ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ਾਲਿਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਝਾ ਖੇਤਰ (ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਰ 20.51% ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲਵਾ 14.28% ਅਤੇ ਦੋਆਬਾ

11.27% ਹਨ। ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਆਬੇ ਤੋਂ ਮਰਦ, 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ। ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ, ਨਿਰਭਰ ਵੀਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪੀਆਰ ਵੀਜ਼ਾ 'ਤੇ 2 ਤੋਂ 4 ਲੱਖ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਰਵਾਸ @ਤੇ 25-32.50 ਲੱਖ ਹੋਏ। 19.38% ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ, ਪਲਾਟ/ਮਕਾਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਮਿੱਟੀ, ਸੋਨਾ, ਕਾਰ, ਅਤੇ ਟਰੈਕਟਰ। 9% ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਸੋਨਾ ਵੇਚਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ (28.42%), ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ (25%), ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨ (12.32%) ਅਤੇ ਉਹ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਪੱਧਰ ਘੱਟ ਸੀ (23.02%)।

ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ ਹਨ
ਪੰਜਾਬ ਦੇ 13.34% ਪੇਂਡੂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸੀ। ਮਾਝੇ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਦੁਆਬੇ ਤੋਂ ਔਸਥੀਐੱਸ ਨਗਰ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇ ਤੋਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿੱਚ 30% ਪੇਂਡੂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਸਨ ਜਿੱਥੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ। 10.23% ਫਾਰਮ ਤੋਂ ਅਤੇ 3.11% ਗ਼ੈਰ-ਖੇਤੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲੇ ਗਏ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰਵਾਸ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ (12.64%) ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਗ਼ੈਰ-ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ (15.46%) ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸਿੱਖਿਆ (20.78% ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ) ਸੀ। ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਦਾ ਵਿਦਿਅਕ ਪੱਧਰ ਮਾਝੇ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚਾ ਸੀ। 51.88% ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪਰਵਾਰ ਅਤੇ 41.52% ਗ਼ੈਰ-ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪਰਵਾਰ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਸਨ।

ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ/ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ

45 ਸਾਲਾ ਸ਼ਾਮੂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਝਾੜੂ, ਪੋਚਾ ਲਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਮੂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪੰਦਰਾਂ, ਵੀਹ ਮਿੰਟ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਮੂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਛੇ ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਝਾੜੂ, ਪੋਚਾ ਲਾਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਜ ਉਹ ਪੰਜ ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆ ਗਿਆ। ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਾਮੂ ਤੋਂ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਸਰਦਾਰ ਜੀ, ਅੱਜ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਣ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਲਾ ਰਹੇ ਆ। ਕੀ ਗੱਲ ਤੂੰ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨੂੰ ਸੀ ਜਾਣਾ? ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

ਮੈਂ ਪੰਦਰਾਂ, ਵੀਹ ਮਿੰਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਘੁੰਮਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਦੋ ਘੰਟੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣਾ ਸੀ। ਏਨਾ ਚਿਰ ਘੁੰਮ ਕੇ ਤਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਥਕਾਵਟ ਨਾਲ ਚੁਰ ਹੋ ਜਾਣੀਆਂ ਸੀ। ਫੇਰ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਕੰਮ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦਾ? ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਆਂ। ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਢਿੱਡ ਭਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪੈਣਾ ਆਂ। ਉਹ ਆਪ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਾਲੇ ਆ। ਮੁੰਡੇ, ਕੁੜੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦੇਸ਼ ਗਏ ਹੋਏ ਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਚੂ ਘਾਟਾ ਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਸਰ ਜਾਣਾ ਆਂ, ਪਰ ਸਾਡਾ ਨੂੰ ਸਰਨਾ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਜ਼ਨ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਮਿਲਾਣੀ ਪਈ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਝਾੜੂ, ਪੋਚਾ ਲਾਣ ਵਿੱਚ ਜੁਟ ਗਿਆ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਕੈਨਾਲ ਰੋਡ
ਸਾਮੁਏ ਅੰਗਦ ਸਿੰਘ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਹਾਊਸ
ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ-144514
ਫੋਨ 9915803554

ਪੱਥਰ ਦਿਲ

ਗਰਮੀ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸੀ ਮੈਂ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਖੜੀ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੀ ਬੱਸ ਉਡੀਕ ਰਹੀ ਸੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਭਿਖਾਰਨ ਲੜਕੀ ਉਥੇ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ ਉਹ ਇੱਕ ਖੰਭੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਖੰਭੇ ਦਾ ਟੁੱਟਿਆ ਲੋਹਾ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਵੱਜਾ ਉਹ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਰੋਣ ਲੱਗੀ ਖੂਨ ਵੀ ਬਹੁਤ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਲੋਕ ਆਪਸ ਚ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ, “ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਕੰਮ ਹੀ ਹੈ, ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਤੇ ਇੰਨਾ ਸ਼ੋਰ ਕਰਨਾ”, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਉਸਦੇ ਸੱਟ ਛੋਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਕੋਲ ਗਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਇਆ ਉਹ ਬਹੁਤ ਡਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚੋਂ ਖੂਨ ਟੁਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ ਮੈਂ ਉੱਥੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਸਭ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਛੱਡੋ ਬੇਟੀ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਨਿੱਤ ਦਾ ਹੀ ਹੈ ਕਦੇ ਕੁਝ ਤੇ ਕਦੇ ਕੁਝ ਅੱਜ ਮਦਦ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹਨਗੇ।” ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਠੀਕ ਐ! ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਮੱਦਦ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਨਾ ਕਰੋ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਤਾਂ ਨਾ ਮਾਰੋ।” ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪੱਥਰ ਦਿਲ ਜਾਪਣ ਲੱਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਆਂਟੀ ਆਏ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਬੇਟਾ! ਮੈਂ ਦੱਸਦੀ ਹਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕਿੱਥੇ ਹੈ।” ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਂ ਗਵਾਏ ਉੱਥੋਂ ਚਲੇ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਡਾਕਟਰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਤੇ ਪੱਟੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਮਰ ਕੇ ਪੱਥਰ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਤਕ ਕੋਈ ਵੀ ਹਮਦਰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤਕ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਉਸ ਲੜਕੀ ਦੀ ਮਾਂ ਉਥੇ ਆ ਗਈ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਉਸਦਾ ਹੱਥ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁਆਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਆਂਟੀ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਉਹ ਲੜਕੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਉੱਥੋਂ ਚਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਥਰ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਤੜਕੇ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ।

ਨਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਪਿੰਡ ਕਿਸ਼ਨਪੁਰਾ
ਫੋਨ ਨੰਬਰ 9876172767

ਸ਼ੋਇਬ ਮਲਿਕ ਦੇ ਨਿਕਾਹ ਉੱਤੇ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ

ਸਾਬਕਾ ਭਾਰਤੀ ਟੈਨਿਸ ਖਿਡਾਰਨ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੀਮ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਸ਼ੋਇਬ ਮਲਿਕ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਇਹ ਚਰਚਾ ਛਿੜੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਸ਼ੋਇਬ ਮਲਿਕ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਤਲਾਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਹੈਂਡਲ ਉੱਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਸਨਾ ਜਾਵੇਦ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਕਾਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਇਮਰਾਨ ਮਿਰਜ਼ਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਨੇ 'ਖੁਲਾ' ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਲਾਕ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੀਆ ਇਸਲਾਮੀ ਰਵਾਇਤ ਮੁਤਾਬਕ ਤਲਾਕ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਨੀਆ ਨੇ ਤਲਾਕ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੀਆ ਅਤੇ ਸ਼ੋਇਬ ਮਲਿਕ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸਾਲ 2010 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ

ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 2006 ਵਿੱਚ ਪਦਮ ਭੂਸ਼ਣ ਐਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਲੰਪਿਕਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ 'ਟੈਨਿਸ ਸੁਪਰਸਟਾਰ' ਹਨ। ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਨੇ 2009 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆਈ ਓਪਨ ਮਿਕਸਡ ਡਬਲਜ਼ ਟਾਈਟਲ ਜਿੱਤਿਆ। ਇਹ ਟਾਈਟਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹੇਸ਼ ਭੂਪਥੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਵੱਲੋਂ ਜਿੱਤੇ ਗਏ ਗ੍ਰੈਂਡ ਸਲੈਮਜ਼ ਟਾਈਟਲ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵੈੱਚ ਓਪਨ, ਯੂਐੱਸ ਓਪਨ, ਵਿੰਬਲਡਨ, ਯੂਐੱਸ ਓਪਨ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਓਪਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 2005 ਵਿੱਚ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਓਪਨ ਜਿੱਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਵਰਲਡ ਟੈਨਿਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਸਿੰਗਲਜ਼ ਟਾਈਟਲ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਭਾਰਤੀ ਖਿਡਾਰਨ ਬਣੀ। 2013 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁੱਟ ਉੱਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਡਬਲਜ਼ ਟੈਨਿਸ ਹੀ ਖੇਡਣ ਲੱਗੀ। ਅਪ੍ਰੈਲ 2015 ਵਿੱਚ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ 'ਵਰਲਡ ਟੈਨਿਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ' ਦੀ ਡਬਲਜ਼ ਰੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਥਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਖਿਡਾਰਨ ਸਨ। ਉਹ 21 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਟਿਕੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਚਾਰ ਵਾਰ ਓਲੰਪਿਕ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ 2008 ਵਿੱਚ ਬੀਜਿੰਗ ਵਿੱਚ ਓਲੰਪਿਕ ਵਿੱਚ ਖੇਡੇ ਸਨ। ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਨੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਗੇਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਤਗਮੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕੀ ਦੱਸਿਆ ?
ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਂ ਨਸਿਮਾ ਮਿਰਜ਼ਾ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਕਾਊਂਟ ਤੋਂ 'ਮਿਰਜ਼ਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਟੀਮ ਸਾਨੀਆ' ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਆਸ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ। ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੀਆ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਓਹਲੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਇਹ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਆ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੋਇਬ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਸਾਨੀਆ) ਨੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਲਾਕ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ੋਇਬ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਫ਼ਰ ਲਈ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸਨਾ ਜਾਵੇਦ ਕੌਣ ਹੈ ?

28 ਸਾਲਾ ਸਨਾ ਜਾਵੇਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ-ਏ-ਜ਼ਾਤ, ਜ਼ਰਾ ਯਾਦ ਕਰ, ਰੁਸਵਾਈ ਜਿਹੇ ਕਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਈ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮੁਤਾਬਕ ਸਨਾ ਜਾਵੇਦ ਪਹਿਲਾਂ ਉਮੈਰ ਜਸਵਾਲ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋਏ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ 2020 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ। ਸਨਾ ਜਾਵੇਦ ਨੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਵੀ ਬਦਲ ਕੇ ਸਨਾ ਸ਼ੋਇਬ ਮਲਿਕ ਰੱਖ ਲਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਇਸ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੁਭਚਿੰਤਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜਤਾ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ। ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਦਾ ਨਾਮ ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਫਲ ਟੈਨਿਸ ਖਿਡਾਰਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਲੰਪਿਕਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਵੱਡਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਖੇਡਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਡੀਅਨ ਟੈਨਿਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਆਈਟੀਐਫ) ਵੱਲੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸੀਨੀਅਰ ਸਰਕਟ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਅਪ੍ਰੈਲ 2001 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਦੀ ਉਮਰ 14 ਸਾਲ ਸੀ। ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਨੇ ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਵੱਡੀ ਗੀਤਾ ਮਨੋਹਰ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਨੀਆ ਦੀ 'ਵਾਈਲਡ ਕਾਰਡ' ਐਂਟਰੀ ਸੀ।

ਹੋ, ਇਸ ਲਈ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਚੁਣੋ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸ਼ੋਇਬ ਮਲਿਕ ਦੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਅਫ਼ਵਾਹ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਇਕੱਠੇ 'ਦ ਮਿਰਜ਼ਾ ਮਲਿਕ ਸ਼ੋਅ' ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ੋਅ ਵੀ ਹੋਸਟ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਵੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਇੱਕ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਯੂਜ਼ਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਮੈਂ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਦੇ ਲਈ ਦੁਖੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੋਇਬ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨੜਰਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ੋਇਬ ਮਲਿਕ ਨਾਲ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਵੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਿਦਾ ਕੈਂਸਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਮੈਂ ਪਾਣੀ ਪੀ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਹ ਮੇਰੀ ਸਾਹ ਵਾਲੀ ਪਾਈਪ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਨਯਾਬ ਖਾਲਿਦ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣਾ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਇੱਕ ਯੂਜ਼ਰ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਲਈ ਇੰਨਾ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਲਿਖਿਆ, 'ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਨੇ ਪੂਰੇ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੋਇਬ ਮਲਿਕ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸ਼ੋਇਬ ਨੇ ਸਨਾ ਜਾਵੇਦ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ। ਇੱਕ ਯੂਜ਼ਰ ਮਾਰੀਆ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, 'ਮੈਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਸ਼ੋਇਬ ਮਲਿਕ ਅਤੇ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਦੇ ਤਲਾਕ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸਨਾ ਜਾਵੇਦ ਅਤੇ ਉਮੈਰ ਜਸਵਾਲ ਦਾ ਤਲਾਕ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ, ਮੇਰਬਾਨੀ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੋ।' ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ

ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼ੋਇਬ ਮਲਿਕ ਅਤੇ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਜਨਮ ਵੇਲੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।
ਸਾਲ 2019 ਵਿੱਚ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਵੀਨਾ ਮਲਿਕ ਵਿਚਕਾਰ ਟਵਿੱਟਰ ਉੱਤੇ ਤਲਖੀ ਦੇਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ ਵੀਨਾ ਮਲਿਕ ਨੇ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਵਲੋਂ ਜੈਕ ਡੂਡ ਵਾਲੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਆਰਚੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਟਵੀਟ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਾਨੀਆ ਨੇ ਵੀਨਾ ਮਲਿਕ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ?

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ @ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਚ ਦੇ ਹੋਣ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਮੂਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਜਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਸਮੂਹਿਕ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਗੂੰਜਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ @ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ ਜਾਂ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ, ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਇੱਕ ਗਣਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅੰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਥਾਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਇਹ ਮੌਕਾ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੂਲ ਮੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ @ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਨਾਗਰਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ

ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਮੌਕੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ @ਤੇ, ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਕਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਸਹਿ-ਹੋਂਦ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਣ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਆਲਮੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ @ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੈ; ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸ਼ਾਸਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਮਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਜੀਵੰਤ ਜਸ਼ਨਾਂ, ਪਰੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਇਹ ਦਿਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਡੀਕ

ਪਟਿਆਲੇ ਤੋਂ ਘਰ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਆਉਂਦੇ ਮੈਂ ਇੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇਖ ਲਈ ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
ਮੇਰੀ ਕਲਮ ਨਾ ਰੁਕ ਸਕੀ।
ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਇੱਕ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗੱਡੀ ਚਾਲਕ ਨੇ ਕੁਚਲ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ।
ਕਾਂ ਗੋਲ ਗੋਲ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਸੀ। ਕਿ ਕਦੋਂ ਮਾਸ ਨੂੰ ਨੋਚਿਆ ਜਾਵੇ।
ਪਰ ਮਾਂ ਕੋਲ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਉਹ ਚਾਹ ਕੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਿਉਂ..... ?
ਕਿਉਂ..... ?
ਸਭ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ ?
ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਜਾਨਵਰ ਸੀ।
ਪਰ ਜਾਨਵਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਇੱਕ ਮਾਂ ਵੀ ਸੀ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਮਾਂਵਾਂ ਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਵਧੇ ਹਨ।
ਉਹ ਆਪਣਾ ਦਰਦ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਲੱਭ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਵੱਸ ਮਾਪੇ, ਨਾ ਚਾਅ ਕੇ ਵੀ ਸਬਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਗਵਾਉਣ ਦਾ ਦੁੱਖ.....
ਨਾਲ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਉਡੀਕ..... ਬਸ ਉਡੀਕ
ਕਿ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਰੂਹ ਆਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਵੰਡਾਵੇ।
ਕਿਰਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ
97790 745 79

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Cheif Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 237

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

26 JAN TO 01 FEB, 2024

Indie Films Inc Presents

POLITICAL WAR

Battle For 2024 Election

A Film by **MUKESH MODI**